

Jaarboek 2017

Jaarboek 2017

KONINKLIJKE VLAAMSE ACADEMIE VAN BELGIË
VOOR WETENSCHAPPEN EN KUNSTEN

© Koninklijke Vlaamse Academie van België
voor Wetenschappen en Kunsten
Hertogsstraat 1
B-1000 Brussel / België
Tel.: 02 550 23 23
Fax: 02 550 23 78
info@kvab.be
<http://www.kvab.be>
Depotnummer: D/2018/0455/03

© Foto's: Koninklijke Vlaamse Academie van
België voor Wetenschappen en Kunsten

Inhoudstafel

Voorwoord	7
Bestuur van de Academie – 2017	12
Bestuur van de Academie – 2018.....	13
Nieuwe leden	14
Algemene Openbare Vergadering - 16 december 2017	21
Programma	21
Beschouwingen van de Klassenbestuurders	22
Klasse van de Natuurwetenschappen	22
Klasse van de Menswetenschappen.....	24
Klasse van de Kunsten	26
Klasse van de Technische Wetenschappen.....	29
Mededelingen in de Klassen	32
Klasse van de Natuurwetenschappen	32
Klasse van de Menswetenschappen.....	32
Klasse van de Kunsten	33
Klasse van de Technische Wetenschappen.....	33
Klassenoverschrijdende vergaderingen	34
Huldiging jarige leden	35
Academische Fondsen en Prijzen.....	58
Laureaten van de Academie 2017	58
Gouden Penning 2017	63
Laureaten Fondsprijzen 2017	65
Henri Schoutendenprijs	65
Paul Van Oyeprijs.....	66
Mgr. Charles De Clercqprijs	67
Erik Duvergerprijs	69
Prijs Pro Civitate	70
Frans Van Cauwelaert Prijs.....	72
Prijs van de Vlaamse Wetenschappelijke Stichting.....	74
Onderscheiding Wetenschapscommunicatie	76
Denkersprogramma	80
Cyclus Multiculturaliteit	80
Cyclus Transparantie	83

Vlaams Denkersprogramma.....	85
Contactfora	86
CoHiWet	88
Reflectiegroep Energie	89
Academisch Cultureel Forum.....	90
Vlaamse Academische Stem - VLAST	93
Jonge Academie.....	94
VCWI	97
Standpunten.....	100
Publicaties	106
Nationaal Biografisch Woordenboek.....	108
Academieberichten	110
Nationale Samenwerking.....	111
Internationale Samenwerking	113
Bilaterale Uitwisselingen	113
Coördinatie binnen RASAB	116
In Memoriam.....	119
Georges VAN DER PERRE.....	119
Samenstelling Academie – December 2017	122
Klasse van de Natuurwetenschappen	122
Klasse van de Menswetenschappen.....	124
Klasse van de Kunsten	126
Klasse van de Technische Wetenschappen.....	128
Commissies van de Academie	130
Kandidaturencommissie	130
Laureatencommissie	131
Langlopende Projecten	132
Adviesraad Contactfora	132

Academisch Cultureel Forum.....	132
Wetenschappelijke commissie van het Nationaal Biografisch Woordenboek	132
Vlaamse Academische Stem (VLAST)	133
Reflectiegroep Energie.....	134
Adviesraad Jonge Academie.....	134
Stuurgroep Wetenschapscommunicatie	135
Commissie Historische Wetenschappen	135
Wetenschappelijk Comité Humanisme in de Nederlanden.....	135
Wetenschappelijk Comité Klassieke Studies.....	136
Wetenschappelijk Comité Rechtsgeschiedenis.....	136
 Commissies voor de Academische Fondsen	 138
O. Callebautfonds	138
Mgr. J. Coppensfonds.....	138
Mgr. C. De Clercqfonds.....	138
O. Dupontfonds.....	138
E. Duvergerfonds.....	139
J. Gillisfonds	139
Mgr. R. Lenaertsfonds.....	139
Mac Leodfonds	139
M.-C. Maselisfonds	140
H. Schoutedenfonds.....	140
H. Vanderlindenfonds	140
F. Van der Muerenfonds	140
P. van Oyefonds.....	141
F. Van Cauwelaertfonds.....	141
 Instellingen onder voogdij van de Academie	 142
Koninklijke Commissie voor Geschiedenis	142
Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie	142
Belgisch Historisch Instituut te Rome	143
Studiecentrum voor de vijftiende-eeuwse Schilderkunst in de Zuidelijke Nederlanden en het Prinsbisdom Luik.....	143
Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis	143
Archief- en Bibliotheekwezen in België.....	143
Interuniversitair Centrum voor Hedendaagse Geschiedenis	143
Union Académique Internationale.....	143
Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit (VCWI)	143
Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit (VCWI) - Comité van Toezicht.....	144

Voorwoord

In 2017 hebben we gelukkig geen wissels gekend bij de staf wat mooi meegenomen was in een druk jaar. Een druk jaar is niet ongebruikelijk maar het was ook een jaar van onzekerheid en spanning. We werden in 2017 immers geëvalueerd door de overheid. Hiervoor had EWI het evaluatiebureau "Technopolis nv" ingeschakeld. In 2016 hadden we, in voorbereiding hiervan, een grote ledenbevraging georganiseerd en een resem documenten geproduceerd. Nu werden wij, samen met heel wat externe organisaties, geïnterviewd teneinde na te gaan of we goed bezig zijn. Het rapport was positief, wat een goede start betekende voor de convenantbesprekingen in het najaar.

Het vertrouwen dat het evaluatiebureau en de overheid hebben in de Academie vertaalt zich, in het nieuwe convenant, onder meer in een lichte stijging van onze subsidie die zal toelaten om de staf met 1,5 tot 2 leden uit te breiden. Laat me toe om EWI te bedanken voor de constructieve manier waarmee de besprekingen gevoerd werden.

Een uitbreiding van de staf is geen overbodige luxe. Het zou toelaten om invulling te geven aan een degelijk en uitvoerig Communicatieplan en om een nog betere ondersteuning te bieden aan de vele initiatieven die onze leden nemen. Laat er ons enkele van overlopen.

Binnen het Denkersprogramma heeft de Klasse van de Menswetenschappen, onder leiding van Marie-Claire Foblets, Ron Lesthaeghe en Godelieve Laureys, een cyclus ontwikkeld rond het brandend actuele en politiek uitzonderlijk gevoelige thema van de multiculturele samenleving: "Multiculturalism. How can society deal with it?" Als buitenlandse denkers werden de professoren Tariq Modood en Frank Bovenkerk uitgenodigd. De eerste is directeur van het Research Centre for the Study of Ethnicity and Citizenship aan Bristol University, de tweede is cultureel antropoloog en criminoloog aan de Universiteit Utrecht.

De focus van het programma werd gelegd op meervoudige identiteiten in conflict en in harmonie met als belangrijke aspecten 'Multiculturalisme in scholen' en 'Culturele diversiteit in criminaliteit'.

Beide Denkers hebben rondetafelgesprekken gevoerd in Vlaamse universiteiten en hebben in de Academie ontmoetingen gehad met op de praktijk gerichte deskundigen. Op 23 juni stelden zij hun voorlopige conclusies voor aan het publiek met ruimte voor feedback en debat. De voorstelling van hun definitieve rapport vond plaats op 18 december.

"Transparantie" was het thema van de tweede Denkerscyclus dit jaar, geïnitieerd vanuit de Klasse van de Kunsten onder leiding van Bart Verschaffel. De denker was Emmanuel Alloa, filosoof en cultureel theoreticus van de Universiteit van St. Gallen. Het doel bestond erin een publiek debat te voeren over de grenzen van transparantie. Wat onthult transparantie en wat verhuult transparantie? Leidt evolutie in de richting van meer transparantie naar een meer open en kritische samenleving of

dreigt het gevaar dat meer transparantie net leidt tot een samenleving die terugplooit op zichzelf? In september werd een besloten seminarie met experts georganiseerd wat de nodige input gaf voor het tweedaags slotcongres dat plaatsvond op 11 en 12 december.

Dit jaar werden ook reeds voorbereidingen getroffen voor de denkerscycli van volgend jaar. De Klasse Technische Wetenschappen zal olv. Jan Delcour en Paula Moldenaers werken rond het thema "voeding" met als Denkers Margaret Bath, EIT Food en gewezen senior vice-president research, quality & technology van the Kellogg Company en Tiny Van Boekel van de Universiteit Wageningen. Twee rondetafelgesprekken met tal van experts vonden reeds plaats begin november teneinde het onderwerp te preciseren en concretiseren.

De Klasse Natuurwetenschappen neemt samen met buitenlands lid en Denker Walter Van Doninck het initiatief voor een reflectie omtrent de rol en impact van CERN voor België, en in het bijzonder voor Vlaanderen.

Dit jaar kwamen weer acht Standpunten tot stand, rapporten van de Academie met gefundeerde analyses en beleidsaanbevelingen en van een aantal Standpunten verschenen dit jaar ook vertalingen in het Engels.

In het licht van een optimale verspreiding van de Standpunten van eind 2016 en begin 2017 werden in 2017 een aantal activiteiten georganiseerd.

Het Standpunt "Naar een inclusieve robotsamenleving" gaf aanleiding tot het opiniestuk "De robot zal u niet opeten". Hiermee reageerden de auteurs van het Standpunt op wat er regelmatig in de pers verschijnt over de gevreesde impact van robotisering en automatisering op de samenleving. De auteurs stelden hun bevindingen ook voor op het kabinet van minister Muyters.

De aanbevelingen die voortvloeiden uit de Denkerscyclus "Water en Klimaat" van 2016 werden geformuleerd in het Standpunt "Vlaanderen wijs met water". Deze publicatie kon op heel wat interesse rekenen vanwege het beleid. De auteurs werden uitgenodigd om het Standpunt toe te lichten op de kabinetten van minister Bourgeois, minister Schauvliege en de voorzitter van de Klimaatcommissie Jan Peumans.

De verschijning van het Standpunt "Gezondheidszorg in evolutie" gaf meteen aanleiding tot reactie in diverse media. De discussie werd na de zomer ook ten gronde gevoerd tijdens een publieksevenement. De sector was vertegenwoordigd met sterke afvaardiging van onder meer de FOD Volksgezondheid, de ziekenfondsen en het RIZIV.

Maatschappelijk debat over een Standpunt kan ook plaatsvinden vóór de publicatie volledig afgewerkt is. De toekomst van artificiële intelligentie in Vlaanderen en Europa is een onderwerp dat prangend actueel is. Dit bewees ook de druk bijgewoonde

studiedag die hierover werd ingericht in de aanloop van het werk van de studiegroep. De finale publicatie met aanbevelingen wordt begin 2018 verwacht. De tekst is goedgekeurd voor publicatie.

Staatssecretaris voor privacy Philippe De Backer reageerde positief op het Standpunt "Privacy in tijden van internet, sociale netwerken en big data" tijdens de voorstelling ervan in november. Op zijn tournee langs de Vlaamse secundaire scholen geeft de staatssecretaris het Standpunt mee aan de directies. De publicatie bevat belangrijke aanbevelingen gericht op digitale geletterdheid. Het Standpunt zal ook in het Engels vertaald worden gezien de scope van de aanbevelingen de situatie in Vlaanderen overstijgt.

Het Standpunt "Datawetenschappen en gezondheidszorg" kwam tot stand in samenwerking met de KAGB. Het werd toegezonden naar alle Vlaamse ziekenhuizen en betrokken beleidsmakers. Over het evenwicht tussen bescherming van persoonsgegevens enerzijds en het creëren van kansen voor onderzoek en productontwikkeling anderzijds zal in 2018 een debat worden georganiseerd.

In de schoot van de Reflectiegroep Energie verscheen het Standpunt "De eindgebruiker centraal in de energietransitie". De energietransitie noopt de sector tot het uitwerken van nieuwe marktmodellen. In de lente werd het debat hieromtrent ingericht. Het Standpunt werd naar het Engels vertaald en de presentatie van deze tekst op een publieksevenement in november richtte zich op de Europese energiemarkt.

Ook in 2018 verwachten we impact te hebben met verschillende Standpunten die eind dit jaar tot stand zijn gekomen en waaromtrent we volgend jaar evenementen zullen organiseren.

De lentecyclus had dit jaar als thema "Europa, ons vaderland?" en werd georganiseerd door Marc Maresceau en Mark Eyskens. Weerom een interessant en gesmaakt programma van drie namiddagen omtrent het ontstaan en de belangrijkste verwezenlijkingen van de Europese unie. De sprekers waren invloedrijke spelers op het Europese forum die uit eerste hand konden vertellen hoe belangrijke stappen genomen werden en in welke context dit gebeurde. Karel De Gucht gaf de eerste voordracht terwijl Herman Van Rompuy de reeks afsloot. Delicate onderwerpen, zoals de Brexit, werden niet uit de weg gegaan.

Brexit zal er natuurlijk niet toe leiden dat er voortaan minder behoefte is aan contact en samenwerking tussen wetenschappers van het vasteland en van de Britse eilanden, maar het zal het proces wel bemoeilijken. In elk geval is er in 2017 een samenwerkingsakkoord ondertekend tussen de KVAB en de Royal Society of Edinburgh. Zoals in al onze bilaterale akkoorden zullen we financiële middelen voorzien voor korte uitwisselingen maar in dit akkoord slaan we ook resoluut een nieuwe weg in die we al hadden voorzien in onze internationaliseringstrategie 2018-2022. We gaan namelijk ook gemeenschappelijk evenementen organiseren rond

thema's die de interesse genieten van beide academies, startend in de lente van 2018.

In het kader van onze versterkte aandacht voor internationalisering mag zeker vermeld worden dat we intensief meewerken aan Europese koepels van academies, zoals EASAC en ALLEA, zowel op het niveau van organisatie als bij de productie van standpunten en rapporten. Hetzelfde gebeurt in het kader van het Science Advice Mechanism (SAM) van de EU, binnen het luik SAPEA (Science Advice for Policy by European Academies), dat georganiseerd wordt door de Europese academies. Verschillende van onze leden hebben intensief meegewerkt aan de vele werkgroepen die de rapporten voorbereiden.

De Jonge Academie bestaat nu bijna vijf jaar en telt 73 jonge toponderzoekers en -kunstenaars met een eigen kijk op maatschappij, wetenschap, kunst en beleid. De JA zet actuele thema's op de agenda, via publicaties en evenementen. Het Magazine Maja van maart was gewijd aan wetenschap en kunst in de publieke ruimte. Een druk bijgewoond evenement deze zomer kaartte de problemen aan die gevluchte wetenschappers, aspirant-studenten en kunstenaars ondervinden, o.a. aan Belgische universiteiten. Dit najaar ging de focus naar Open Science, met een ander dagevenement, samen met EWI georganiseerd. De Jonge Academie bracht wetenschap in de media dankzij samenwerking met Werner Trio op Klara en recent nog met de "Week van het Weten" in De Standaard. Tot slot waren ze ook een cruciale partner in het oprichten van de nieuwe "Universiteit van Vlaanderen", een platform met videopresentaties over wetenschappelijke onderwerpen gericht naar het brede publiek.

De Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit werd in 2017 vier jaar en dat werd gevierd met een interuniversitair dagsymposium. Voortaan buigt een vernieuwde commissie, met enkele nieuwe leden, zich over klachtendossiers inzake wetenschapsfraude. In 2017 ontving de VCWI zeven tweedeadviesaanvragen. Achttien Vlaamse instellingen die onderzoekers tewerkstellen, zoals de universiteiten, erkennen de adviesbevoegdheid van de VCWI. In 2017 volgden erkenningen van het Vlaams Instituut voor de Zee en de Plantentuin in Meise.

De nieuwe website van de KVAB werd publiek beschikbaar gesteld op 8 mei, na een lange en intensieve voorbereiding. Op allerlei niveaus werd ook gewerkt aan een Engelstalige website van de KVAB die normaliter beschikbaar komt in februari 2018. Er is overgegaan tot een aansluiting op Belnet en de aanschaf van een nieuwe server, waarmee de efficiëntie van de elektronische communicatie substantieel verbeterd.

Deze opsomming van activiteiten en resultaten is zeker niet exhaustief. Voor een volledig en meer gedetailleerd overzicht verwijs ik naar de rest van dit jaarverslag, waaruit o.a. blijkt dat we ook in 2017 voldoen aan de vereisten zoals omschreven in het convenant.

Het boekjaar 2017 wordt afgesloten met een positief saldo, dankzij de financiële inbreng van de Nationale Loterij ter ondersteuning van de Jonge Academie, andere meevallende inkomsten buiten convenant en een relatief lage kost van een aantal activiteiten waarvan de kostprijs sterk afhankelijk is van externe factoren.

Tot slot wil ik de staf bedanken voor hun inzet in 2017, alsook alle leden en niet-leden die hebben meegewerkt aan de vele initiatieven van de Academie.

Freddy Dumortier
Vast secretaris

Bestuur van de Academie – 2017

Beschermheer:

Zijne Majesteit Koning Filip

Bestuur van de Academie:

Voorzitter: Joos Vandewalle

Ondervoorzitter: Karel Velle

Vast secretaris: Freddy Dumortier

Raad van Bestuur:

Bestuurders:

Klasse van de Natuurwetenschappen: Dirk van Dyck

Klasse van de Menswetenschappen: Godelieve Laureys

Klasse van de Kunsten: Lucien Posman

Klasse van de Technische Wetenschappen: Paul Verstraeten

Onderbestuurders:

Klasse van de Natuurwetenschappen: Els Van Damme

Klasse van de Menswetenschappen: Kristiaan Versluys

Klasse van de Kunsten: Anna Bergmans

Klasse van de Technische Wetenschappen: Elisabeth Monard

Aftredend bestuurders:

Klasse van de Natuurwetenschappen: Paul Van Houtte

Klasse van de Menswetenschappen: Hubert Bocken

Klasse van de Kunsten: Siegfried De Buck

Klasse van de Technische Wetenschappen: Jacques Willems

Vertegenwoordigers:

Klasse van de Natuurwetenschappen: Irène Gijbels

Klasse van de Menswetenschappen: Jaak Billiet

Klasse van de Kunsten: Francis Strauven

Klasse van de Technische Wetenschappen: Guido Beazar

Bestuur van de Academie – 2018

Beschermheer:

Zijne Majesteit Koning Filip

Bestuur van de Academie:

Voorzitter: Joos Vandewalle

Ondervoorzitter: Karel Velle

Vast secretaris: Freddy Dumortier

Raad van Bestuur:

Bestuurders:

Klasse van de Natuurwetenschappen: Dirk van Dyck

Klasse van de Menswetenschappen: Godelieve Laureys

Klasse van de Kunsten: Anna Bergmans

Klasse van de Technische Wetenschappen: Paul Verstraeten

Onderbestuurders:

Klasse van de Natuurwetenschappen: Christoffel Waelkens

Klasse van de Menswetenschappen: Kristiaan Versluys

Klasse van de Kunsten: Anne-Mie Van Kerckhoven

Klasse van de Technische Wetenschappen: Elisabeth Monard

Aftredend bestuurders:

Klasse van de Natuurwetenschappen: Paul Van Houtte

Klasse van de Menswetenschappen: Hubert Bocken

Klasse van de Kunsten: Lucien Posman

Klasse van de Technische Wetenschappen: Jacques Willems

Vertegenwoordigers:

Klasse van de Natuurwetenschappen: Irène Gijbels

Klasse van de Menswetenschappen: Jaak Billiet

Klasse van de Kunsten: Francis Strauven

Klasse van de Technische Wetenschappen: Guido Beazar

Nieuwe leden

Kristoffel DEMOEN

Kristoffel Demoen (°1964) studeerde klassieke filologie aan de Rijksuniversiteit Gent (1982-1986). Hij schreef een scriptie over epigrammen uit de Anthologia Palatina bij Herman Van Looy. Aansluitend heeft hij een jaar gewerkt in het 'Centre Informatique et Bible' van Maredsous, dat als pionier in de Digital Humanities een meertalige concordantie op het Nieuwe Testament wilde realiseren met een team van informatici en filologen. Epigrammen en digital humanities spelen de laatste jaren een belangrijke rol in de grotere onderzoeksprojecten (Hercules en GOA) die hij leidt.

In 1987 behaalde hij zijn aggregatie voor het hoger secundair onderwijs en volgde een specialisatie cursus Nieuwgrieks aan het Balkaninstituut in Thessaloniki. Hij was aspirant bij het FWO van 1987 tot 1993, 20 maanden onderbroken voor burgerdienst (integratiewerking met fysiek gehandicapte jongeren) – een heilzame afwisseling binnen een verder uitsluitend academische loopbaan. In 1993 verdedigde hij zijn doctoraat over bijbelse en pagane exempla in het oeuvre van de kerkvader en dichter Gregorios van Nazianze (promotor Mon Voordeckers). Tijdens zijn drie termijnen als postdoc bij het FWO specialiseerde hij zich verder in de laat-antieke en middeleeuws-Griekse literatuur en cultuurgeschiedenis. In 2010 werd hij benoemd voor Oudgriekse letterkunde aan de Universiteit Gent. Op dit moment is hij er voorzitter van de vakgroep Letterkunde. Eerder was hij onder meer voorzitter van het Belgisch Genootschap voor Byzantijnse Studies en van het panel Letterkunde en Kunsten van het FWO.

De rode draad in zijn onderzoeksinteresse is de manier waarop de klassieke literaire traditie doorwerkt en steeds wordt geherinterpreteerd, vanaf de latere oudheid over de christelijke middeleeuwen tot in hedendaagse Nederlandse vertalingen en in de eigen lespraktijk. Buiten zijn academisch werk volgt hij met interesse de actualiteit (daar speelt zijn niet-gerealiseerde jongensdroom mee om journalist te worden), en probeert hij voldoende tijd vrij te maken voor gezin en piano.

Kristoffel Demoen werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Menswetenschappen.

Rudi TAS

Rudi Tas (°1957) studeerde aan de Koninklijke Conservatoria van Brussel en Gent en behaalde er tal van diploma's in de instrumentale en theoretische vakken. Zijn studies werden bekroond met het einddiploma compositie bij Roland Coryn. Na enige tijd actief te zijn geweest als concertorganist en koordirigent, legt Rudi Tas zich sinds 1992 intensief en uitsluitend toe op de compositie. Deze gaan van solowerken tot orkestwerk.

Het is markant hoeveel werken van Rudi Tas op nationale en internationale compositiewedstrijden werden bekroond. Naast nationale onderscheidingen met ondermeer de Flor Baron Peeters-prijs, de Provinciale Prijs van Oost-Vlaanderen, de prijs van de Belgische Artistieke Promotie van Sabam en de Jef Van Hoof-prijs, werd hij prijswinnaar in Zwitserland, Frankrijk, USA en Japan.

De muziek van Rudi Tas is doordrongen van invloeden uit het verleden, de traditionele en de hedendaagse muziektaal. Seriële en tonale elementen worden heterogeen behandeld. Zijn streven tot het creëren van perfect evenwichtige muziek, zowel rationeel als emotioneel, wordt verklankt in een solide structuur en een soepele, expressieve maar gecontroleerde lyriek.

Als componist mocht hij opdrachten uitvoeren voor het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de VRT en tal van vocale en instrumentale wedstrijden. In het Kunstonderwijs is Rudi Tas actief als leraar orgel en theoretische vakken.

Rudi Tas werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Kunsten.

Stefaan VAES

Stefaan Vaes (°1976) is wiskundige, gewoon hoogleraar aan KU Leuven en hoofd van de afdeling Analyse van het departement Wiskunde. In 2001 behaalde hij zijn doctoraat als aspirant van het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek. Zijn doctoraatswerk werd bekroond met de Robert Stockprijs van de Academische Stichting Leuven. Daarna werd hij postdoctoraal onderzoeker en vervolgens chargé de recherche van het Centre National de la Recherche Scientifique (CNRS), verbonden aan het Institut de Mathématiques de Jussieu in Parijs. In 2005 was hij houder

van de Peccot-leerstoel aan het Collège de France. In 2006 keerde hij terug naar KU Leuven, waar hij nu de onderzoeksgroep Functionaalanalyse leidt.

Het onderzoek van Stefaan Vaes focust op operatorenalgebra's. Dit zijn abstracte wiskundige structuren die voorkomen in zowel analyse, meetkunde als groepentheorie en die de grondslag vormen voor de kwantuminformatietheorie. Voor zijn werk over von Neumannalgebra's kreeg hij in 2012 de Prijs van de Vlaamse Wetenschappelijke Stichting. In 2015 werd het werk van Stefaan Vaes bekroond met de Francquiprijs.

Stefaan Vaes is redacteur van verschillende wetenschappelijke tijdschriften. Hij is in het bijzonder een van de hoofdredacteurs van het Journal of Functional Analysis en een van de coördinerende redacteurs van de Transactions en Memoirs van de American Mathematical Society.

Stefaan Vaes was uitgenodigd spreker op het International Congress of Mathematicians in 2010. In de lente van 2017 was hij Rothschild Fellow aan het Newton Institute in Cambridge. Stefaan Vaes zet zich ook in om wiskunde geliefder te maken bij jongeren en bij het brede publiek. Zo coördineert hij het Junior College STEM en geeft hij regelmatig voordrachten voor scholieren.

Stefaan Vaes werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Natuurwetenschappen.

Willy VAN EECKHOUTTE

Willy van Eeckhoutte (°1953) werd in 1975, kort na elkaar, advocaat aan de balie te Gent en assistent aan de (toen nog) Rijksuniversiteit Gent. Dat is het begin geweest van twee parallelle loopbanen die hij tot op heden aanhoudt, enerzijds als buitengewoon hoogleraar aan de Universiteit Gent, anderzijds als vennoot van een Belgische onafhankelijke advocatenassociatie en advocaat bij het Hof van Cassatie. De wisselwerking tussen "l'École et le Palais" heeft in zijn ogen een bijzondere toegevoegde waarde gecreëerd, zowel voor zijn onderzoek en onderwijs als voor zijn advocatenpraktijk en

dus voor zijn studenten en cliënten, om wie het uiteindelijk gaat.

Het onderzoeks-, onderwijs- en praktijkdomein van van Eeckhoutte is het sociaal recht in de ruimste zin van het woord (arbeids-, socialezekerheids- en welzijnsrecht). Als advocaat bij het Hof van Cassatie behoort ook de cassatietechniek tot zijn specialiteit: hij behandelt voor het Hof van Cassatie zaken in alle domeinen van het recht.

Zoals al blijkt uit wat voorafgaat, is van Eeckhoutte een voorstander van een holistische benadering van het recht: hyperspecialisatie leidt tot verkokering en verschraling, wat voor de ontwikkeling en de beoefening van het recht geen goede

zaak is. Enigszins in dezelfde lijn geniet multi-, inter- en transdisciplinair onderzoek zijn voorkeur.

Willy van Eeckhoutte hecht in zijn academische activiteiten maar ook in zijn praktijk erg veel belang aan geschreven en gesproken taal, niet alleen omdat taal het werkinstrument bij uitstek is van de jurist, maar omdat het in een breder perspectief ook "gans het volk" is. Vandaar dat hij zeer overtuigd is van de rijkdom die vreemde talen met zich meebrengen en tracht onder meer daarom jongeren ertoe te bewegen altijd over de grenzen heen te kijken.

Willy Van Eeckhoutte werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Menswetenschappen.

Hilde VAN GELDER

Hilde Van Gelder (°1969) is hoogleraar aan de KU Leuven en daar momenteel voorzitter van de Onderzoeksgroep Kunstwetenschappen (2017-2021). Ze is directeur van het Lieven Gevaert Research Centre for Photography, Art and Visual Culture (LGC), samen met Alexander Streitberger (Université catholique de Louvain). Ze is redacteur van de Lieven Gevaert Series, een boekenreeks uitgegeven bij Universitaire Pers Leuven. Tevens is ze redacteur van het online open access journal Image [&] Narrative, dat deel uitmaakt van Open Humanities Press. Voortbouwend op haar

ervaring als Fulbright visiting scholar aan het Department of Art and Art Professions in de School of Education van New York University laat haar academische loopbaan zich kenmerken door initiatieven die bruggen slaan tussen kunsttheorie en kunstpraktijk.

In 2006 was ze de promotor van het eerste doctoraat in de Kunsten in België (Maarten Vanvolsem). Dit pionierswerk leidde haar op uitnodiging van James Elkins naar Chicago (2009), waar ze fellow was aan het Stone Summer Theory Institute (School of the Art Institute), met als onderwerp "What Do Artists Know?". Momenteel superviseert ze een pionierstraject in België op het vlak van doctoraatswerk in curatorieel onderzoek (Anja Isabel Schneider, in samenwerking met M HKA, Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen).

In het najaar van 2009 was Hilde Van Gelder VLAC Research Fellow, samen met T.J. Demos (University College London, nu UC Santa Cruz). Verrijkt door haar initiële opleiding als jurist richt haar kunstwetenschappelijke onderzoek zich op hoe fotografische en bewegende beelden binnen de hedendaagse beeldende kunst een drijvende kracht kunnen zijn voor maatschappelijke verandering alsook voor het opnieuw erkennen of voorstellen van fundamentele rechten.

Ze publiceerde in verschillende journals, waaronder History of Photography, Semiotic Inquiry, Visual Studies, Grey Room en Philosophy of Photography. Haar boek dat ze samen schreef met Helen Westgeest, Photography Theory in Historical Perspective. Case Studies from Contemporary Art (Wiley-Blackwell, 2011) werd naar het Chinees vertaald in 2014 (China Nationality Photographic Art Publishing House, Beijing). Hilde Van Gelder schreef diverse hoofdstukken in boeken over de oeuvres van een breed spectrum actuele kunstenaars waaronder Anne-Mie Van Kerckhoven. Momenteel werkt ze aan een boek dat als titel draagt Ground Sea. Als PI superviseert ze een onderzoeksproject genaamd Art Against the Grain of "Collective Sisyphus": The Case of Allan Sekula's Ship of Fools / The Dockers' Museum (2010-2013).

Ze is regelmatig gastcurator van tentoonstellingen, zoals voor Jeu de Paume, Parijs en voor de Fundació Antoni Tàpies, Barcelona. Als kunstcriticus schrijft ze voor artforum.com. Ze onderhield ook blogs voor Jeu de Paume (2011) en voor Fotomuseum Winterthur (2012).

Hilde Van Gelder werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Kunsten.

Sabine VAN HUFFEL

Sabine Van Huffel (*1958) behaalde aan de KU Leuven in juni 1981 haar Master in ingenieurswetenschappen: computerwetenschappen, in juli 1985 haar postgraduaat biomedische ingenieurstechnieken en op 9 juni 1987 haar doctoraat in elektrotechniek. Zij was achtereenvolgens FWO postdoctoraal medewerker, onderzoeksleider en onderzoeksdirecteur. Sinds oktober 2002 is zij gewoon hoogleraar aan het departement elektrotechniek, KU Leuven. Zij is fellow van IEEE, SIAM en EAMBES. In 2005-2009 was zij rectoraal adviseur gelijke kansen en diversiteit aan de

KU Leuven.

Sinds 2000 leidt zij een onderzoeksgroep in Biomedische Dataverwerking (BioMed) met 3 stafleden, een 20tal doctorandi en 6 postdocs. In april 2013 ontving zij een eredoctoraat aan de Technische Universiteit Eindhoven, samen met een aanstelling als gastprofessor vanaf 1 januari 2014 tot heden.

Haar onderzoek, zowel fundamenteel theoretisch als toepassingsgericht, is uitgevoerd in het domein van de (multi-)lineaire algebra, (niet-)lineaire signaalanalyse, classificatie en systeemidentificatie met speciale aandacht naar de ontwikkeling van numeriek betrouwbare en robuuste algoritmen voor medische diagnostiek. Haar boek (The Total Least Squares Problem, SIAM, 1991, 300 blz, 1830 scholar-google citaties) met Joos Vandewalle werd een standaardboek voor Totaal Kleinste Kwadraten Benaderingen en kreeg excellente reviews.

Zij heeft meer dan 20 lopende projecten, met als belangrijkste bron: een ERC Advanced Grant no. 339804 BIOTENSORS: "Biomedical Data Fusion using Tensor based Blind Source Separation" van 01-04-2014 tot 31-03-2019. Zij is (co)promotor van 57 beëindigde doctoraten en 20 lopende doctoraten: de meeste zijn interdisciplinair en in samenwerking met medische collega's in UZ Leuven.

In de Master of Science in Biomedical Engineering, faculteit Ingenieurswetenschappen KU Leuven, is zij programmadirecteur sinds 1 augustus 2016 en doceert vakken in Biomedische Dataverwerking.

Zij publiceerde 2 wetenschappelijke monografieën bij SIAM, meer dan 420 artikels in internationale tijdschriften (peer-review) en 300 artikels in internationale conferentieproceedings. In september 2017 had haar werk 21670 scholar-google citaties en h-index 70. Voor een volledige publicatielijst zie <http://www.esat.kuleuven.be/STADIUS/>.

Sabine Van Huffel werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Natuurwetenschappen.

BUITENLANDSE LEDEN

Elke Klasse van de Academie telt onder haar leden ook verschillende buitenlandse leden. Zij dragen bij tot de internationale uitstraling van de Academie. Wanneer zij in België zijn, komen deze buitenlandse leden ook naar de Klassenvergadering en geven er, indien mogelijk, een voordracht.

In de Klasse van de Natuurwetenschappen, de Klasse van de Kunsten en de Klasse van de Technische Wetenschappen werden dit jaar geen nieuwe buitenlandse leden verkozen.

In de Klasse van de Menswetenschappen werden dit jaar vier nieuwe buitenlandse leden verkozen:

- Peter Arnade (°1962) is decaan en hoogleraar geschiedenis aan de College of Arts and Humanities aan de Universiteit van Hawaï in Manoa. Het onderzoek van Peter Arnade combineert op originele manier de bevindingen uit de historische antropologie met traditioneel mediëvistiek onderzoek. Hij verricht onder meer onderzoek naar de Vlaamse en Nederlandse stadsgeschiedenis en de politieke cultuur van de Opstand der Nederlanden in de 16e eeuw. Sinds zijn PhD onderzoek over het middeleeuwse Gent (1989-1992) heeft Arnade een continue samenwerking ontplooid, met eerst de Gentse historici-mediëvisten en modernisten en gaandeweg de collega's uit alle Vlaamse en Brusselse universiteiten, die tot op heden doorwerkt.

- Jeroen Dewulf (°1972) is Queen Beatrix Professor aan de University of California, Berkeley. Hij combineert er het directeurschap van het grootste Dutch Studies programma in de VS met onderwijs in German Studies. Sinds 2014 is hij ook directeur van het Institute of European Studies. Dewulf studeerde Germaanse Filologie aan de UGent. In 1995 werd hij docent Nederlands en Duits aan de Universiteit van Porto. Hij bleef er actief tot 2006 en was tijdens die periode ook gastdocent aan de Universiteit van São Paulo in Brazilië. Hij schreef toen de eerste Nederlandse grammatica voor Portugeestaligen. Vandaag publiceert Dewulf zowel op het gebied van taal- en letterkunde als op het gebied van geschiedenis, identiteits- en migratievraagstukken en cultuurstudie.

- Hubert J.M. Hermans (°1937) is emeritus hoogleraar psychologie aan de Radboud Universiteit te Nijmegen. Hij is een belangrijke figuur binnen het domein van de narratieve psychologie en psychotherapie. Hij is internationaal bekend als de ontwikkelaar van de "Dialogical Self Theory" en de "Self Confrontation Method (SCM)". Hij blijft actief verbonden aan het International Institute for the Dialogical Self, de denktank voor de door hem ontwikkelde theorie. In 1975 was hij gastprofessor aan de KU Leuven. Voor zijn wetenschappelijke verdiensten voor de samenleving werd Hermans in 2002 benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw.

- Marta Requejo Isidro (°1970) is Senior Research Fellow aan het Max Planck Instituut in Luxemburg. Tot 2013 was zij professor internationaal privaatrecht aan de Universiteit van Santiago de Compostella. Ze werd benoemd in tal van commissies ter evaluatie van onderzoeksprojecten en voor de evaluatie van hervormingen van het Spaanse universitaire systeem. Ze was tevens lid van de academische commissie verantwoordelijk voor het Plan Nacional sobre Empresas y Derechos Humanos van het Spaanse ministerie voor Buitenlandse Zaken. Sinds 2014 is ze secretaris van het tijdschrift Revista Española de Derecho Internacional (REDI).

Algemene Openbare Vergadering - 16 december 2017

Programma

Hymne

Verwelkoming door de heer Joos Vandewalle, voorzitter

Verslag door de heer Freddy Dumortier, vast secretaris

Voorstelling van de nieuwe leden van de Academie

Muzikaal optreden

Proclamatie van de Laureaten van de Academie

Laureaat van de Klasse Natuurwetenschappen:

de heer Mo Lamkanfi

Laureaat van de Klasse Menswetenschappen:

de heer Koen De Temmerman

Laureaat van de Klasse Kunsten:

de heer Vlad Ionescu

Laureaat van de Klasse Technische Wetenschappen:

Mevrouw Marian Verhelst

Proclamatie van de laureaten van de Fondsprijzen:

Henri Schoutedenprijs: de heer Benny Borremans

Paul Van Oyeprijs: mevrouw Lidia Lins Pereira

Mgr. Charles De Clercprijs: de heer Dries Bosschaert

Erik Duvergerprijs: mevrouw Petra Maclot

Prijs Pro Civitate: de heer Johan Poukens en mevrouw Tineke Van Gassen

Prijs VWS: mevrouw Caroline Masquillier

Muzikaal optreden

Uitreiking van de Gouden Penning aan de heer Frits van Oostrom

Voordracht door de heer Frits van Oostrom

Receptie

Muzikale intermezzi door Duo Landini

Beschouwingen van de Klassenbestuurders

Klasse van de Natuurwetenschappen

De leden van de Klasse Natuurwetenschappen hebben in 2017 acht keer plenair vergaderd in een klassenvergadering, onder leiding van bestuurder Dirk Van Dyck. Als onderdeel van de klassenwerking vonden er een aantal lezingen plaats verspreid over het jaar. De lezingen sloten aan bij de Standpunten en het Denkersprogramma, of waren een nadere kennismaking met het werk van de (nieuwe) leden of prijswinnaars en gaven aanleiding tot interessante gedachtenwisselingen.

Een overzicht van de sprekers die aan bod kwamen:

- Dominique Van Der Straeten (nieuw binnenlands lid KNW)
- Dirk Verschuren (nieuw binnenlands lid KNW)
- Reinhart Ceulemans (ter gelegenheid van een bezoek aan de ecosysteem-meettoren van Brasschaat)
- Lieve Gheysen (binnenlands lid KNW)
- Dirk Van Dyck (binnenlands lid KNW)
- Vincent Ginis (Jonge Academie)

De Klasse Natuurwetenschappen had een drukke operationele agenda.

Er werden in 2017 drie Standpunten geredigeerd:

- Christoffel Waelkens et al, "De deelname van Vlaanderen aan internationale onderzoeksinfrastructuren: uitdagingen en aanbevelingen" en Jean-Pierre Henriët et al, "Mijlpalen in internationale wetenschappelijke samenwerking" (KNW m.m.v. KMW): dit standpunt bouwt voort op een standpunt dat in voorbereiding was door wijlen klassenbestuurder Jean-Pierre Henriët. Vertrekkend van nagelaten teksten kwamen twee mekaar flankerende publicaties tot stand. Enerzijds een landschapsanalyse gekoppeld met aanbevelingen en anderzijds een historisch overzicht.
- Luc Steels, Dirk Van Dyck et al, "Artificiële intelligentie: Naar een vierde industriële revolutie?" (KNW m.m.v. KTW, KK): een reeks van voorbereidende werkgroepvergadering culmineerde in een druk bijgewoonde, dagvullende workshop in het Paleis der Academiën op 19 september. Nationale en internationale sprekers en panelleden wisselden van gedachten over het thema. De weerslag van de debatten mondde uit in een standpunttekst inclusief aanbevelingen. De publicatie van dit standpunt wekt de sterke interesse van pers en beleid.
- G. Gheysen et al, "Evaluatie van de ggo-regelgeving: hoog tijd voor een grondige herziening" (KNW m.m.v. KTW): een multidisciplinaire werkgroep hield de Europese regelgeving met betrekking tot ggo's tegen het licht en formuleert aanbevelingen voor een aangepaste regelgeving, rekening houdend met de maatschappelijke en technologische evoluties sinds haar ontstaan.

Hiernaast verleenden leden van de Klasse Natuurwetenschappen ook hun medewerking aan het totstandkomen van het Standpunt "Privacy in tijden van internet, sociale netwerken en big data" van de Klasse van de Technische Wetenschappen.

In de tweede helft van dit jaar werden de eerste voorbereiden de stappen gezet van een Denkerscyclus over CERN, met Walter Van Doninck als Denker. Deze cyclus zal culmineren in een slotsymposium in november 2018.

De Klasse organiseerde dit jaar de gezamenlijke vergadering met de Klasse Technische Wetenschappen in maart. Er werd een bezoek georganiseerd aan de ecosysteem-meetoren van Brasschaat, onder leiding van Reinhart Ceulemans (UAntwerpen).

Binnen de Klasse functioneren ook de vijf Permanente Studiegroepen van de Klasse Natuurwetenschappen, die de ontwikkelingen in hun vakgebied volgen: wis- en natuurkunde, aard- en levenswetenschappen, chemie, moleculaire biowetenschappen en computerwetenschappen.

In 2017 werden twee nieuwe gewone leden verkozen: Sabine van Huffel (biomedische signaalverwerking) en Stefaan Vaes (functionaalanalyse). Er werden geen nieuwe buitenlandse leden verkozen.

Dirk Van Dyck

Klasse van de Menswetenschappen

In 2017 heeft de Klasse Menswetenschappen opnieuw tal van activiteiten en lezingen georganiseerd.

In januari stelden de twee nieuwe leden met veel verve hun wetenschappelijk werk voor: Inge Govaere (Europees recht) en Gerd Van Riel (Wijsbegeerte). Cynthia Van Hulle gaf een korte mededeling over "Efficiency en de functies van financiële markten". Tevens gaf Jaak Billiet een bijzonder goed gestoffeerde lezing over "De ESS-ERIC als voorbeeld van een European Research Infrastructure Consortium in de humane wetenschappen."

Tijdens de vergadering van februari werd het in memoriam voor Roger Blanpain gehouden door Mark Eyskens in aanwezigheid van de familie. Jan Velaers gaf een lezing over "De noodtoestand in Frankrijk, Turkije en... België", die historische diepgang en actualiteitsrelevantie verbond.

In maart trakteerde nieuw buitenlands lid Jürgen Kocka ons op een boeiende lezing over "Capitalism and its critics".

De Klasse Menswetenschappen had de eer en het genoegen om alle klassen van de Academie uit te nodigen op de gezamenlijke vergadering in april. Buitenlands lid Peter Clark gaf bij die gelegenheid een lezing over "Urban Vacant Land and Wasteland from the Middle Ages to the Present Times".

Op de laatste vergadering voor de zomer traden we met de lezing van Dirk Heirbaut in de voetsporen van Justinianus en Napoleon. Spreker lichtte de hercodificatieplannen van minister Geens toe in historisch perspectief.

In september vond de gezamenlijke vergadering met de KANTL plaats in Gent, die een evocatie van de eerste wereldoorlog bracht door twee aan elkaar verwante, maar toch zeer verschillende lezingen. Marcel de Smedt, lid van de KANTL gaf een lezing over "Het oorlogsdagboek van Streuvels". Ludo Simons stond vervolgens op indringende en ontroerende wijze stil bij het dagboek van zijn vader, "Het oorlogsdagboek van Jozef Simons 1914-1918".

In oktober vergastte Gita Deneckere ons met een lezing getiteld "Uit de ivoren toren", waarin ze het thema van de maatschappelijke betrokkenheid van de Gentse universiteit belichtte in historisch perspectief en dit mede naar aanleiding van haar boek met de gelijknamige titel, dat verscheen ter gelegenheid van het 200-jarig jubileum van de Universiteit Gent.

Op de laatste klassenvergadering van het jaar, in november, gaf Marc De Clercq een interessante en geschakeerde lezing over "De vergroening van de fiscaliteit". Tijdens deze bijeenkomst werden ook drie leden gehuldigd: Jaak Billiet werd gelauwerd door Ron Lesthaeghe n.a.v. zijn 75e verjaardag en Carlos Steel bracht hulde aan Maurice

Weyembergh n.a.v. diens 80e verjaardag, Dirk Heirbaut ten slotte sprak de laudatio uit voor Raoul Van Caenegem ter gelegenheid van diens 90e verjaardag.

Laten we ook in herinnering brengen dat de laureaat van de Gouden Penning, F. Van Oostrom, die door onze Klasse was voorgedragen, een indrukwekkende feestrede hield op de Openbare Vergadering op 16 december, die door alle aanwezigen van alle Klassen fel werd gesmaakt.

Vanuit de Klasse werd een Denkerscyclus ingericht over het actuele maar delicate onderwerp van de multiculturele samenleving. Marie-Claire Foblets en Ron Lesthaeghe traden op als coördinatoren, zij nodigden Tariq Modood uit het Verenigd Koninkrijk (Bristol University) en Frank Bovenkerk uit Nederland (Universiteit Utrecht) uit als "thinker-in-residence". Tijdens de fact finding werden tal van belangrijke stakeholders geraadpleegd. Het slotsymposium in juni was dan ook een evenement van hoge kwaliteit en we konden rekenen op een grote opkomst. Het eindrapport van de denkers werd gefinaliseerd en gepubliceerd eind 2017 onder de titel "Multiculturalism. How can Society deal with it? A Thinking Exercise in Flanders".

Op het programma van de Klasse Menswetenschappen stond in 2017 ook de succesvolle organisatie van de Lentecyclus. Het thema was "Europa, ons vaderland?". De coördinatie van de Lentecyclus was in goede handen van Marc Maresceau en Mark Eyskens, die samen drie druk bijgewoonde namiddagsymposia in april en mei 2017 organiseerden.

De Klasse Menswetenschappen heeft in 2017 opnieuw bijgedragen tot de publicatiereeks Standpunten van de Academie. Op 21 september werd het Standpunt van Erik Schokkaert over "De gezondheidszorg in evolutie", dat al eerder verscheen, voorgesteld tijdens een avondbijeenkomst met een geanimeerde paneldebat. In het verlengde van de Lentecyclus volgde ook het Standpunt door Mark Eyskens getiteld "Europa in de problemen", dat op het einde van het jaar werd goedgekeurd voor publicatie en dat eerstdaags zal verschijnen.

Godelieve Laureys

Klasse van de Kunsten

Geachte consorores & confratres,

Eerst en vooral wil ik onze nieuwe bestuurders de komende twee jaren veel succes toewensen. Met dit nieuwe bestuur schrijft de klasse kunsten geschiedenis en we kunnen niet anders dan dit toejuichen.

De oplijsting van de activiteiten van de klasse kunsten verheldert hoe actief wij geweest zijn tijdens het werkjaar 2017. De leden leverden ongeveer 107 individuele prestaties, los van het bijwonen van de klassenvergaderingen.

In tegenstelling tot 2016 werden de vergaderingen - op één na - allemaal ingevuld door klassenleden.

- Ronald Soetaert sprak over 'Kunst als gereedschap en gezelschap'
- Bart Verschaffel gaf een zeer gewaardeerde lezing over 'Kader en figuur in de maskerschilderijen van James Ensor'
- De lezing van Barbara Van der Wee handelde over 'Restaureren, herbestemmen en actualiseren van Victor Horta's erfgoed'. Deze lezing zal dit jaar misschien een Standpunt opleveren.
- Pieter Bergé sprak over 'En toen liep het mis. Over muziek en publiek in de 20ste en 21ste eeuw' en hierover is het laatste woord nog niet gezegd.
- Wim Henderickx gaf toelichting bij zijn multimediaal werk 'Revelations' gebaseerd op de visioenen van Hadewijch d'Anvers (XIIIde eeuw).
- De nieuwe leden Karin Hanssen, Ana Torfs en Dirk Brossé lichtten hun werk in het algemeen toe.
- Carl De Keyzer gaf duiding bij zijn laatste fotoboek over Noord-Korea. Deze publicatie hoort bij een indrukwekkende tentoonstelling die momenteel rondtoert in de Gentse Floraliënhallen.
- André Laporte sprak een in memoriam uit voor het buitenlands lid Karel Husa.
- De muzikale inleidingen werden verzorgd door Luc Van Hove, Piet Swerts (hieruit vloeiende een standpunt voort) en Jan van Landeghem.
- Roland Coryn stond in voor het nieuwjaarsconcert met het pianoduo Jolente De Maeyer en Nicolas Kende. Zij deden alle vooroordelen verdampen tegenover de muziek van Joseph Reylandt, Jef Maes, Ernest van der Eyken, Willem Kersters en August De Boeck.
- Door bemiddeling van Piet Swerts gaf de Amerikaanse pianist Russell Hirshfield een zeer geslaagd pianorecital met muziek van Debussy Skriabin, André Laporte, Luc Van Hove en Piet Swerts.
- Voor de lunch van de novembervergadering moesten we uitwijken naar een aparte zaal wegens het grote aantal participanten. De foto's worden bij het verslag gevoegd.

Tijdens deze feestelijke zitting creëerde cellist Herwig Coryn de 5 huldecomposities voor Frans Boenders, Hugo Heyrman, Francis Strauven, Herman Sabbe, Luc Devliegher.

De componisten waren Roland Coryn, Filip Rathé, Petra Vermote, Jan Van Landeghem en André Laporte.

De laudatio's werden uitgesproken door Willem Elias, Ronny Delrue, Marcel Smets, Francis Maes en Anna Bergmans. De epiloog werd gehouden door Luc Devliegher.

- Ten slotte werd de zeer gewaardeerde muzikale opfleuring van de Algemene Vergadering verzorgd door Jan Van Landeghem en zijn echtgenote Jenny Spanoghe met muziek van Jan zelf, Piet Swerts en Dirk Brossé.

Ook de grote huiswerken werden op de valreep - maar toch met succes - voltoerd.

Er was de verlate verschijning in druk van de standpunten 45 en 47

- Bart Verschaffel, Marc Ruyters, Willem Elias, Cees Hamelinck (2016). Elementen van een duurzaam Kunstenbeleid. Naar een kwaliteitsvolle omgeving voor kunsten.
- Willem Elias (2016). Doctoraat in de Kunsten.

(Werkten hieraan mee in focusgroepen: Ronny Delrue, Lucien Posman, Piet Swerts, Bart Verschaffel, , Frans Boenders, Michel Buylen, Siegfried De Buck, André Laporte, Paul Van Gysegem)

Twee nieuwe standpunten werden voltooid en worden momenteel drukklaar gemaakt:

- Barbara Baert, Francis Strauven, Maximiliaan Martens, Bart Verschaffel (2017). 'Iconologie of 'La science sans nom'
- Piet Swerts, Piet Chielens, Lucien Posman (2017). A Symphony of Trees, Wereldcreatie naar aanleiding van de herdenking van de derde slag bij Passendale 1917

Ten slotte was er de geslaagde voorstelling van het standpunt 'Een bloementapijt voor Antwerpen' op het Schoon Verdiep van het Antwerpse stadhuis in april 2017. De sprekers waren Francis Strauven, Anne-Mie Van Kerckhoven, schepen Marc Van Peel, ereschepen Philip Heylen.

Het Denkersprogramma 'De grenzen van transparantie' werd succesvol afgerond in december. De organisator was Bart Verschaffel; de denker Emmanuel Alloa. Vijftien internationaal gerenommeerde wetenschappers en kunstenaars hebben zich hiervoor geëngageerd. De kwelduivel bij het vorige Denkersprogramma was de bomaanslag van 22 maart, nu was het de overmatige sneeuwval die de publieksopkomst wat temperde.

Mijn oprechte dank aan allen die zich actief hebben ingezet, die de klassenvergaderingen hebben bijgewoond, die deel uitmaakten van de commissies en die het werkjaar 2017 lieten slagen.

Graag wil ik ook mijn medebestuurder Anna Bergmans bedanken voor haar stille hulp en advies en Inez Dua en Nathalie Boelens voor hun algemene morele en bijzondere logistieke ondersteuning.

Ten slotte wil ik onze vast secretaris Freddy Dumortier danken voor zijn gewaardeerde aanwezigheid op de klassenvergaderingen en voor alles wat hij mogelijk maakte en stuurde.

Tijdens deze vier jaar heb ik de Academie op een nieuwe manier leren kennen en waarderen als een instituut dat belangrijk en indrukwekkend is dankzij de vrijwillige inzet van zoveel boeiende mensen. Het was een eer en voorrecht hier deel aan te hebben.

Lucien Posman

Klasse van de Technische Wetenschappen

2017 was een belangrijk jaar voor de KVAB omdat het convenant 2013-17 met de Vlaamse regering aan zijn eindpunt kwam en er een nieuw convenant voor de periode 2018-22 diende te worden afgesloten. Gelukkig is dit succesvol verlopen, waardoor de KVAB haar financiële en personele middelen uitgebreid ziet, en de KTW heeft daar een heel positieve rol in gespeeld, niet in het minst door het doeltreffend voorzitterschap van uittreidend KTW-bestuurder Joos Vandewalle. Het past ook hier onze appreciatie uit te drukken voor de grote inzet van vast secretaris Freddy Dumortier en zijn gehele team van stafmedewerkers.

Heel wat KTW-leden hebben bovendien sterk bijgedragen tot het realiseren van de twee belangrijkste KPI's waarvoor de KVAB zich t.a.v. haar voorgedijminister heeft geëngageerd, nl. de publicatie van Standpunten en het organiseren van Denkerprogramma's.

Inderdaad: uit de indrukwekkende activiteiten van de reflectiegroep energie (o.l.v. confrater Ivo Van Vaerenbergh) is een Standpunt gepubliceerd met als titel "De eindgebruiker centraal in de energietransitie", wat ook het thema was van een Vlaams Denkerprogramma in 2017. De werkgroep die dit Standpunt samenstelde werd voorgezeten door confrater Ronnie Belmans.

Uit het Denkerprogramma over een duurzaam waterbeleid voor Vlaanderen, werd onder de leiding van confrater Willy Verstraete reeds in 2016 een belangwekkend Standpunt gedistilleerd met als titel "Vlaanderen wijs met water: waterbeleid in transitie". Het gehele denkerprogramma kreeg afgelopen jaar grote belangstelling vanwege de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement.

KVAB-voorzitter Joos Vandewalle vond ook nog de tijd om een werkgroep voor te zitten die een Standpunt voorbereidde over "Privacy in tijden van internet, big data en sociale netwerken".

Een werkgroep onder leiding van Confrater Pascal Verdonck publiceerde in samenwerking met leden van de KAGB een Standpunt over de zeer actuele problematiek "Datawetenschappen en gezondheidszorg" (een belangrijk deeldomein van de "big data" uitdagingen).

In september ging een nieuw Denkerprogramma van start rond de voedingsproblematiek, met als voortrekkers consoror Paula Moldenaers en confrater Jan Delcour. Dit nieuwe programma zal medio 2018 afgesloten worden.

Tijdens de plenaire vergaderingen van de klasse kwamen een hele reeks boeiende sprekers aan het woord:

- Tine Baelmans (KU Leuven en Energyville): onderzoek in thermische energie-technologie

- Reinhart Ceulemans (UAntwerpen): aansluitend bij een geleid bezoek aan de ecosysteem-meettoren van Brasschaat (Universiteit Antwerpen) lezing met als titel "fluxen van broeikasgassen tussen biosfeer en atmosfeer binnen de Europese ICOS –infrastructuur" (in samenwerking met de KNW)
- Wim Van Paepegem (UGent, laureaat van de KTW in 2015): composieten in ingenieurstoepassingen: ritueel testen of virtueel testen?"
- Henk Zijm (Universiteit Twente, NL en buitenlands lid van de KTW): duurzame voortbrengingsketens: een systeemgerichte benadering
- Paul De Bruyker: de circulaire economie, meer dan recyclage targets
- Egbert Lox: Umicore material technologies and services for sustainable mobility

Op internationaal vlak was de KTW actief betrokken bij de initiatieven van de mondiale koepel van ingenieursacademiën CAETS (Achiel Van Cauwenberghe en Paul Verstraeten) en van het Europese EASAC (Jan Kretzschmar).

Voormalig KTW-bestuurder, confrater Jacques Willems, werd voorzitter van het Comité van Toezicht van de Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit (VCWI).

De KTW ondersteunde ook in de persoon van confrater Jan Van Campenhout zeer actief de vaste staf van de KVAB bij de ontwikkeling van een nieuwe website, die heel positief onthaald werd. Ook in het ontwerp van "CORDOBA", de achterliggende totaal vernieuwde databank en het beheerstool van alle KVAB-gerelateerde data speelde Jan een hoofdrol. Daardoor werd niet alleen de nieuwe website mogelijk, maar het maakt ook het beheer van alle data veel consistent, veiliger en efficiënter.

Op voorstel van de Laureatencommissie verkoos de KTW dit jaar prof. dr. ir. Marian Verhelst tot laureaat van de KTW: haar onderzoek richt zich vooral op de ontwikkeling van chips voor het internet of things.

De KTW benoemde dit jaar geen nieuwe leden noch buitenlandse leden, maar de kandidaturencommissie maakte van deze "luwte" actief gebruik om de richtlijnen voor de kandidaturencommissie te actualiseren, onder meer opdat in de toekomst zoveel mogelijk ingenieursdisciplines in de klasse vertegenwoordigd zouden zijn.

En er zitten nog heel wat boeiende initiatieven in de pijplijn: naast het reeds vermelde Denkerprogramma over voeding blijft de reflectiegroep energie zeer actief en zijn er Standpunten in voorbereiding over learning analytics, mobiliteit, corporate digital responsibility, maatschappelijk draagvlak voor fundamenteel onderzoek en interactie tussen wetenschap, technologie en kunst. En er wordt uiteraard ook over de klassen heen samengewerkt, o.m. met de KNW rond artificiële intelligentie (confrater Joos Vandewalle leidde hiervoor in september een workshop in goede banen) en genetisch gemodificeerde organismen (consoror Monica Höfte en confrater Erick Vandamme werken actief samen met Lieve Gheysen van de KNW) en met de KMW

rond onderwijsstaal. 2018 dient zich dus opnieuw als een zeer uitdagend jaar aan voor de KTW.

2017 zal natuurlijk ook in onze herinnering geboekstaafd blijven als het jaar waarin we onverwacht afscheid moesten nemen van onze confrater Georges Van der Perre, die de trekker was van het Standpunt en het Denkerprogramma "Blended Learning", die nog actief een voortrekkersrol speelde in de werkgroep "learning analytics" en dacht aan de oprichting van een nieuwe permanente reflectiegroep over de rol van academiën in het publieke debat rond grote maatschappelijke uitdagingen. We zullen Georges heel erg missen.

Paul Verstraeten

Mededelingen in de Klassen

Klasse van de Natuurwetenschappen

De volgende lezingen werden gehouden:

- 11 januari: Dominique Van Der Straeten: lezing over haar onderzoeksdomein tijdens haar inauguratie
- 8 februari: Dirk Verschuren: Paleolimnologie in Afrika
- 8 maart: Reinhart Ceulemans: aansluitend bij een geleid bezoek aan de ecosysteem-meettoren van Brasschaat (Universiteit Antwerpen) lezing met als titel "Fluxen van broeikasgassen tussen biosfeer en atmosfeer binnen de Europese ICOS –infrastructuur" (in samenwerking met de KTW)
- 14 juni: Lieve Gheysen: Maken nieuwe veredelings technieken een kans in Europa of stoppen we alles in het GGO-vakje?
- 11 oktober: Dirk Van Dyck: De droom van Feynman
- 8 november: Vincent Ginis (Jonge Academie): De ontmoeting van gestructureerd licht met gestructureerde materialen

Klasse van de Menswetenschappen

De volgende lezingen werden gehouden:

- 21 januari: Jaak Billiet: Permanent observeren van verandering in Europa: de ESS-ERIC: een voorbeeld van een 'European Research Infrastructure Consortium' in de humane wetenschappen
- 18 februari: Jan Velaers: De noodtoestand in Frankrijk, Turkije en... België, in het licht van de bevindingen van de Commissie van Venetië
- 18 maart: Jürgen Kocka: Capitalism and its critics. A long-term view
- 17 juni: Dirk Heirbaut: In de voetsporen van Justinianus en Napoleon: de hercodificatie-plannen van minister Geens in historisch perspectief
- 23 september: Marcel de Smedt (KANTL): Het oorlogsdagboek van Streuvels
- 23 september: Ludo Simons: Het oorlogsdagboek van Jozef Simons 1914-1918
- 21 oktober: Gita Deneckere: Uit de ivoren toren. 200 jaar universiteit Gent
- 18 november: Marc De Clercq: De vergroening van de fiscaliteit.

Daarnaast werd de volgende Korte Mededeling gehouden:

- 21 januari: Cynthia Van Hulle: Efficiency en de functies van financiële markten

Klasse van de Kunsten

De volgende lezingen werden gehouden:

- 18 januari: Ronald Soetaert: Kunst als gereedschap en gezelschap
- 15 februari: Bart Verschaffel: Kader en figuur in de maskerschilderijen van James Ensor
- 15 maart: Barbara Van der Wee: Restaureren, herbestemmen en actualiseren van Victor Horta's erfgoed
- 20 september: Pieter Bergé: En toen liep het mis. Over muziek en publiek in de 20ste en 21ste eeuw
- 21 juni: Wim Henderickx: Toelichting bij zijn multimediaal werk 'Revelations' gebaseerd op de visioenen van Hadewijch d'Anvers (s.d.-1248)
- 18 oktober: Carl De Keyser: DPR KOREA Grand Tour

De muzikale inleidingen werden verzorgd door Luc Van Hove, Piet Swerts en Jan Van Landeghem.

Klasse van de Technische Wetenschappen

De volgende lezingen werden gehouden:

- 19 januari: Tine Baelmans (KU Leuven en Energyville): Onderzoek in thermische energie-technologie
- 8 maart: Reinhart Ceulemans (UAntwerpen): aansluitend bij een geleid bezoek aan de ecosysteem-meettoren van Brasschaat (Universiteit Antwerpen) lezing met als titel "Fluxen van broeikasgassen tussen biosfeer en atmosfeer binnen de Europese ICOS –infrastructuur" (in samenwerking met de KNW)
- 18 mei: Wim Van Paepegem (UGent, laureaat van de KTW in 2015): Composieten in ingenieurstoepassingen: ritueel testen of virtueel testen?
- 18 mei: Henk Zijm (Universiteit Twente, NL en buitenlands lid van de KTW): Duurzame voortbrengingsketens: een systeemgerichte benadering
- 19 september: Paul De Bruycker: De circulaire economie, meer dan recyclage targets
- 23 november: Egbert Lox: Umicore material technologies and services for sustainable mobility

Klassenoverschrijdende vergaderingen

De introductie van de leden aan de buitenwereld en hun installatie in de Klassen verliep gelijkaardig aan die in de voorbijgaande jaren. De nieuwe leden worden tijdens de Openbare Algemene Vergadering, doorgaans de Openbare Vergadering genoemd, publiek voorgesteld en in de eerste klassenvergadering(en) van het jaar daaropvolgend vindt hun inauguratie in de Klasse plaats. Tijdens de Openbare Vergadering werden de verschillende prijzen uitgereikt, waaronder de Gouden Penning, en gaf de vast secretaris een overzicht van de belangrijkste activiteiten in 2017.

In 2017 werden 4 Klassen- en/of Academie-overschrijdende vergaderingen georganiseerd:

- Naar goede gewoonte heeft de septembervergadering van de Klasse van de Menswetenschappen plaats in samenwerking met de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letterkunde KANTL. In 2017 vond deze plaats in Gent. Namens de KVAB sprak Ludo Simons over 'Het oorlogsdagboek van Jozef Simons 1914-1918'.
- Op 22 april vond de jaarlijkse gezamenlijke vergadering van de vier klassen plaats op uitnodiging van de Klasse van de Menswetenschappen waarin een lezing werd gehouden door Peter Clark (buitenlands lid KMW): 'Urban Wasteland from the Middle Ages to the Present times' en een vorderingsverslag door Godelieve Laureys bij de Denkerscyclus Multiculturaliteit. De vast secretaris gaf een toelichting bij de jaarrekening 2016, de begroting 2017 en de financiële toestand van de KVAB.
- Op 13 mei hielden de vier klassen samen hun lentevergadering in het stadhuis van Leuven. Er werden lezingen gehouden door Hilde Heynen 'Leuven, eeuwenoud, springlevend. Een universiteitsstad op weg naar de toekomst.', Michèle Jacobs 'Leuven 2030 & een stad in transitie' en Johan Merlevede 'Leuven Mindgate, motor van regionale, economische en maatschappelijke ontwikkeling'. Tijdens de receptie in de wandelzaal gaf Louis Tobback een toespraak.
- Naar aanleiding van de gezamenlijke vergadering van de Klassen Natuurwetenschappen en Technische wetenschappen in maart werd een bezoek georganiseerd aan de ecosysteem-meettoren van Brasschaat, onder leiding van Reinhart Ceulemans (UAntwerpen).

Huldiging jarige leden

Bij beslissing van het Bureau op de vergadering van woensdag 6 februari 2002, worden de laudatio's van de 75-jarigen integraal opgenomen in het jaarboek, met een foto. De viering van de andere jubilarissen wordt gewoon vermeld.

Klasse van de Natuurwetenschappen

De volgende leden worden voor hun verjaardag geëerd: de heren Kris Heyde (75), Walter Gomes (80) en Niceas Schamp (80)

De huldiging voor de heer Heyde vindt plaats tijdens de novembervergadering van 2017.

De huldigingen voor de heren Gomes en Schamp vonden plaats tijdens de februarivergadering van 2017.

Huldiging voor de heer **Kristiaan HEYDE**:

Waarde consorores en confraters, allerbeste Kris,

Het is een hele eer maar bovenal een bijzonder groot plezier om hier te staan en enkele woorden te mogen zeggen ter gelegenheid van de 75ste verjaardag van Kris Heyde. Kris is iemand die mijn leven op belangrijke en ingrijpende wijze beïnvloed heeft. Trouwens, heel wat mensen hebben veel aan Kris te danken. Er is teveel om gedurende dit korte tijdsbestek te vermelden, dus ik verontschuldig mij nu reeds voor de onvolledigheid van mijn betoog, wijn zal b.v. niet aan bod komen.

Laat mij beginnen met het formele gedeelte om dan te eindigen met persoonlijkere beschouwingen. Kris is een specialist in theoretische kernfysica, beter, Kris is DE specialist in theoretische kernfysica in Vlaanderen, daarnaast is zijn wetenschappelijke reputatie buiten Vlaanderen en België enorm. Inderdaad vele decennia lang was Kris de "theorist in residence" bij talloze kernfysica experimenten in ons land en daarbuiten. Een consultant "avant la lettre" dus.

Zoals gezegd is theoretische kernfysica zijn specialiteit. Dit is zonder twijfel één van de moeilijkste en meest uitdagende deelgebieden van de fysica. Het domein heeft alle kenmerken die bij de meesten tot grote frustraties zouden leiden. Inderdaad, een atoomkern heeft te veel vrijheidsgraden om exacte analytische resultaten te bekomen. Ze heeft dan weer te weinig vrijheidsgraden om statistische methodes toe

te passen. Ook standaard perturbatieve technieken falen veelal want het is een typisch voorbeeld van een sterk gekoppeld fysisch systeem dat a priori geen kleine dimensieloze parameters heeft waar omheen een storingsreeks gedefinieerd kan worden. Toch schrok dit alles Kris niet af, integendeel zelfs. Hij slaagde erin om talrijke belangrijke en diepe bijdrages te leveren aan dit veld. Als één van de weinigen sprong hij schijnbaar moeiteloos van microscopische modellen, zoals het schillenmodel, naar collectieve modellen, in het bijzonder het zeer succesvolle interagerende bosonmodel, en dan weer terug. Tot zijn wetenschappelijke erfenis horen b.v. enkele pivotale resultaten in het net genoemde interagerende bosonmodel, baanbrekende inzichten in de natuur van intruder states in atoomkernen, diepe bijdrages tot het begrip van het shape coexistence fenomeen in nuclei, enzovoort. Getuige van een bijzonder vruchtbare carrière zijn 390 publicaties van zijn hand die bijna 9.500 maal geciteerd werden. Tel daar nog drie monografieën bij die ondertussen klassiekers zijn en je hebt ongeziene cijfers binnen dit gebied.

Terug naar zijn CV. Kris studeerde natuurkunde aan de toenmalige Rijksuniversiteit Gent. De jaren '66 en '67 spendeerde hij aan de Universiteit van Utrecht waar hij zich onder leiding van professor Pieter Johannes Brussaard in de kernfysica verdiepte. Dit leidde tot zijn doctoraatsthesis "The unified model in intermediate coupling with the $1g_{7/2}$, $2d_{5/2}$ and $2f_{7/2}$ single-particle excitations" dat hij in 1968 succesvol verdedigde in Gent. Gedurende de periode '71-'72 keerde hij terug naar Utrecht wat dan weer tot zijn Hoger Aggregaat getiteld "Realistic and effective interactions in spherical nuclei" leidde dat hij in 1973 met brio in Gent verdedigde.

Zijn ganse carrière is trouwens gekenmerkt door talrijke middellange en langere verblijven in leidinggevende kernfysica instituten in het buitenland. De lijst is extensief, ik pik er enkele uit: gedurende de periode '77 tot '82 was hij "Professeur Associé" aan de "Université Claude-Bernard" te Lyon; gedurende de periode 1989 tot 2000 verbleef hij regelmatig in de "Joint Institute for Heavy Ion Research" te Oak Ridge; hij werkte diverse malen aan de Australian National University te Canberra en dit tussen 1993 en 1997; in 1998 vervoegde hij de faculty van the University of Notre-Dame; hij was een frequente bezoeker van ISOLDE in CERN vooral dan gedurende de jaren 2001 tot 2008, enzovoort.

Ondertussen doorliep hij alle treden van de nogal ingewikkelde hiërarchische structuur te Gent: assistent 1ste categorie, voltijds assistent, eerstaanwezend assistent, werkleider, faculteitsgeaggregeerde, lector, docent, in 1989 werd hij hoogleraar en in 1994 gewoon hoogleraar.

Ook het luik dienstbetoon liet hij niet links liggen. In 1992 werd hij benoemd als directeur van het Instituut voor Nucleaire Wetenschappen, het INW, ook gemeenzaam bekend als de "Proeftuinstraat". Daarnaast was hij onafgebroken van 1 januari 1993 tot en met 30 september 2003 de chairman van het Department of Subatomic and Radiation Physics te Gent.

Op Vlaams, Belgisch en internationaal niveau heeft hij zich talloze malen ingezet in de meest diverse commissies. Rode draad was steeds nucleaire fysica, zowel inhoudelijk als qua research management en vooral dan ook research policy.

Onderscheidingen bleven dan ook niet uit. Zo werd hem b.v. gedurende het academiejaar 2003-2004 een Francqui Leerstoel aan de KULeuven toegekend, in 2006 werd hij tot Fellow van de American Physical Society verkozen en voor ik het vergeet, in 1996 werd hij als lid van onze Academie verkozen.

Laat mij eindigen met even stil te staan bij het moment waarop ik Kris leerde kennen. Ik studeerde in de periode 1981-1985 natuurkunde aan de Rijksuniversiteit Gent. Ja toen respecteerden we Simon Stevin nog, natuurkunde, geen fysica dus. De meeste cursussen waren weinig begeisterend, met natuurlijke enkele notoire uitzonderingen. In onze tweede kan hoorden we van de hogere jaar studenten dat daar in de licenties verandering in zou komen: er was daar een jonge prof die totaal anders was dan de proffen die we tot dan toe gezien en gehoord hadden, Kris Heyde dus.

In de eerste licentie, we zijn nu in 1983, was het dan zover, en mijn eerste kennismaking met Kris was inderdaad een hele schok. Zijn stijl van lesgeven is het best samen te vatten als overrompend! Hij doceerde met een overdonderend enthousiasme en een passie die we nooit voorheen in een prof gezien hadden, dit alles gepaard met een mediterrane snelvuur aan woorden, en hij stond dan ook nog geen seconde stil tijdens het lesgeven. Hij stimuleerde, beter nog, hij eiste, dat studenten actief deelnamen aan de les. Dat laatste alleen al was totaal nieuw voor ons, in die tijd waren de meeste professoren totaal onbereikbaar voor studenten, contact met hen was immers enkel mogelijk via de bemiddeling van hun werkleiders. Getuige van de buitengewone kwaliteit van zijn lessen is b.v. het feit dat er elke maal een busje vol studenten uit het IKS te Leuven, het instituut van wijlen onze confrater Romain Coussement, kwam om de les van Kris in Gent bij te wonen.

Na de eerste les wist ik het al: ik zou mijn licentiaatsthesis bij Kris Heyde maken. Eén van de beste keuzes die ik in mijn leven maakte. Werken in de groep van Kris was opmerkelijk om het eufemistisch uit te drukken.

Kris maakte geen onderscheid: postdocs, doctorandi en licentiaatsstudenten, het waren allemaal zijn wetenschappelijke kinderen, allen werden steeds als volwaardige medewerkers behandeld en ontelbare malen betrokken in wetenschappelijke discussies. Het begrip hiërarchie, toen nog alom tegenwoordig aan de Rijksuniversiteit Gent, had geen plaats in de groep van Kris. Hij ging daar ver in, zo deelde hij zijn bureau, dat toch al niet zeer groot was, met verschillende jongeren. Dit alles leidde tot een zeer aangename en bijzonder stimulerende omgeving die iedereen, zonder uitzondering, tot bijzonder hard werken motiveerde. En boy, heb ik hard gewerkt...

Het is dan ook niet meer dan normaal dat mijn licentiaatsthesis goed was. Ze leidde tot mijn eerste 4 publicaties, allen in samenwerking met Kris natuurlijk. Eentje daarvan is tot op heden nog steeds mijn meest geciteerde. In die periode verschoof mijn

interesse naar hogere energieën, i.h.b. zware ionenfysica, een onderwerp dat afwezig was in ons land. Ook daar wist Kris raad op: dankzij hem kon ik een doctoraatspositie verwerven aan de VU Amsterdam binnen een topgroep in dat gebied.

En nog was het niet gedaan. Als Gents afscheidsgeschenkje versierde Kris voor mij nog een zeer prestigieus Summer Student Fellowship voor 3 maanden op het CERN. Daar werd ik voor het eerst in mijn leven geconfronteerd met echt hoge energieën en het werd liefde op het eerste gezicht, hier wou ik absoluut mee doorgaan. Vol twijfels telefoneerde ik met Kris. Ik herinner mij nog steeds zijn woorden: Alex, het leven is kort, volg altijd jouw hart! Nadat ik opwierp dat ik al in Amsterdam toegezegd had, riposteerde Kris onmiddellijk: afzeggen, ze vinden wel iemand anders. Ik opnieuw: wat dan met mijn toekomst. Kris: er zijn uitstekende hoge energie theoriegroepen aan de UCL en de KUL, ik zal zien wat ik kan doen.

Zoals steeds had Kris daad bij woord gevoegd want twee dagen na dat telefoontje kreeg ik een telefoon van Professor Frans Cerulus, hoofd van het "Institute for Theoretical Physics" te Leuven, die mij wist te vertellen dat ik per 1 oktober 1985 daar verwacht werd om aan mijn doctoraat in de theoretische hoge energie fysica te beginnen. Een droom werd werkelijkheid! Later bleek dat Kris onmiddellijk na onze telefoon Jacques Weyers aan de UCL gecontacteerd had, die wist dan weer dat Cerulus nog een open doctoraatspositie had, en de rest is geschiedenis... Het was dus niet overdreven toen ik aan het begin van mijn betoog beweerde dat ik zeer veel aan Kris te danken heb!

Vele jaren later, toen ik in Brussel benoemd was, bleef Kris het motto "volg je hart" trouw en stuurde hij mij met de regelmaat van de klok excellente Gentse studenten met grote interesse in theoretische hoge energiefysica.

In 2007 werd Kris emeritus maar ik heb niet de indruk dat er gedurende de laatste 10 jaren veel veranderd is wat fysica betreft. Telkens ik op het INW kom, is Kris er ook, behalve dan die keren dat hij naar een conferentie in het buitenland is.

Kris, hoewel jouw verjaardag al op de 18de juli viel, wens ik je vandaag toch een bijzonder gelukkige verjaardag en nog vele jaren vol boeiende fysica en heel veel plezier! Bovenal: hartelijk bedankt voor alles!

Alexander Sevrin

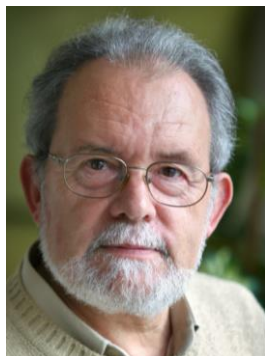
Klasse van de Menswetenschappen

De volgende leden worden voor hun verjaardag geëerd: de heren Jaak Billiet (75), Theo Peeters (80), Maurice Weyembergh (80) en Raoul Van Caenegem (90).

Alle huldigingen vonden plaats tijdens de novembervergadering van 2017, met

uitzondering van de huldiging voor Theo Peeters die uitgesteld werd naar de februarivergadering van 2018.

Huldiging voor de heer **Jaak BILLIET**:

Jaak Billiet (°1942, Gent) is sedert 2002 lid van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen en Kunsten van België (KVAB). Na zijn studies filosofie en theologie aan het Bisschoppelijke seminarie te Gent (1961-1967) studeerde hij sociologie aan de KU Leuven (1967-1971) waar hij nadien 1972 als Aspirant van het NFWO een doctoraatsproefschrift voor dat eind 1975 werd verdedigd. Het proefschrift werd in 1977 als monografie uitgegeven bij Universitaire pers Leuven met als titel "Secularisering en verzuiling in het onderwijs: een sociologisch onderzoek naar de vrije schoolkeuze als legitimatieschema en als sociaal proces". Dit werk werd in 1978 bekroond met de vijfjaarlijkse Van den Heuvel prijs voor doctoraatsonderzoek.

In de zomer van 1979 verbleef Jaak Billiet als 'research fellow' aan het Institute for Social Research van de University of Michigan (Ann Arbor)) waar hij zich verder verdiepte in survey onderzoek. De kennis die hij daar opdeed en de contacten met vooraanstaande survey methodologen, tekenen de verdere ontwikkeling van zijn werk. Het onderzoek over verzuiling dat Jaak Billiet oorspronkelijk uitvoerde maakte vanaf midden de jaren tachtig steeds meer plaats voor methodologisch onderzoek in de context van grootschalige surveys over maatschappelijke thema's.

Na een korte periode als onderzoeksassistent en deeltijds docent aan de KU Leuven (1976-1978), werd Jaak Billiet in oktober 1978 aangesteld als docent voor een inleidende cursus "Samenleving, feiten en problemen" en voor "Sociale statistiek", "Data analyse" en de methodologische aspecten van de godsdienstsociologie. In 1982 werd hij bevorderd tot gewoon hoogleraar.

Van toen af aan ontwikkelde hij met zijn eerste twee promovendi twee onderzoekslijnen binnen de Afdeling Dataverzameling en -analyse, waarvan hij coördinator was tot aan zijn emeritaat in 2007. De eerste lijn met Geert Loosveldt, is methodologisch onderzoek in het domein van de kwaliteitsverbetering van het survey onderzoek, met bijzondere aandacht voor de betekenis van non-response en het modelleren van meetfouten. De tweede lijn, met Marc Swyngedouw, is politiek-sociologisch onderzoek over de relatie tussen stemgedrag en verandering van waarden en politieke attitudes, onder meer het ethnocentrisme. Na zijn emeritaat werden dit twee aparte onderzoeksgroepen, het Centrum voor Survey Methodologie (SM) en het Instituut voor Sociaal en Politiek onderzoek (ISPO), waarbinnen hij tot op heden als 'emeritus met opdracht' zijn diensten verleent.

De intense verwevenheid van methode en inhoud die de ganse onderzoekslaan van Jaak Billiet typeert is sprekend weergegeven in de titel van het vriendenboek dat hem aan aanleiding van zijn emeritaat (2007) werd aangeboden: "Measuring Meaningful Data in Social Research". Niet minder dan 43 onderzoekers uit 15 universiteiten en 5 statistische diensten waarmee waar de

gevierde had samengewerkt schreven een hoofdstuk in dit omvangrijk volume van 400 blz.

Naast studies, in samenwerking met Geert Loosveldt, over de invloed van interviewers en de verwoording van de vragen op de resultaten van de antwoorden kan hier gewezen worden twee projecten: enerzijds het eerste grootschalig onderzoek naar de houding van Belgen tegenover migranten (1990); en anderzijds de aanvang van het postelectoraal onderzoek van het ISPO dat vanaf 1991 in samenwerking met Marc Swyngedouw tot op heden na elke federale verkiezing georganiseerd wordt met behulp van grote toevalstreekproeven. De in 1993 aan de VUB toegekende binnenlandse Francqui-leerstoel waarvan de lessen door VUB-Press onder de titel 'Ondanks beperkt zicht. Studies over waarden, ontzuiling en politieke veranderingen in Vlaanderen' geeft Jaak Billiet's basisfilosofie over onderzoek weer.

Jaak Billiet's lidmaatschap van het 'Standing Committee of the Social Sciences' (1998_2004) van de European Science foundation (ESF) was van grote betekenis voor de toepassing van deze basisfilosofie. Hij werd opgenomen in het comité dat de blauwdruk voor een tweejaarlijks European Sociaal Survey voorbereidde. Als lid van het methodologisch comité was hij tevens betrokken bij de directe uitwerking van dit tweejaarlijks Europees survey, en vanaf 2001 tot 2010 maakte hij deel uit van het 'Central Coördination Team' (CCT) dat de tweejaarlijkse surveys in meer dan twintig Europese landen coördineerde. In 2005 ontving dit onderzoeksteam de prestigieuze Europese Descartes Prijs voor 'Innovations in comparative measurement'. Tussen 2006 en 2010 speelde Jaak Billiet als voorzitter van het uitvoerend comité van het Europees Waardenonderzoek (EVS) een centrale rol in de organisatie van dit tienjaarlijks survey dat in 2008 in vrijwel alle Europese landen voor de vierde keer sinds 1980 werd georganiseerd.

De belangstelling voor de uitdagingen van longitudinaal landen-vergelijkend survey onderzoek viel natuurlijk niet uit de lucht. Deze belangstelling was al 1996 aanwezig in een zeven leden tellende FWO-Onderzoeks-gemeenschap "Methodology of Comparative and longitudinal Research into Social and Cultural Change", met het team van KU Leuven als coördinator. Deze activiteit bleef niet onopgemerkt. "Cross-national comparisons" werd in 2007 opgenomen als één van de vier thema's van het ESF programma "Quantitative Methods in the Social Sciences" (QMMS_2) dat jaarlijks zomerscholen en workshops organiseerde. Daaraan namen van 2007 t/m 2012 negentien Europese landen deel. Jaak Billiet werd van bij de aanvang aangeduid als adviserend expert van dit QMMS_2 programma. Tijdens de zesde tweejaarlijkse conferentie van de European Survey Research Association (ESRA 2015, Reykjavik) werd Jaak gelauwerd met de "Award for Outstanding Services to Survey Research". Deze prijs werd door het ESRA bestuur toegekend omwille zijn verdiensten bij het opzetten, -- en kwaliteitsverbetering, -- van grootschalige internationale en nationale survey-onderzoeken. Onder impuls van Bart Meuleman, die bij Jaak Billiet promoveerde, wordt het statistisch comparatief longitudinaal onderzoek rond actuele maatschappelijke thema's verder uitgebouwd en vernieuwd.

Vanzelfsprekend zijn deze onderzoeksactiviteiten zichtbaar in een continue stroom van academische publicaties, vaak met medewerkers en collega's uit onderzoeksgroepen in binnen- en buitenland. Samen genomen gaat het om een

tiental boeken, vijftien verzamelwerken, en meer dan 250 tijdschriftartikels of hoofdstukken in boeken. Zijn meest geciteerde artikels die in internationale tijdschriften gepubliceerd werden, hebben betrekking op het verklaren van veranderingen in de tijd, en verschillen tussen landen, in de houding tegenover migranten, het in rekening brengen van meetfouten (o.a. de volgzzaamheidsbias) bij het onderzoek naar opinies en waarden, en de cross-culturele vergelijkbaarheid (equivalentie) van de gemeten concepten. Hij werd heel vaak uitgenodigd om daarover uiteenzettingen te geven aan tal van Europese universiteiten en academische instellingen. Hij was promotor of copromotor van 14 doctoraten, en zat in tientallen doctoraat jury's aan universiteiten in België en Europa.

Bij het Vlaams publiek was hij vooral bekend door zijn kritische bijdragen over opiniepeilingen over politieke onderwerpen in de media, met het oog op het tegengaan van misleiding van de publieke opinie.

In 1985-1988 was hij voorzitter van het Departement Sociologie, nadien in 1995-1998 werd hij voorzitter van het Interfacultair Centrum voor Statistiek en van het Internationaal Master Program in Statistics. Van 2003 tot aan zijn emeritaat was hij programmadirecteur van de Sociologie opleiding. Hij was in die periode vijf jaar lid van de Hoge Raad voor de Statistiek. Hij zette zich toen onder meer in voor het opnieuw beschikbaar komen van aanvaardbare toevalsteekproeven uit het Rijksregister voor wetenschappelijk onderzoek aan universiteiten. In 2005-2006 was immers de gangbare praktijk gewijzigd van 'indirect informed consent' naar 'direct informed consent' waardoor de uitval door zelfselectie minstens drie keer hoger werd (meer dan 80% non-respons). Zulke steekproeven werden toen vrijwel waardeloos. Na een lange bemiddeling met de Privacy Commissie werd vanaf eind 2016 opnieuw de aanvaardbare regeling van vóór 2004 toegepast.

De wetenschappelijke dienstverlening van Jaak had echter hoofdzakelijk te maken met de evaluatie van het onderzoek aan universiteiten en onderzoeksinstellingen. In de periode 1993-2002 was hij lid, en vervolgens voorzitter, van de FWO commissie Sociale, Politieke en Communicatiewetenschappen. Jaak Billiet maakte van 1997 tot 2004 deel uit van de Onderzoekraad van KU Leuven, waarvan vier jaar als lid van het bureau. Van 1997 tot 2004 was hij ook lid van het 'Standing Committee for the Social Sciences' van de 'European Science Foundation' in Straatsburg, die evenals als taak had om onderzoekprojecten te beoordelen. Van 2001 tot 2004 was hij lid van de Wetenschappelijke Adviesraad van 'Central Archives Cologne', dit is in de periode waarin de integratie van de verspreide Duitse onderzoeksinstellingen binnen Gesis werd voorbereid. Hij was in 1995-96 lid van het Nederlands 'Review Committee Sociology and Anthropology'. Nadien was hij tussen 1998 en 2010, meestal als voorzitter, betrokken bij zes evaluaties van de werking van onderzoekscholen (AWSB, ICTS), en het onderzoek aan de Nederlandse universiteiten. Hij werd regelmatig verzocht om projecten te beoordelen voor Nederlandse, Slovaakse, en Sloveense overheidsinstellingen voor wetenschappelijk onderzoek. Sinds 2010 functioneert Jaak Billiet als ombudspersoon op vrijwillige basis voor de facultaire doctoraatsopleiding waarbij hij, indien nodig, onder meer bemiddelt tussen doctoraatsstudenten en hun promotoren. Hij functioneert tevens als facultaire vertrouwensfunctie.

Klasse van de Kunsten

De volgende leden worden voor hun verjaardag geëerd: de heren Frans Boenders (75), Dr. Hugo Heyrman (75), Francis Strauven (75), Herman Sabbe (80) en Luc Devliegher (90).

Alle huldigingen vonden plaats tijdens de novembervergadering van 2017.

Huldiging voor de heer **Frans BOENDERS**:

Ik weet niet of men een confrater mag vleien, maar hoe dan ook is het voor mij een eer en een bijzonder genoegen om heden middag voor Frans Boenders pluimstrijkend een laudatio uit te spreken naar aanleiding van zijn vijfenzeventigste verjaardag. Zoals u weet is 'laudatio' etymologisch verwant aan 'laurier' het blad dat als symbool stond om iemand voor zijn verdiensten te eren. Laat me wat lof toewaaien.

Wie had ooit gedacht zo'n 35 jaar geleden, toen ik bedeesd Frans aansprak bij een of andere perslunch in de Bozar, die toen nog ondubbelzinnig Vlaams in zuinige afkorting 'PSK' heette, dat ik hier vandaag een laudatio voor hem zou ten tonele voeren als confrater in de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten, met even Vlaamse garanties in de naam en om adem te besparen, afgekort tot KVAB, waardoor het, wat mij betreft, teveel consonant wordt met instituten als KAV en VDAB. Ik niet en Frans evenmin. Ik moest nog aan alles beginnen en Frans was aan de top van zijn bedrijvigheid, een periode dat men nog niet verlangt om eigen weten met confraters te meten.

De reden waarom ik Frans aangeklampt had, was behoorlijk opportunistisch. Naast mijn academische aspiraties, koesterde ik ook de wens om mijn pen kunstkritisch te scherpen. Ik had toen al genoeg Michel Foucault gelezen om te weten dat de macht van de pen, weliswaar door oefening – over Sloterdijk werd toen nog niet gesproken – vorm krijgt, maar toch sterk bepaald wordt door het systeem waarbinnen men het woord voert. Frans kon me beide geven. Een artikeltje in zijn prachtige cultuurblad 'Kunst en Cultuur', zeg maar de maandelijkse tijdingen van het PSK, maar ook een aanwezigheid in een van zijn boeiende radioprogramma's op wat toen nog Radio 3 van de BRT was. Het was de tijd dat deze zender het puik van hoog gespecialiseerde cultuurkenners als al dan niet vaste medewerkers kon tewerkstellen. Ze gaven gedegen analyses op academisch niveau, afgewisseld met het mooiste wat muziek te bieden heeft.

Op hoop van zege sprak ik Frans aan. En wat bleek was dat ik niet, wat ik vreesde, hautain afgewimpeld werd, maar een minzaam man ontdekte met brede glimlach en open voor al wat boeiend kon worden. Het eerste gesprek duurde niet echt lang en ik kon me niet van de indruk ontdoen dat onze gendergelijkenis daar voor iets tussenzat. Maar we werden vrienden, een vriendschap die nog meer geconsumeerd wordt sinds we confrater zijn.

Ik keek enorm op naar Frans. Goede pen, grote belesenheid, intelligente blik, encyclopedische kennis, poëet, en wereldreiziger naar oorden die ik zelfs op de wereldkaart niet liggen weet. Laat staan dat ik inzichten heb in de nuances van de cultuurverschillen.

Bewondering heb ik nog steeds. Vooral ook voor een vaardigheid die ik nog niet vermeld heb: zijn retorisch vermogen, ongetwijfeld reeds van in zijn collegetijd uitmuntend. Winnaar op één been van elk jeugdig welsprekendheidstoernooi. Sprankelend, gedegen overtuigend, als een oude Griek, een Demosthenes, maar dan zonder spraakgebrek. Met een stem als een klok, waarvan men vermoedt dat ze bulderen kan, maar ook als een belletje kan fluisteren.

En dan dat mooie Nederlands, niet bekakt om de beschavingsgraad te bewijzen, maar gewoon als proeve van wat taalgebruik vermag. Met een woordenschat als een bloeiende wijngaard, samengebracht in een sluitend grammaticale regelgeving, uitzonderingen inclus. Dat met een cadans waar de beste sofist de duimen voor leggen moet. Dit alles met een zuiver accent, helder als water of zeg ik beter onversneden als een goede eau de vie? Zijn Nederlandse roots zullen daar wellicht voor iets tussen zitten. Maar hij maakt niet de fout het Vlaams te corrigeren door het te vervangen door een geaffecteerd Hollands dialect met guturale excessen. Ander alternatief was dat hij, geboren en getogen in Antwerpen, dat Algemeen Onbeschaafd Antwerps sprak van zij die beweren geen dialect te hebben. We mogen de goden danken dat dit niet is gebeurd.

Tot slot van mijn lof over zijn retoriek moet ik bekennen dat ik er, als semioticus, steeds van overtuigd was dat zijn karakteristieke ringbaard een soort spreekbuis was waarvan de trilhaartjes de boodschap beklemtonen. Uit zo'n mond kan enkel waarheid vloeien. Weliswaar getraind door de jezuïeten. Een zelf gefundeerde waarheid dus. Zei de Franse filosoof Roland Barthes over hun stichter, Loyola, niet – in één adem met Sade en Fourier overigens – dat hij een 'logotheet' was, een stichter van een verhoog?

Vergeeten we ook niet dat dit polyglot kan verlopen. Met het oude Grieks en Latijn nog in het achterhoofd, gaat hij vlot over naar het Engels, het Frans en het Duits en allicht spreekt hij ook nog een mondje van een aantal oosterse talen.

Confratres et consorores, laat ik stoppen met deze confraternele vriendschapsliefdesbrief en even overgaan tot de zaken zelf.

FRANS BOENDERS (° Antwerpen, 28-09-1942) was:

- Eerste Producer bij de openbare omroep,
- Hoofddirecteur van Kunst & Cultuur, tijdschrift van het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel,
- Docent Kunstgeschiedenis aan de Muziekkapel Koningin Elisabeth in Waterloo,
- Docent Non-fiction aan de Schrijvers Academie te Antwerpen,
- Fellow van de VUB,
- Voordrachtgever aan het Studium Generale van de Universiteit Maastricht,
- Lid en voorzitter (2007-8) van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten,
- Schrijver van reisverslagen, essays, poëzie en talrijke monografieën over beeldende kunst,
- Voordrachtgever over poëzie, beeldende kunst, oosterse religies en beschavingen, en over de beschavingscrisis.

- Recente dichtbundels:

- * Het vuur der zinnen (Yin Books, Kortrijk 2005),
- * De Sulamitische (Jozef Moetwillig, Gent 2007),
 - * Albasten kus (De Vries-Brouwers, Antwerpen, 2009),
 - * Textimonium (met schilderijen van Lode Laperre, Bibliotheek Harelbeke, 2009),
- * Gen(i)us, zeventig sonnetten over goden en mythen (De Gebeten Hond, Harelbeke, 2012).

- Jongste boeken:

- * monografie over het schilderkunstig oeuvre van Willy van Eeckhout (galerie Lieve Lambrecht, Merendree 2013),
- * monografie over beeldhouwster Myriam Eykens (2013)
- * en een selectie anarcho-libertaire gedichten van Emile Verhaeren vertaald en verbeeld – Het uur waarop wij wachten (Sint-Amands, Museum Emile Verhaeren, 2011, met Willy van Eeckhout).

Samen met Mark Eyskens maakte hij Mee met morgen, zeven televisieconversaties over de toekomst van wetenschap en kunst (KVAB, Academiënpaleis te Brussel 2014).

In november 2017 verscheen de gedichtenbundel Apeiron bij de uitgeverij C. de Vries-Brouwers.

Op stapel: Apocrief, kwade kwatrijnen over de stand van de wereld, met illustraties van Rudi Vantilborgh (Ruvanti).

Tot hier wat feiten, wat academisch-artistieke heldendaden. Ik koppel 'kunstzinnig' eraan vast omdat uit zijn publicatielijst blijkt dat met de jaren de poëzie veld gewonnen heeft op het essay, al is zijn laatste proeve over de vergankelijkheid meer dan de moeite waard. Maar met welke blik kijkt Frans naar de wereld?

Een tweede anekdote. Onlangs zag ik in mijn lievelingsboekhandel, half nieuw, half antiquariaat, De Zondvloed, in Mechelen, een doos vol basiswerken over theorie en geschiedenis van het anarchisme. Ik kocht er een paar die in mijn collectie nog ontbraken. Thuisgekomen ontdekte ik dat de naam 'Frans Boenders' op het voorblad prijkte. Waarom doet iemand dat soort boeken van de hand? Praktisch, wegens kleinere behuizing? Theoretisch, omdat badineren met het anarchisme iets voor de jeugd is? Of emotioneel, omdat zijn sympathieke partner geen oog dicht doet met een anarchist in de buurt?

In een aandoenlijke brief aan familie en vrienden (mail van 27-9-17), op de vooravond van zijn verjaardag, geeft hij een meer genuanceerde uitleg over zijn visie dan mijn wat indiscrete vragen laten vermoeden:

"Ik heb in mijn leven zo bewust mogelijk gekozen om niet deel te nemen aan commercie en machtslust, om me individueel te verzetten tegen tomeloze bezitsuitbreiding en instandhouding van maatschappelijke privileges, die de bestaande wraakroepende ongelijkheid en het weerzinwekkend onrecht alleen maar vergroten. Dat was ooit de grondslag van het libertair-anarchistische gedachtengoed, waar ik me als partijloze graag bij heb aangesloten."

Belangrijker dan de sympathieën voor de theoretische basis van het 'Ni Dieu ni Maître' van Auguste Blanqui (1880) is zijn empathie met het Oosterse denken. Voor alle duidelijkheid wat het vorige punt betreft: aangaande het geweld verbonden aan de aanslagen van de historische anarchist is er nog bij de gevierde nog bij de uitspreker van de laudatio ook maar enige mate van goedkeuring. Bommen en wapens zijn geen argumenten.

In het Oosten vindt Frans gemoedsrust. Op zijn dertiende krijgt hij van zijn oom-missionaris een boek over Tibet. De belangstelling is gewekt. Bevriende voorzitter van de BRT, professor Adri Verhulst, bezorgde hem de middelen om zich een jaar lang voor te bereiden op programma's over het Oosten en zijn godsdiensten. Hij onderneemt daarvoor een studiereis naar de beroemde bibliotheek voor vergelijkende religies in NYC en heeft diepte-interviews met de grote internationale specialisten. Niet enkel de westerse deskundigen op dit gebied maar ook taoïstische meesters, hoge priesters, boeddhistische doctores, sadhoes en hindoegeleerden uit India, Nepal en Japan en thero's (oude wijze monniken) in Sri Lanka. Resultaat is 30 uur radio-uitzendingen en een zesdelige documentaire televisiereeks 'De Goden uit het Oosten', bekroond met de URTI prijs in Parijs, ook omgezet in een boek. Dit werd de goede start voor een carrièrelange bedrijvigheid die nog voortgezet wordt als ongeëvenaarde gids voor cultuurreizen naar het Oosten.

Het kreeg een mooie theoretische afronding in zijn recent essay: 'Adamanten Vergankelijkheid'. Hierin vergelijkt hij het oosterse denken met het westerse van Epicurus met betrekking tot het thema van de vergankelijkheid en de attitude ertegenover. De gelatenheid, het zich bevrijden van angst, en de eraan verbonden gemoedsrust is inderdaad vergelijkbaar met wat het Oosten ons leren kan. Voor alle

duidelijkheid: Frans heeft nooit gedweept met Oosterse godsdiensten als alternatief op de westerse. Het blijven wijzen van denken van wijzen.

En hier komen we aan het derde facet van zijn bedrijvigheid: zijn relatie met de filosofie. Die zat al verweven met zijn Oosterse studies, maar ze komen ook vaak afzonderlijk aan bod. We weten dat hij een goed Wittgensteinkenner is. Dit soort no-nonsense denken past hem als gegoten. Uit het geciteerde artikel blijkt ook dat hij Epicurus kent als zijn broekzak. Ook uit de voor-socratici heeft hij veel geput. De titel van zijn laatste dichtbundel, 'Apeiron', het 'onbepaalde', ontleend aan Anaximander, geeft er een glimp van. En verder had hij via zijn professioneel werk vele contacten, die in vriendschappen uitmondde, met nog actieve filosofen. Dat alles leverde een intellectueel boeiend leven op, dat hopelijk nog geruime tijd kan verder gezet worden. Op oosterse wijsheid en westerse filosofie staat geen bewaardatum.

Het was fijn deze lofbetuiging te mogen voeren en ik besluit met het citeren van de laatste zin uit de omzendbrief van Frans aan de geliefden: "Laten we elkaar permanent kritisch opvoeden en beminnen. Ik dank alvast elke hier aangeschrevene voor haar, casu quo zijn bijdrage aan mijn precair geluk."

Laten we dit voornemen uitbreiden tot de ganse Klasse van de Kunsten.

Willem ELIAS

Huldiging voor Dr. **Hugo HEYRMAN** :

Geachte confraters,
Geachte dr. Hugo Heyrman,
Beste Hugo,

Onze voorzitter, Lucien Posman, vroeg me enkele maanden geleden om een laudatio uit te spreken voor u. Daar antwoordde ik onmiddellijk positief op. Ik doe dat graag, en wel om twee redenen.

Allereerst wil ik mijn appreciatie toelichten voor u als beeldend kunstenaar. Vervolgens blik ik even terug naar de tijd dat u in het Nationaal Hoger Instituut voor Schone Kunsten van Antwerpen mijn promotor was.

Hugo Heyrman werd geboren op 20 december 1942 in Zwijndrecht. Hij studeerde van '52 tot '54 viool aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium te Antwerpen. Van '57 tot '66 studeerde hij aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten. Later ging hij zelf doceren aan beide instellingen. In '69 en '70 studeerde hij kernfysica aan het Hoger Rijksinstituut voor Kernenergie in Mol. Hij promoveerde in 1995 aan de Universiteit van La Laguna, op het Spaanse eiland Tenerife, tot doctor in de kunstwetenschappen.

De volgende onderscheidingen vind ik interessant om te vermelden:

- In 1961 behaalde hij de Prijs Karel Verlaet in Antwerpen.
- In 1975 behaalde hij de Prijs voor Schilderkunst Burgemeester Camille Huysmans in Antwerpen.
- Eveneens in 1975 werd hij Laureaat van de Prijs Jonge Belgische Schilderkunst te Brussel.
- In 1978 kreeg hij de publieksprijs van de Europaprijs voor Schilderkunst te Oostende.
- Een jaar later behaalde hij de Prijs voor Schilderkunst van de provincie Antwerpen.
- Sinds 1993 is Hugo Heyrman werkend lid in de Klasse van de Kunsten van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten.

Wanneer we de carrière van Hugo Heyrman in het vizier nemen, valt vrij snel op dat hij op verschillende vlakken een voorloper was.

Op de foto waarmee ik deze laudatio begon, ziet u Hugo Heyrman tijdens een happening in het Parijs van 1963. De toen 21-jarige kunstenaar toonde letterlijk en figuurlijk dat hij een drager was van de Verlichting. In de jaren zestig was hij één van de meest interessante figuren van de opkomende generatie conceptuele kunstenaars. Samen met Panamarenko organiseerde hij ludieke acties en pionierde hij met de eerste happenings van België. Die tijd vormde een revolutionaire bladzijde in de recente kunstgeschiedenis.

De collages die hij maakte naar aanleiding van die happenings, zijn artistieke parels. Hiernaast ziet u een collage van juli 1965 over de activiteit op de Antwerpse Groenplaats. Ook kunstenaars Wout Vercammen en Yashio Mahajina werkten mee aan die happening.

In 1966 maakte het duo Heyrman-Panamarenko, respectievelijk bekend als The Happy Spacemaker en Multimiljonair, samen met Bernd Lohaus de openingstentoonstelling van de Antwerpse galerie Wide White Space. Met die galerie schreef Anny De Decker haar eigen pagina in de Belgische kunstgeschiedenis.

Hugo Heyrman en Panamarenko bedachten en realiseerden in datzelfde 1966 het werk Feltra. Het resultaat was een levensgrote pin-up van een pop in een fauteuil, beide bekleed met gekleurd vilt, dat werd vastgemaakt met spelden. Het werk is opgenomen in de collectie van het Stedelijk Museum voor Actuele Kunst in Gent.

De twee maakten in 1967 de RIP/SLASH/WOOPS-tentoonstelling, alweer in de Wide White Space Gallery. Ook de affiche voor die tentoonstelling was een concept van Hugo Heyrman.

Heyrman en Panamarenko luidden in 1968 een nieuw tijdperk in met hun 'provocerende acties'. Zij kwamen naar buiten onder de naam VAGA, de Vrije Actie Groep Antwerpen, en bezetten het Museum voor Schone Kunsten om een tentoonstellingsruimte te eisen.

Op 6 juli van dat jaar organiseerden ze hun Ijsblokkenactie op het Hendrik Conscienceplein. Ze barricadeerden het plein met industrieel vervaardigde ijsblokken. Hun eisen: het plein moest autovrij worden, kinderen moesten er plaats krijgen om te spelen. Ten gevolge van hun actie besliste het Antwerpse schepencollege principieel om het plein autovrij te maken en in 1972 was het zover: het eerste autovrije plein in hartje Antwerpen was een feit.

Graag verwijst ik even naar hun magazine Happening News, dat Heyrman en Panamarenko in 1965 publiceerden. In '71 gaf Hugo Heyrman het zeefdrukmagazine Artworker Star uit.

De uitermate boeiende periode van samenwerking tussen Hugo Heyrman en Panamarenko verdient een ernstige studie. Het zou interessant zijn om een duidelijk beeld te krijgen van wie precies wat heeft gedaan in hun gezamenlijke projecten. Dat zou ons een beter inzicht geven in de latere evolutie van beide kunstenaars.

Hugo Heyrman liet zich in 1971 opmerken door video-experimenten met een rondreizende cinema: Mobiel Museum voor Moderne Media. Hij reisde ermee door

België, Duitsland, Frankrijk en Nederland. Zijn witte bus zag er niet alleen fantastisch uit, hij was ook perfect geschikt voor dat vrije, onafhankelijke non-profitproject.

Hugo Heyrman was niet alleen een voorloper in het organiseren van happenings en videoprojecten. Ook in de schilderkunst liep hij vooruit.

Omstreeks 1974 trad er een breuk op in zijn artistieke activiteit. Hij ging de traditionele vorm van schilderkunst onderzoeken en veroorzaakte zo een felle polemiek in zijn omgeving. Hij keerde de conceptuele kunst, waar hij vroeger met zoveel succes deel van uitmaakte, de rug toe en scherpste zijn picturale onderzoek aan.

Ondanks alle ophef deed hij wat hij dacht te moeten doen. Daarvoor heb ik maar één woord: respect!

Zoals ik aan het begin van dit betoog vermeldde, werd hij laureaat van de felbegeerde Prijs van de Jonge Belgische Schilderkunst. Dat deed hij met een inzending die bestond uit zes schilderijen.

Vanuit zijn atelier observeerde hij het kruispunt van de Belgiëlei en de Mechelsesteenweg, terwijl de weersomstandigheden telkens wisselden. Hij presenteerde zijn observaties als negentiende-eeuwse stadsgezichten.

Galerie De Zwarte Panter toonde onder de titel *De waarneming waarnemen* een twintigtal werken die Heyrmans schilderkunstige onderzoek tot uiting brachten. Het schilderij hierboven is een typisch voorbeeld waarin hij het zicht vanuit zijn atelier bestudeerde. Met zijn werk haalde hij de figuratie terug naar de schilderkunst.

Hugo Heyrman was een voorloper in het onderzoek in de kunsten. Nog vóór doctoraten in de kunsten een realiteit waren in België promoveerde hij in 1995 aan de Universiteit van La Laguna als doctor in de Kunstwetenschappen met zijn thesis *Kunst en Computer: een verkennend onderzoek over de digitale transformatie van kunst*. Vanaf dat moment luidde zijn kunstenaarsnaam dr. Hugo Heyrman.

Doordat zijn oeuvre zo uitgebreid is, kan ik niet meer doen dan een tipje oplichten van de sluier. Overigens blijft dr. Hugo Heyrman erg actief – ook dit jaar konden we weer recent werk van zijn hand bekijken in galerie De Zwarte Panter. Naar aanleiding van die expo verscheen de publicatie *Transparency of time*.

Graag bedank ik galeriehouder Adriaan Raemdonck en Ernest van Buynder, voorzitter van de Vrienden van het Muhka, voor hun scherpe blik op het oeuvre van dr. Hugo Heyrman.

Natuurlijk wil ik ook u bedanken, dr. Heyrman. Als promotor tijdens mijn reflectiejaren, van 1985 tot en met 1987, in het Nationaal Hoger Instituut voor Schone Kunsten was u heel belangrijk voor mij.

De ontmoetingen met u in mijn kleine atelier waren uitermate verrijkend. Uw stille aanwezigheid had een grote kracht, u duwde ons vooruit. Als kunstenaar-schilder wist u zelf zeer goed hoe kwetsbaar een student is wanneer hij nieuw werk creëert. Ik voelde heel sterk dat u die intimiteit respecteerte. U keek en liet het beeld, in wording of afgewerkt, tot u komen. Ieder woord dat u zei, had u gewikt en

gewogen. U had de kracht om met weinig woorden heel veel te zeggen. Uw stimulerende houding zal ik niet vergeten.

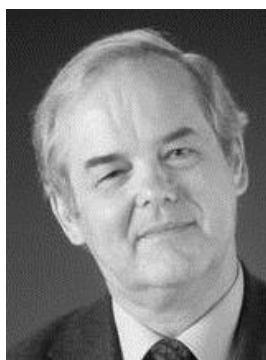
Ook uw verschijning buiten de lessen, onafscheidelijk met uw sympathieke partner Yvonne, blijft in ons geheugen kleven.

Ik dank u voor het vertrouwen dat u mij, en ongetwijfeld zovele andere studenten, hebt geschonken.

Graag wens ik u, en met mij de hele Klasse van de Kunsten, nog veel creatieve jaren, een goede gezondheid en veel liefdevolle momenten met uw partner Yvonne.

Ronny Delrue

Huldiging voor de heer **Francis STRAUVEN**:

Veel leden van deze Academie kennen Francis Strauven als een minzame verschijning. Een aantal daarvan kennen hem ook als auteur van *Aedes Academicarum*, het boek dat in 2010 verscheen over het Paleis der Academiën, of van de video, uitgebracht in 2016, ter herdenking van de stichting van de Academie tijdens het Koninkrijk der Nederlanden. Anderen kennen hem van de vele bijdragen die Francis over de jaren heen publiceerde in het *Nationaal Biografisch Woordenboek* over diverse Belgische architecten; dan wel van de twee Academische *Standpunten* die hij enerzijds met

Roger Marijnissen en anderzijds met Anne-Mie Van Kerckhoven schreef.

Weinigen onder U zullen nochtans Francis herkennen in de jonge beeldenstormer, die zich aan Le Corbusier's "*modulor*" meet, of in de pientere jongeman die samen met Robert-Louis Delevoy en Christian Devillers een ontwerp oefening van studenten in La Cambre evalueert. Toch zijn precies de contacten die hij spontaan opbouwt na zijn afstuderen, bepalend voor zijn loopbaan. Dat heeft te maken met het kantelmoment in de ontwikkeling van de Belgische architectuur dat zich in deze periode voordoet, maar ook met de leergierigheid van de dan onbekende architectuurhistoricus die zich in deze evenementen een plaats verwerft.

Zijn informeel tot stand gekomen relatie met Maurice Culot, de voedende kracht achter de *Archives d'Architecture Moderne* en ARAU, is hiervoor van grote invloed geweest. Francis werkte achter de schermen mee aan de baanbrekende tentoonstelling *Antoine Pompe et l'effort moderne en Belgique* (1969), en bleef nadien jarenlang Culot's vertrouweling en geprivilegieerd contactpersoon in het Nederlandstalig landsdeel. Omwille van de kennis die Strauven toen opbouwde over het Belgisch modernisme, vroeg Alfons Hoppenbrouwers hem om ook aan het Sint-Lucas Architectuurinstituut een archief uit te bouwen van architecten uit 19^e en 20st eeuw. Francis kreeg er de onbepaalde positie van "hoofd studiebureau" toegewezen, wat hem toeliet om enkele maanden later door Geert Bekaert te worden opgepikt om met hem de prestigieuze tentoonstelling "*Bouwen in België 1945-1970*" in de Albertina op te zetten. Voor het eerst in de naoorlogse geschiedenis, verleende dit door de Nationale Confederatie van het Bouwbedrijf gefinancierd initiatief een culturele betekenis aan het hedendaags bouwen. De catalogus van de tentoonstelling werd een klassieker, en Francis, nauwelijks 28, kreeg een aureool van architectuurkenner, dat hem zonder noemenswaardige praktijkervaring, een docentschap aan de *Provinciale Hogeschool voor Architectuur en Stedenbouw* in Hasselt bezorgde.

In Hasselt legde hij zich toe op de typo-morfologische studies, die hij onder invloed van Panerai, Huet, Devillers, en andere Franse kompanen vanuit Italië als theoretische aanpak importeerde, om de eigenheid van Limburgse plattelandsgemeenten vanuit hun architecturale ontwikkeling te duiden. Die zoektocht om architectuur te beschouwen als een autonome bedrijvigheid waarvan men de vormelijke betekenis kan verklaren uit het wereldbeeld en de theorievorming van de architect, zal het werk van Francis gedurende zijn verdere leven bepalen. Hij steunt beslist op de inzichten en ervaringen die hij opbouwde uit de typo-morfologische analyses van deze vormingsperiode.

In zijn publicaties legt hij zich hoofdzakelijk toe op de hedendaagse of modernistische Belgische architecten die zich door hun eigen benaderingswijze onderscheiden van de mainstream ontwikkelingen binnen de internationale kunstgeschiedenis. Geregeld brengt hij het vernieuwende werk van de jonge architecten Bob Van Reeth en Charles Van den Hove onder internationale aandacht, en vult dit aan met een pamflet over de nieuwe tendensen in de Belgische architectuur van de zeventiger

jaren. Van Horta vindt hij dat vooral de decoratieve, en niet de intrinsiek ruimtelijke dimensie wordt beklemtoond. In één van de eerste Horta-tentoonstellingen in Brussel (Sint-Gillis, 1973), vult hij die lacune aan. Steunend op zijn studie over de symboliek in het werk van Charles Rennie Mackintosh, toont hij daarenboven aan hoe de decoratieve motieven bij Horta uitdrukking geven aan zijn belangstelling voor het anarchisme. Strauven's voorliefde voor het soort artisanal, eigengereid en zelf bewerkt modernisme ten slotte - dat in Culot & Terlinden's eerste expositie van 1969 reeds tot uiting kwam in hun favoriseren van figuren zoals Bodson en Pompe -, leidt hem tot het uitdiepen van figuren als Louis-Herman de Koninck, Jean-Jules Eggerix, Albert Bontridder. Om het gedachtengoed van de architect te vatten, gaat hij telkens uit van de persoonlijke archieven en put hij nauwgezet uit de argumentatie die door de scheppers als beweegreden voor hun handelswijze wordt aangegeven.

Sommige collegae architectuurhistorici hebben Strauven verweten te dicht op zijn personages aan te zitten en daardoor kritische afstand te verliezen. Voor Francis was deze werkwijze echter essentieel. Ze vormde de onmisbare schakel om de denkwereld van de protagonist, waar het hem fundamenteel om te doen was, te doorgronden. Zijn jarenlange speurtocht naar de drijfveren en betekenis van zijn twee "helden" - Renaat Braem voor zijn licentiaatsthesis en Aldo Van Eyck voor zijn doctoraatsverhandeling *Architectuurwetenschappen* - is tekenend in dat verband. Strauven treedt er zo plichtsbewust in de voetsporen van de behandelde figuur dat men als lezer haast niet anders kan dan de opties en de opvattingen van het hoofdpersonage te volgen. Begrijpen wordt op die manier het denkproces in al zijn fascinerende aspecten reconstrueren. De auteur is een uitzonderlijk bedreven documentalist, die minutieus verbanden legt, maar van oordeel is dat deze voor zichzelf moeten spreken. Hij huivert voor een interpretatie die dreigt de waarheid geweld aan te doen, en houdt zich daarom vast aan de zekerheid die door het personage zelf wordt aangebracht.

Maar zowel de monografie over *Renaat Braem, architect* (AAM, 1983, Franse vertaling 1985), als het boek over *Aldo van Eyck, Relativiteit en Verbeelding* (Meulenhoff, 1992- *Architectura & Natura*, Engelse vertaling, 1998) zijn ondertussen mijlpalen. Typisch voor Francis, schetsen ze ieder op zijn eigen wijze, de maatschappelijke betrokkenheid van de moderne architectuur. In het geval van Braem, de compromisloze zuiverheid van een klasseloze samenleving, waarin de op de collectiviteit gerichte objecten uitgestrooid in een doorlopende parkstructuur symbool staan voor het einde van de verknechte stad. Bij Van Eyck daarentegen, gaat het om de stedelijke vervoeging van inwendig georiënteerde en intern coherente ruimten. Een stad die vertrekt van momenten en overgangen, en tot stand komt door de uitgekiende verbanden tussen haar samenstellende elementen. Gebaseerd op antropologische studies en ruimtelijke analyses van "primitieve" samenlevingsvormen (de Dogon b.v.) wordt de enge functionalistische onderbouwing van de architectuur verlaten voor een op wetenschappelijke (relativiteitstheorie) en kosmische verbanden geïnspireerde samenhang, waarin beleving voortvloeit uit een veelheid van overlappende relaties.

Enkele tijd na het behalen van zijn doctoraat wordt Francis benoemd tot hoogleraar architectuurgeschiedenis en -theorie aan de RU-Gent. Zijn wetenschappelijk werk krijgt er, allicht door de grotere betrokkenheid op de opleiding, een meer actualiteitsgerichte inslag. Hij treedt op als curator van de eerste overzichtstentoonstelling "L'éloge de la simplicité" in de *Fondation pour l'Architecture* te Brussel (1996), waarin hij ten voordele van een Franstalig publiek een (allicht geforceerde?) samenhang schetst tussen de diverse jonge vertegenwoordigers van de nieuwe zakelijkheid die de architectuurscene van de jaren negentig in Vlaanderen beheerst. In 2000 brengt hij voor Ludion een monografie uit over de weerbarstige Eugene Liebaux, die het modernisme met eigentijdse poëtische kwinkslag interpreteert. In de twee eerste *Jaarboeken Architectuur Vlaanderen* leidt zijn kritisch essay over het gebrek aan kwaliteit bij de overheidsopdrachten in Vlaanderen (1993), en zijn dwingende vergelijking met de procedures voor de toekenning van overheidsopdrachten in de ons omringende landen, tot een doorbraak in de discussie over de creatie van de *Vlaams Bouwmeester* (in 1999).

Het is dan ook geen verrassing dat Francis in 2001 door de Universiteit Gent de *Sarton-medaille* voor uitzonderlijke bijdrage in de geschiedenis van de menswetenschappen wordt uitgereikt. Het belet hem echter niet om in gelegenheidsgeschriften door te gaan als "documentalist" van onderschatte Belgische modernisten: *Albert Bontridder, architect en dichter* (AAM-editions, 2006) en *Georges Baines* (Ludion, 2006). Maar het meest sprekend en getuigend van zijn onovertroffen passie en inzet voor de Belgische architectuur is wellicht het onder leiding van Anne Van Loo in beide landstalen uitgegeven *Repertorium van de Architectuur in België van 1830 tot heden* (Mercatorfonds, 2003), waarvoor Francis als schrijver, aanstichter en editor van al de Nederlandstalige bijdragen fungeerde.

In naam van mezelf en al diegenen die in dit magnum opus figureren, en dus volgens jou en de redactieraad de ontwikkeling van de architectuur in België hebben beïnvloed, wil ik je oprecht bedanken Francis, voor je onafgebroken inzet gedurende al de jaren. Het is door jouw inspanning dat de behoefte aan zo'n Repertorium voor de buitenwereld ontstond en uiteindelijk is gerealiseerd.

Marcel SMETS

Klasse van de Technische Wetenschappen

De volgende leden worden voor hun verjaardag geëerd: de heren Jan Kretzschmar (75), Roland Wissaert (75), Herman Deroo (80), Stanislas Ulens (80) en Jean Van Bladel (95).

Alle huldigingen vonden plaats tijdens de novembervergadering van 2017.

Huldiging voor de heer **Jan KRETZSCHMAR**:

Geachte

Het is met heel veel genoegen dat ik de opdracht aanvaard heb om vandaag de laudatio uit te spreken voor Jan Kretzschmar. Ik doe dit vanuit een persoonlijk en professioneel genoegen. Sommigen onder jullie kennen Jan waarschijnlijk al veel langer dan ik maar het feit dat ik hier vandaag voor jullie sta is grotendeels te danken aan Jan die me in 1999 introduceerde bij VITO.

We hebben samen bij VITO gewerkt tot 2007 waarbij Jan de ganse beginperiode van VITO vanaf 1991 heeft meegemaakt en VITO mee heeft helpen op de kaart zetten als onderzoeksdirecteur van energie-, materialen- en milieutechnologie op VITO.

Zijn carrière bij VITO was het logische gevolg van zijn loopbaan bij het SCK, Studiecentrum voor Kernenergie te Mol, waar hij in 1972 startte in het niet-nucleair milieuonderzoek met tussendoor een overstapje naar de privé vanuit zijn professionele interesse voor informatica, lang voor dit populair was.

Jan is in 1965 afgestudeerd aan de KU Leuven met grote onderscheiding als burgerlijk ingenieur elektronica. In 1966 behaalde hij er ook het certificaat Kernwetenschappen, en in 1969 promoveerde hij tot doctor in de toegepaste wetenschappen met theoretisch en praktisch onderzoek op elliptische golfgeleiders en trilholtes. Na enkele maanden als honorary research associate aan het University College in Londen, ging hij voor het academiejaar 70-71 als ESRO-NASA postdoctoral research fellow zich verder bekwamen in het elektromagnetisme aan de University of California in Berkeley.

Jan werd lid van de KVAB in 2009 maar was al sinds 1996 lid van Cawet, de voorloper van de huidige Klasse van de Technische Wetenschappen, en heeft zich tot vandaag sterk ingezet voor de goede werking en uitstraling van ons instituut als lid van de Klasse van Technische Wetenschappen, Voorzitter van de Adviescommissie Contactfora, lid van ACF, lid van de KTW-kandidaturencommissie, de Redactieraad Academieberichten, oprichter en lid van de Reflectiegroep Energie en uiteraard als lid van de Raad van Bestuur van 2008 tot 2016. Jan is ook lid van de European Academies Science Advisory Council (EASAC) als lid van het Energy Panel.

Bij CAWET was Jan onderbestuurder 2009-2010, bestuurder 2010-2011 en aftredende bestuurder 2013-2014.

Jan was van 2005 tot 2014 deeltijds professor aan de Universiteit Antwerpen in het Departement Bioscience Engineering, waar hij energie- en milieutechnologie doceerde. Toen hij op 65 jarige leeftijd de VITO halfweg 2007 moest verlaten, startte hij zijn eigen adviesbureau JGK Consulting. De ondersteuning als liaison officer energie

en milieu van VLEVA, het Vlaams Europees Verbindingsagentschap in Brussel was daarbij één van zijn belangrijkste opdrachten van 2007 tot 2012.

Ik heb Jan ook jaren gekend als actief en langszittende (gedurende bijna 30 jaar) werkend lid en voorzitter van opeenvolgend de genootschappen Energie- en Milieutechnologie van het Technologisch Instituut van K VIV, de Koninklijke Vlaamse Ingenieurs Vereniging.

Op persoonlijk vlak zijn er 2 aspecten aan Jan die me steeds bijblijven. Het eerste is dat Jan geboren en getogen is in Oostende, en zich altijd had voorgenomen na zijn pensioenering ook terug te keren naar Oostende. Vandaag woont hij nochtans nog altijd in Mol. Oostende is een vrome wens gebleven, alhoewel wij als VITO meermaals in Oostende vergaderd hebben om inspiratie op te doen op onze hei-dagen.

Het tweede element is dat Jan een hechte familieman is, met een grote liefde voor zijn echtgenote en ganse familie. Zeker in deze moeilijke tijden wens ik daarom Jan veel sterkte en feliciteer hem met zijn schitterende professionele carrière.

Dirk Fransaer

Huldiging voor de heer **Roland WISSAERT**:

Roland Wissaert werd geboren te Gent op 1 mei 1942.

Hij studeerde aan de Universiteit Gent waar hij in 1965 het diploma behaalde van burgerlijk electrotechnisch ingenieur met grote onderscheiding. Hij bekwam een CRB-Fellowship van de Belgian American Educational Foundation en werd Master of Science in Electrical Engineering aan de University of California in Berkeley in 1966.

Hij vervulde legerdienst als KRO (1967-1968) en werd assistent aan de Katholieke Universiteit Leuven, departement electronica met opdracht in de Faculteit van Geneeskunde (1968-1970).

En dan ging het plots zeer snel, zoals in "Die Forelle" van Schubert :

*"In einem Bächlein helle,
Da schoss in froher Eil
Die launische Forelle
Vorüber wie ein Pfeil"*

Inderdaad, in 1970 werden in samenwerking met de Rijksuniversiteit Gent en het Ministerie voor Wetenschapsbeleid een werkgroep gestart bij Siemens in München, met het doel om in Gent een ontwikkelingslaboratorium in de telecommunicatie op te richten.

Als ontwikkelingsingenieur in München (1970-1971) en Gent (1971-1973) was hij vanaf de start medeverantwoordelijk voor de uitbouw van de nieuwe onderzoekszetel die in oktober 1971 in Gent startte.

Het Siemens Switching Laboratory Gent groeide uit van een 20-tal medewerkers tot meer dan 100, waarvan 70% ingenieurs die mee aan het front van de telecommunicatie werkten. Deze vestiging legde zich van in het begin toe op de ontwikkeling van nieuwe technieken, generische systemen en toepassingen, zowel voor bedrijfs- als openbare telecommunicatiesystemen van de Siemensgroep en gericht op de wereldmarkt, met nadruk op de landen van de Europese Unie en de USA.

Hij werd achtereenvolgens diensthoofd (1974-1979), afdelingshoofd (1980-1984) en directeur (1985-2002) van het Switching Laboratory Gent, met eigen ondernemingsraad en juridisch opgenomen in Siemens nv, nadien Siemens-ATEA nv. De Gentse vestiging leverde al die tijd op internationaal niveau belangrijke bijdragen tot de grote en snelle telecommunicatie-evolutie. Hij was projectleider van de eerste digitale private switch met pulscodemodulatie die in 1982 zowel in hardware als in software in Gent gerealiseerd werd, ondanks de nog geringe componentenintegratie in die tijd. Deze primeur werd in verschillende landen gehomologeerd en ingezet. Het Switching Laboratory Gent was verantwoordelijk voor opdrachten aan ontwikkelingsteams in Europa en in de USA en voor tal van grote meerjarige projecten. Daarbij ontstonden in de jaren 80 en 90 verschillende generaties van systemen (EMS, Hicom en EWSD) met toenemende integratie van informatica- en telecomeigenschappen, die wereldwijd verdeeld werden.

Gent werd het competentiecentrum voor de taxatie voor meer dan honderd landen en realiseerde universele softwaresturingen die zowel in de Europese als de Amerikaanse omgeving inzetbaar waren, waardoor vruchtbare kruisbestuivingen in eigenschappen ontstonden (zoals least cost routing, automatische relocatie en diagnose op afstand).

Sindsdien staat Siemens voor : *"Sicher Ist Eines, Man Erhält nur Schönes"*

Sinds 2002 is hij op wettelijk pensioen.

Academische erkenning volgde weldra door opname in CAWET als

- Geassocieerd lid (1993-1997), gewoon lid (1998-2003) en erelid (2004-2009)
- Secretaris van CAWET (1998-2003) en van BACAS (Royal Belgium Academy Council of Applied Sciences), 2002-2003
- Erelid van KTW (Klasse Technische Wetenschappen) van de KVAB (Koninklijke Vlaamse Academie van België) sinds 2009.

Als CAWET-lid speelde hij een belangrijke rol in de organisatie van het CAETS (Council of Academies in Engineering and Technical Sciences) – wereldcongres over "The

Hydrogen Economy" in 2006 in het Paleis der Academieën te Brussel, evenals bij het uitwerken van de nieuwe statuten van de Ingenieursacademie (thans KTW).

Een brede maatschappelijke en culturele inzet moge blijken uit de vele andere functies die hij bekleedde :

- Bestuurslid en ondervoorzitter (1999-2002) en Seniorlid (sinds 2003) van de Internationale Club of Flanders, Gent
- Voorzitter van het Verbond der Vlaamse Academici (VVA), Oost-Vlaanderen (1984-1988)
- Voorzitter van de Rotary Club Gent Prinsenhof (1994-1995)
- Voorzitter van de muziekvereniging "Vrienden van het Collegium Vocale" Gent. Dit wereldberoemde collegium staat o.l.v. Philippe Herreweghe
- Meertalig stadsgids van de stad Gent (na uitgebreid examen)

Tevens werd hij onderscheiden met de eretekens van

- Ridder in de Orde van Leopold II (1987)
- Ridder in de Kroonorde (1998)

Beste Roland,

De Engelsen wisten het al lang : je bent "a real WIZARD" (een tovenaars, knap, fantastisch goed) en toch steeds "launisch" (luimig, lenig, snel) zoals de forel zowel in helleklaar als in troebel water.

We hopen je nog lang bij ons te hebben. Laat ons nog lang meegenieten van je brede interesses.

Achiel Van Cauwenberghe

Academische Fondsen en Prijzen

Laureaten van de Academie 2017

De Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten kent jaarlijks vier prijzen toe in de respectievelijke disciplines van de vier Klassen, ter bekroning van de carrière van een jong onderzoeker of kunstenaar. De laureaten van de Academie zijn de belangrijkste wetenschappelijke en/of culturele prijzen die de Academie uitreikt ter bevordering van wetenschap en cultuur en zij worden gehonoreerd met een bedrag van € 10.000.

Vorige Laureaten:

	<u>Natuurwet.</u>	<u>Menswet.</u>	<u>Kunsten</u>	<u>Techn. Wet.</u>
2001	Annemie Bogaerts	Roland Breeur	-	-
2002	Ivo Vankelecom	Marc Brysbaert	Wim Henderickx	-
2003	Luc De Meester	Jan Papy	-	-
2004	Femke Olyslager	Jan De Houwer	Berlinde De Bruyckere	-
2005	Michaël Deleuze	Dirk Van Hulle	Peter Swinnen	-
2006	Bart Van der Bruggen	Joep Konings	Barbara Baert	-
2007	Frank De Proft	Marc Depauw	Petra Vermote	-
2008	Jo Dewulf	Filip Lievens	Katelijne Schiltz	-
2009	Ronny Keppens	Wim Vandenbussche	Nick Andrews	-
2010	Steven De Feyter	Wim Verbeke	Koenraad Brosens	Lieven Eeckhout
2011	Veronique Van Speybroeck	Peter Van Nuffelen	Annelies Van Parys	Michaël De Volder
2012	Johan Verbeeck	Hans Op de Beeck	Koenraad Jonckheere	Dries Van Thourhout
2013	Peter Bienstman	Steven Vanderputten	Karel Vanhaesebrouck	Nico Boon
2014	Tom Coenye	Koen Luyckx	Stefan Prins	Bart Merci
2015	Christophe Detavernier	Jean-Christophe Verstraete	Pieter Martens	Wim Van Paepegem
2016	Sara Bals	Ernst Koster	Steven Baelen	Korneel Rabaey

Werden uitgeroepen tot Laureaat van de Academie 2017:

- De heer Mo Lamkanfi in de Klasse van de Natuurwetenschappen
- De heer Koen De Temmerman in de Klasse van de Menswetenschappen
- De heer Vlad Ionescu in de Klasse van de Kunsten
- Mevrouw Marian Verhelst in de Klasse van de Technische Wetenschappen

Mo LAMKANFI

Mo Lamkanfi (°1978) behaalde als IWT bursaal zijn doctoraat aan de UGent in 2004. Na een verblijf van drie jaar als postdoctoraal onderzoeker in de Verenigde Staten van Amerika, eerst aan de Universiteit van Michigan in Ann Arbor en later bij het biotechnologisch bedrijf Genentech in San Francisco, keerde hij terug naar Gent. Sinds 2010 is hij als hoofddocent met hoofdzakelijk onderzoeksoverdracht (BOF-ZAP) verbonden aan de faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen van de UGent. Mo Lamkanfi is hoofd van het Laboratorium voor NOD-like receptoren en inflammasomen bij de vakgroep Inwendige Ziekten van de UGent, en zijn onderzoeksgroep maakt tevens deel uit van het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB).

Zijn onderzoek spitst zich toe op het ontrafelen van de pathofysiologische rol en de moleculaire mechanismen van het aangeboren immuun systeem bij infecties en chronische inflammatoire aandoeningen. Hierbij wordt bijzondere aandacht besteed aan de rol van inflammasomen, dewelke immuun mechanismen zijn die in belangrijke mate bijdragen aan levensbedreigende infecties, chronische inflammatoire aandoeningen, hartfalen, neurodegeneratieve ziekten en kanker. Het innovatieve karakter van zijn onderzoek werd bevestigd met de toekenning van een European Research Council (ERC) Starting Grant (2011), een ERC Proof-of-Concept Grant (2015), en een ERC Consolidator Grant (2016). In 2016 werd hem tevens de prestigieuze Baillet Latour Grant for Medical Research toegekend om de interactie tussen inflammasomen en gereguleerde celdood te onderzoeken.

Prof. Lamkanfi is lid van de redactieraad van verschillende internationale wetenschappelijke tijdschriften, is een frequente spreker op internationale conferenties en buitenlandse onderzoeksinstituten, en co-auteur van meer dan 110 publicaties in internationale wetenschappelijke tijdschriften. Naast zijn onderzoekswerk doceert hij verschillende opleidingsonderdelen van de Bachelor en Master Biomedische Wetenschappen aan de Universiteit Gent.

Koen DE TEMMERMAN

Koen De Temmerman (°1979) is onderzoeksprofessor aan de vakgroep Letterkunde van de UGent sinds 2013. Hij studeerde klassieke taal- en letterkunde (2001) en communicatiewetenschappen (2002) aan de UGent en de Università degli Studi di Bologna. Voor zijn proefschrift (UGent, 2006) ontving hij de Driejaarlijkse Prijs van de Vlaamse Wetenschappelijke Stichting voor Humane Wetenschappen (2008). Na zijn FWO-aspirantschap was hij Francqui Fellow van de Belgian American Educational Foundation aan Stanford University, gastdocent aan University College Cork, Postdoctoraal Onderzoeker van het FWO-Vlaanderen, Visiting Scholar aan Corpus

Christi College, Oxford en Stanley Seeger Fellow aan Princeton University. Hij is lid van de Jonge Academie, de redactie- en adviesraden van enkele vaktijdschriften en het bestuur van de International Society for the History of Rhetoric.

De Temmerman bestudeert de vroege geschiedenis van wat vandaag misschien wel het populairste literaire genre wereldwijd is: de roman. Hij onderzoekt de oudste Latijnse en Griekse vertegenwoordigers (eerste eeuwen na Christus) en hun impact op latere literatuur. Hij besteedt daarbij bijzondere aandacht aan de late oudheid en vroege middeleeuwen en corrigeert zo het traditionele literair-historische discours over het romangenre, dat beide tijdvakken als 'lege' interim-periodes conceptualiseert tussen de laatste antieke romans en hun receptie in Byzantium en Perzië in de 11de en 12de eeuw. Thematisch gaat zijn interesse uit naar karakterisering van personages; methodologisch combineert zijn werk inzichten uit de antieke retoriek, fysiognomie en moderne literatuurtheorie (vooral narratologie).

Aan de UGent doceert De Temmerman literatuurgeschiedenis en antieke retorica en leidt hij een onderzoeksgroep van een tiental vorsers met de steun van het FWO-Vlaanderen, het BOF van de UGent en de European Research Council. In wetenschapspopulariserende bijdragen breekt hij graag een lans voor de waarde van de Klassieken en hun relevantie vandaag.

Vlad IONESCU

Vlad Ionescu (°1978) woont en werkt sinds 2000 in België. Hij heeft eerst taal- en letterkunde in Roemenië gestudeerd, gevolgd door de BA en MA-opleidingen aan het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte (KU Leuven). Aan hetzelfde instituut verdedigde hij in 2012 zijn doctoraatsthesis over het beeldbegrip in de moderne kunstgeschiedenis, voornamelijk bij Aloïs Riegl, Heinrich Wölfflin en Wilhelm Worringer.

Zijn intellectueel profiel is interdisciplinair en zijn taalrijke publicaties betreffen de manier waarop het visueel geheugen van het Westen vorm kreeg. Het visueel erfgoed, beeldanalyse en het modern kunstkritisch discours zijn de drie luiken van zijn huidig onderzoek. Naast het schrijven van zijn doctoraat heeft hij, samen met Herman Parret en Peter W. Milne, een prestigieuze zesdelige reeks met de kunstkritiek van Jean-François Lyotard vertaald en uitgegeven (Jean-François Lyotard. *Écrits sur l'art contemporain et les artistes* / Jean François Lyotard. *Writings on Contemporary Art and Artists*, Leuven University Press). Tussen 2016 en 2018 was hij research fellow bij het Centre of Excellence for Image Studies (CESI, University of Bucharest) waar hij, samen met zijn

collega's, een grootschalig onderzoek oprichtte over de geschiedenis van de begrippen figuur en figuraal in literatuur, dans en beeldende kunsten.

Zijn inzichten in de kunst- en architectuurtheorie en de beeldcultuur werden verwezenlijkt in twee boeken: *Applied Arts, Implied Art: Craftsmanship and Technology in the Age of Art Industry / Arts appliqués, art impliqué: Création artisanale et technologie à l'époque de l'industrie de l'art* (A&S Books, 2016) en *Pneumatology. An Inquiry into the Representation of the Wind, Air and Breath*, Brussels, (ASP Editions, 2017). Het eerste is een essay over het humane aspect in de hedendaagse toegepaste kunsten en het tweede is een bijdrage aan een onderzoekproject van prof. Barbara Baert betreffende het motief van de pneuma (lucht, adem en wind). Het boek is een topologisch onderzoek naar de manier waarop dit motief het hedendaagse beeldbegrip in de kunstgeschiedenis veranderd heeft.

Sinds 2015 is hij postdoctoraal onderzoeker aan de faculteit Architectuur en Kunst (UHasselt) waar hij, als lid van het onderzoeksgroep Adaptive Reuse – TRACE, de conceptuele en artistieke mogelijkheden van herbestemming onderzoekt.

Marian VERHELST

Marian Verhelst (°1980) is professor micro-elektronica in de MICAS onderzoeksgroep aan de faculteit Ingenieurswetenschappen van de KU Leuven. Ze doet er onderzoek naar slimme computer chips, die met een zeer laag energieverbruik sensor signalen kunnen analyseren in real time. De combinatie van onderzoek in machine learning en processor-chip implementaties maakt het mogelijk om allerlei gebruiksvoorwerpen rondom ons van intelligentie te voorzien. Denk bijvoorbeeld aan kledij die je gezondheid mee opvolgt, auto's die stoppen nog voor een ongeluk

gebeurt, of gebouwen die zelf kunnen inschatten dat een van de bewoners in nood verkeert. Marian werkt in deze context nauw samen met collega's uit andere onderzoeksdisciplines, zoals het machine learning domein, en de verschillende toepassingsdomeinen. Ze onderhoudt ook nauwe samenwerking met nationale en internationale industriële spelers in het domein, en heeft een ERC Starting Grant.

Marian studeerde micro-elektronica aan de faculteit Ingenieurswetenschappen van de KU Leuven. In 2008 behaalde ze er haar doctoraat met een beurs van het FWO-Vlaanderen. Tijdens haar doctoraat verbleef ze ook gedurende een trimester aan UC Berkeley in San Francisco. Na haar doctoraat vervoegde ze het computer bedrijf Intel in Portland, OR, USA. Ze is sinds oktober 2012 professor aan haar Alma Mater.

Naast haar wetenschappelijk werk heeft Marian een sterke passie voor wetenschapscommunicatie, in het bijzonder naar jongeren en meisjes toe. In dit kader is ze lid van de Jonge Academie van België, oprichter van KU Leuven's

Innovation Lab, de huis-ingenieur van Het Lichaam van Coppens, podcaster samen met Lieven Scheire, Coder Dojo fan, en in het verleden lid van het Vlaamse STEM platform.

Gouden Penning 2017

De Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten overhandigt jaarlijks een Gouden Penning aan een persoonlijkheid die voor het brede publiek een belangrijke bijdrage heeft geleverd tot de aanmoediging en de verspreiding van de wetenschap en van de kunst.

Overzicht laureaten:

Laureaat 1998: dr. J. Briers jr.
Laureaat 1999: dr. P. Janssen
Laureaat 2000: Ph. Herreweghe
Laureaat 2001: K. Van Miert
Laureaat 2002: dr. P. Piot
Laureaat 2003: barones A. Manteau
Laureaat 2004: R. Raveel
Laureaat 2005: dr. I. Daubechies
Laureaat 2006: J. Wirtz
Laureaat 2007: R. Jacobs
Laureaat 2008: R. Cailiau
Laureaat 2009: D. Van Noten
Laureaat 2010: burggraaf F. De Winne
Laureaat 2011: H. Van Rompuy
Laureaat 2013: J. Rogge
Laureaat 2014: M. Temmerman
Laureaat 2015: S. Kuijken
Laureaat 2016: A. Platel

Laureaat Gouden Penning 2017: Frits VAN OOSTROM

Het bestuur van de Academie heeft, op voordracht van de 4 klassen, beslist om de Gouden Penning 2017 toe te kennen aan Frits van Oostrom. Van Oostrom is de eerste Nederlander die de Gouden Penning in ontvangst zal nemen.

Frits van Oostrom is neerlandicus-mediëvist en hoogleraar te Utrecht. Zijn onderzoek beweegt zich op het kruispunt van literatuur en geschiedenis. Al zijn boeken na zijn proefschrift (1981) zijn "eieren met een dubbele dooier", en hebben de ambitie om zowel de wetenschap vooruit te helpen als een

breed publiek te boeien.

Erkenning in beide werelden is Van Oostrom ruim ten deel gevallen en als academisch bestuurder heeft hij zich ook geregeld in de publieke ruimte begeven. Dit laatste het meest zichtbaar als bedenker van de Canon van Nederland: de vijftig vensters van de hunebedden tot en met de euro die sinds 2007 verplichte stof zijn in

het Nederlandse basisonderwijs. Binnen universitaire muren heeft Van Oostrom grote NWO-onderzoeksprojecten geleid, en is hij opgetreden als promotor (en meestal eerste begeleider) van ca. 35 proefschriften, waarvan de doctores wijd en zijd emplooi hebben gevonden binnen en buiten de wetenschap.

Van Oostroms actieradius als (geestes)wetenschapper reikt van de ivoren toren tot de markt. Ook als President van de KNAW heeft hij getracht de wetenschap in brede kring een stem te geven. Omwille van zijn drang tot outreach naar een breed publiek heeft Van Oostrom verkozen voornamelijk te blijven publiceren in zijn Nederlandse moedertaal, al beseft hij dat hij daarmee zijn werk en internationale oriëntatie in zekere zin te kort doet. Zijn verblijf als gasthoogleraar aan Harvard University – voor hemzelf zeer vormend – is wat dat betreft misschien te zeer eenmalig gebleven.

Voornaamste functies: student en promovendus te Utrecht (1971-1981); hoogleraar (en decaan) te Leiden (1982-2001); gasthoogleraar Harvard University (1999); universiteitshoogleraar te Utrecht (sinds 2002); President KNAW (2005-2008).

Voornaamste boeken: Lantsloot vander Haghedochte (proefschrift, 1981); Het woord van eer (1987); Maerlants wereld (1996); Stemmen op schrift (2006); Wereld in woorden (2013); Nobel streven (2017).

Voornaamste eerbewijzen: Prins Bernhard Fondsprijs; Wijnaendts Franckenprijs; AKO Literatuurprijs (voor Maerlants wereld; nominatie voor Stemmen op schrift); Flerackersprijs (samen met Frank Willaert, voor Vlaams-Nederlandse wetenschappelijke samenleving); Keizer Karelprijs; Spinozaprijs. Frits van Oostrom ontving eredoctoraten in Brussel, Antwerpen en aan de Open Universiteit (voor algemene academische verdiensten).

www.fritsvanoostrom.nl
www.nobelstreven.nl

Laureaten Fondsprijzen 2017

Henri Schoutedenprijs

De Henri Schoutedenprijs is een tweejaarlijkse prijs waarmee een belangrijk oorspronkelijk werk over faunistiek (bij voorkeur van Afrika), systematiek, ecologie, ethologie of anatomie van de dieren wordt bekroond.

Vorige Laureaten:

1965: A. Fain	1997: P. Verdyck
1967: D. Thys van den Audenaerde	1999: H. De Wolf
1969: M. Morlion	2001: K. Jordaens
1975: W. De Smet	2003: Y. Samyn
1979: M. Louette	2005: H. Eggermont
1983: W. Van Neer	2007: S. Devaere
1985: J. Van Stalle	2009: T. Geerinckx
1987: A. Huysseune	2011: A. Laudisoit en L. Durnez
1989: P. De Ley	2013: M. Vanhove
1993: H. Leirs	2015: S. Gryseels
1995: H. Segers	

Laureaat 2017: Benny BORREMANS

Transmission ecology of Morogoro arenavirus in the multimammate mouse Mastomys natalensis in Tanzania.

Na een opleiding als muzikant en een Bachelor en Master in Biologie behaalde Benny Borremans (°1982) zijn doctoraat in de Biologie aan de Universiteit Antwerpen in 2015, onder begeleiding van Prof. Herwig Leirs en Dr. Jonas Reijniers. Voor zijn onderzoek over de verspreiding van infectieziekten in knaagdierpopulaties voerde hij veldwerk uit in Tanzania, in samenwerking met de Sokoine University of Agriculture. Hij combineerde dit veldwerk met laboratoriumwerk in Antwerpen en gebruikte statistische en wiskundige modellen om beter te begrijpen wat de invloed is van populatiedichtheid op de verspreiding van infecties. Zijn expertise heeft hij in 2014 ook kunnen toepassen als WGO consultant tijdens de Ebola uitbraak in Guinée, waar hij deel uitmaakte van een team dat menselijke stalen testte op de aanwezigheid van Ebola virus. Sinds 2016 werkt hij in Los Angeles als postdoctoraal onderzoeker van UCLA en UHasselt, gesteund door een project van de Amerikaanse overheid en een Europese Marie Skłodowska-Curie beurs. Naast zijn onderzoek is Benny muzikant, klimmer, fietser, en wandelaar.

Het doel van zijn doctoraatsonderzoek was om beter te begrijpen hoe de verspreiding van infectieziekten beïnvloed wordt door populatiedichtheid. Over het algemeen wordt verwacht dat een besmettelijke ziekte zich makkelijker en sneller zal kunnen verspreiden in een dichtbevolkt gebied dan in afgelegen kleine populaties. Dit is niet enkel belangrijk voor infecties bij mensen maar ook voor dieren, aangezien veel diersoorten zich seizoenaal voortplanten, waardoor soms zeer sterke periodieke veranderingen in populatiedichtheid ontstaan. De verspreiding van het Morogoro virus werd onderzocht in seizoenaal sterk fluctuerende knaagdierpopulaties in Tanzania. Via een combinatie van experimenten in de natuur en in het laboratorium kon worden bepaald hoe lang knaagdieren besmettelijk zijn en hoeveel contacten ze met elkaar hebben bij verschillende populatiedichtheden. Deze informatie werd vervolgens gebruikt om een wiskundig simulatie model te maken waarin werd nagegaan wat het belang is van de manier waarop de snelheid van ziekteverspreiding verandert met populatiedichtheid. Een belangrijk resultaat van dit onderzoek is dat de relatie tussen populatiedichtheid en ziekteverspreiding een grote invloed kan hebben op de kans dat een ziekte overleeft in een populatie.

Paul Van Oyeprijs

De Paul Van Oyeprijs wordt tweejaarlijks uitgereikt aan een oorspronkelijk werk in voorkeurorde over veldwerk op het gebied van de hydrobiologie in de breedste zin van het woord; systematiek van 'protisten' of van invertebraten; algemene biologie.

Vorige Laureaten:

1969: M. De Ridder	1993: W. Sleurs
1975: J. Rammeloo	1999: T. Moens
1977: E. Coppejans	2003: T. Huyse
1979: A. Caljon	2005: M. De Block
1981: R. Bosmans	2007: S. Derycke
1983: M. Coussement	2009: J. Guelinckx
1985: K. Martens	2011: M. Larmuseau
1987: J. Peters	2015: A. Houben
1991: L. Demeester	

Laureaat 2017: Lidia LINS PEREIRA

The importance of benthic-pelagic coupling and spatial variability for deep-sea meiofauna.

Lidia Lins Pereira (°1986) studeerde biologie in Recife, Brazilië. Daarna behaalde zij een studiebeurs van het VLIR-UOS in België voor het Masterprogramma in de Nematologie aan de UGent (2009-2011). In 2012 startte zij haar doctoraatsonderzoek in Mariene Biologie aan de Gentse universiteit en verkreeg hiervoor een bijzonder onderzoeksfonds van de UGent en een CAPES studiebeurs van het Braziliaanse

NFWO. Lidia Lins Pereira verdedigde haar proefschrift met als titel "The importance of benthic-pelagic coupling and spatial variability for deep-sea meiofauna" in 2016. Nu werkt ze als postdoctoraal onderzoeker aan het Senckenberg Forschungsinstitut und Naturmuseum in Frankfurt am Main in Duitsland.

Lidia Lins Pereira onderzoekt patronen en processen die plaatsvinden in de diepzee. De diepzee vormt een van de grootste biotopen op aarde, maar wordt internationaal en interdisciplinair pas recent grondig onderzocht. Lidia Lins onderzoekt bodemdieren uit de Atlantische en Zuidelijke Oceaan via een interdisciplinaire benadering met ecologische, moleculaire en biochemische methoden. Zij is betrokken bij verschillende internationale projecten i.v.m. diepzeeorganismen van verschillende grootteklasse: meiofauna (μm niveau), macrofauna (mm niveau) en megafauna (cm niveau). Zij specialiseerde zich vnl. in vrijlevende mariene nematoden (ronde wormen), de meest voorkomende vertegenwoordigers in de meiofauna. Ze onderzocht de rol van nematoden in de voedselketen, o.m. met biomerkers, genetisch onderzoek en ecologische analyses, om inzicht te krijgen in hun verspreiding, hun trofische interacties en de bentisch-pelagische koppelingen in de diepzee. Zij bestudeerde ook de invloed van milieufactoren op de dispersie en de distributie van de nematoden en hoe deze al dan niet gestuurd worden door de pelagische productiviteit. Haar huidig onderzoek richt zich op de vraag of bodemgemeenschappen zich selectief voeden met de organische stoffen die ze in of op de bodem vinden. Daarbij onderzoekt ze nu ook de macrofauna van andere abyssale en hadale diepzeegebieden o.m. de verschillende voedingsstrategieën van deze groepen, om zo de voedselselectiviteit in de diepzee te kunnen ontrafelen.

Charles De Clercqprijs

In de Klasse van de Menswetenschappen wordt jaarlijks de Mgr. De Clercqprijs, waaraan een bedrag van € 1250 verbonden is, uitgereikt voor een belangrijke oorspronkelijke studie op het gebied van de religieuze geschiedenis van Vlaanderen.

Vorige Laureaten:

1987: M. Cloet	2003: R. De Groof
1988: M. Marinus	2004: V. Soen
1990: L. Kenis	2005: W. Francois
1991: H. Storme	2006: R. Heynickx
1992: J. Ockeleij	2007: G. Gielis
1993: M. De Vroede	2008: P. Mannaerts
1994: M. Lamberights	2009: K. Schelkens
1996: D. Leyder	2010: W. De Pril
1997: G. Marnef	2012: T. Snijders
1998: H. Eynikel	2013: U. Wuttke

1999: M. Vandenberghe
2000: R. Timmermans
2001: T. Quaghebeur
2002: J. Leploigne

2014: N. De Maeyer
2015: S. Moens
2016: A. Somers

Laureaat 2017: Dries BOSSCHAERT

Joys and Hopes of Louvain Theologians. The Genesis of Louvain Christian Anthropologies and Their Diverse Reception in 'Gaudium et Spes' (1942-1965).

Dries Bosschaert (°1989) studeerde theologie en godsdienstwetenschappen aan de KU Leuven, waar hij tevens de canonieke graden in de theologie behaalde en in 2017 promoveerde op bovenvermeld proefschrift. Momenteel werkt hij als postdoctoraal onderzoeker van het FWO, verbonden aan de onderzoekseenheid van Geschiedenis van Kerk en Theologie (Faculteit Theologie en Religiewetenschappen, KU Leuven). Zijn onderzoek is gericht op de invloed van intellectuele netwerken in de jaren '50 en '60 op de Katholieke Sociale Leer, in het bijzonder het denken rond arbeid. Daarnaast dient hij als secretaris van het Leuvense Centrum voor Conciliestudie Vaticanum II en is hij vanaf 2018 Secretaris-Generaal van de European Society for Catholic Theology.

Quid est autem homo? Wat is dan de mens? Tijdens het Tweede Vaticaans Concilie zochten zowel bisschoppen als theologen een antwoord op deze vraag, gesteld en uiteindelijk voorzichtig beantwoord in de Pastorale Constitutie *Gaudium et Spes*. Dit proefschrift toont aan hoe deze vraag de West-Europese theologie in het midden van de twintigste eeuw domineerde en focust daarbij op de Leuvense theologie, in het bijzonder op het werk van vier Leuvense theologen (A. Dondeyne, G. Philips, G. Thils en Ch. Moeller) en de doorwerking ervan in de redactie van *Gaudium et Spes*. Op basis van uitgebreid literatuur- en archiefonderzoek presenteert dit proefschrift vier bijdragen tot het gevestigde onderzoek: een originele definitie van de 'vergeten' theologische stroming van de christelijke antropologie in de jaren 1940 en 1950; een evaluatie doorheen vier intellectuele biografieën van de mogelijkheid om inhoudelijk, stilistisch en contextueel over een Leuvense 'school' te spreken met een legitieme diversiteit aan christelijke antropologieën; een uiteenzetting van de strategieën van de Leuvense theologie om op een efficiënte wijze hun ideeën in de uiteindelijke redactie van *Gaudium et Spes* te krijgen; een aantonen hoe de tekst van Mechelen, een ontwerp tekst uit 1963, symbolisch is voor de gehele bijdrage van de Belgische theologen aan het Tweede Vaticaans Concilie. De redactie van deze tekst illustreert hoe zij ten alle tijden bereid waren hun theologische denken over de mens te confronteren met de ideeën van hun dialoogpartners om zo een evenwichtige christelijke antropologie te ontwikkelen die het waard was door een concilie gepromulgeerd te worden.

Erik Duvergerprijs

De prijs Erik Duverger bekroont om de twee jaar een belangrijk oorspronkelijk kunsthistorisch of historisch werk dat handelt over de Nederlanden tot het jaar 1900 dat in grote mate steunt op archivalische bronnen.

Vorige Laureaten:

2005: M. Vanwelden

2013: B. Wolters van der Wey

2009: P. Martens

2015: L. Kelchtermans

2011: V. Soen

Laureaat 2017: Petra MACLOT

The Status of Stone. Urban Identity and the Typological Discourse of Private Houses in Antwerp during the long Sixteenth Century.

Petra MacLOT (°1954) behaalde in 2014 aan de KU Leuven het doctoraat Ingenieurswetenschappen/Architectuur. Sinds 1989 is ze zelfstandig bouwhistorica met een multidisciplinaire benadering, waarbij ze haar verschillende opleidingen combineert - Interieurontwerpen, Monumenten & Landschappen, Geschiedenis en ook veldwerkervaring in Archeologie. Behalve professioneel onderzoeker en adviseur inzake monumentenzorg en restauratie, is ze sinds 1982 ook actief lid bij een plaatselijke vereniging, met acties tegen afbraak en mismeestering van oude gebouwen. Ze is

geïnteresseerd in alle perioden en aspecten van bebouwing, maar werkt vooral in Antwerpen, met een voorkeur voor particuliere woningbouw en in het bijzonder de 16de-eeuwse typologie en interieurafwerking. Dit resulteerde in een aanzienlijk aantal rapporten en publicaties over vondsten en situaties. Onlangs ruilde ze haar loopbaan als aannemer in voor een aanstelling als postdoctoraal onderzoeker bij het FWO-Vlaanderen, en wijdt ze zich volledig aan haar project over woningen en ateliers van visuele kunstenaars in Antwerpen tijdens het Ancien Régime.

De stad Antwerpen fungeert als casus voor deze studie van de stedelijke huisvesting tussen de late 15de en vroege 17de eeuw, niet volgens vormgeving of constructiewijze, maar volgens functionele en sociale aspecten. In tegenstelling tot de algemeen gangbare morfologische typologie, analyseert de hier ontwikkelde functietypologie huizen op hun inhoudelijke kenmerken - voor wie en volgens welk programma -, en slechts in tweede instantie door wie en hoe. De multidisciplinaire aanpak combineert de interpretatie van diverse iconografische en archivalische bronnen met de bouwarcheologische ontleding van vele materiële restanten. De daaruit gedistilleerde basiscomponenten resulteren in een indeling tot vier basistypes - éénkamerwoning, winkelwoonhuis, koopmanswoning, elitewoning - die de sociale stratigrafie weerspiegelt, en de identiteit en onderlinge verhoudingen tussen groepen

blootlegt. Vormelijke aspecten onderlijnen hun specifieke status. Deze handelsmetropool was een burgergemeenschap met dominant commercieel karakter en zonder adellijke aanwezigheid, maar de methode biedt een coherent systeem om gelijk welke gemeenschap af te lezen via haar huizentypes. Ondanks diverse gebeurtenissen blijken basistypes zeer persistent en veranderen pas naargelang de sociale structuur wijzigt.

Prijs Pro Civitate

De Prijs Pro Civitate voor lokale geschiedenis wordt uitgereikt ter bekroning van een onuitgegeven doctoraatsverhandeling die een originele en belangrijke bijdrage vormt tot de stadsgeschiedenis of tot de lokale geschiedenis. Het comité 'Pro Civitate' werkzaam in de schoot van de beide Koninklijke Academiën van België, schrijft een prijs uit om een betere kennis van de geschiedenis van de steden en gemeenten van het grondgebied bestreken door de Belgische staat of door de oude vorstendommen die er momenteel deel van uitmaken, te bevorderen. Chronologisch komt een erg brede periode gaande van de Oudheid tot de hedendaagse tijd in aanmerking.

Laureaten 2017: Johan POUKENS en Tineke VAN GASSEN

Johan Poukens: "Cultivateurs et commerçans: Huishoudelijke productie, consumptie en de industriële revolution in het hertogdom Brabant (1680-1800)."

Johan Poukens (*1984) studeerde in 2006 af aan de KU Leuven als licentiaat geschiedenis met een verhandeling over het herbergwezen te Hasselt in de 18de eeuw. Deze verhandeling werd omwille van haar kwaliteit uitgekozen om te worden gepubliceerd in de reeks 'Maaslandse Monografieën', maar om budgettaire redenen kon dit plan niet doorgaan. Johan behaalde intussen ook het diploma van de academische lerarenopleiding en een Master Archivistiek, erfgoed- en hedendaags documentbeheer aan de interuniversitaire opleiding van de Vrije Universiteit Brussel. Hij was assistent aan de opleiding geschiedenis van de KU Leuven waar hij tussen 2007 en 2011 onder leiding van professor Erik Aerts tevens startte met een onderzoek naar het verbruik van koloniale genotmiddelen in het hertogdom Brabant. Hoewel de redactie van zijn proefschrift nog niet afgerond was, verliet hij eind 2011 de toenmalige subfaculteit Geschiedenis en werd hij Informatie-Adviseur bij de Erasmushogeschool Brussel. Na een deeltijds mandaat van Belspo binnen het Interuniversitair Attractiepool Project "City & Society" kon Johan op 30 maart 2017 met groot succes zijn doctoraatsthesis verdedigen. Het is met deze tekst dat hij laureaat werd van de Prijs Pro Civitate.

Vandaag is Johan nog steeds informatie-adviseur bij de Erasmushogeschool Brussel (dienst Bibliotheek- en Archiefbeheer). Als auteur van een aantal artikelen in gezaghebbende internationale tijdschriften en archiefinventarissen, is hij onder meer bestuurslid van de sectie Hogeschoolbibliotheken van de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek, Archief en Documentatie en vertegenwoordigt hij de Vlaamse Hogescholenraad in Elektron vzw (een vereniging met als doel de samenwerking inzake elektronische informatiebronnen te bevorderen in het kader van onderwijs, onderzoek, dienstverlening en beleid) en in SA&S (het Samenwerkingsverband Auteursrecht en Samenleving).

Tineke Van Gassen: "Het documentaire geheugen van een middeleeuwse grootstad: Ontwikkeling en betekenis van de Gentse archieven te vindene tghuent dat men gheerne ghevonden hadde."

Tineke Van Gassen (*1989) studeerde geschiedenis aan de Universiteit Gent. In 2017 verdedigde ze haar doctoraat aan de UGent. Het onderzoek werd uitgevoerd in het kader van het IUAP-project P7/26: City and Society in the Low Countries, ca. 1200-ca. 1850 (BELSPO). Sinds september 2017 werkt ze als onderwijsbegeleider aan de vakgroep Geschiedenis van de UGent. Haar onderzoeksinteresse gaat uit naar stadsgeschiedenis, archiefgeschiedenis, geheugen- en identiteitsonderzoek, ambachtsgilden, sociaal-economische en politieke geschiedenis van het Bourgondisch-Habsburgse

tijdperk.

Tineke Van Gassen werd laureaat van de Pro Civitate prijs 2017 voor haar doctoraatsstudie "Het documentaire geheugen van een middeleeuwse grootstad: ontwikkeling en betekenis van de Gentse archieven. Te vindene tghuent dat men gheerne ghevonden hadde." In dit onderzoek wordt de ontstaans- en bewaargeschiedenis van de Gentse archieven in de middeleeuwen gereconstrueerd. Daarbij worden de verschillende bewaarplaatsen van oorkonden belicht, maar ook de totstandkoming van de oudste inventarissen, het aanleggen en functioneren van cartularia, registers en andere administratieve bescheiden. Archiefdocumenten speelden een belangrijke rol in politieke communicatie en conflicten. De combinatie van politieke en pragmatische beweegredenen bleek voor het stadsbestuur de doorslaggevende reden voor de aanleg van een omvangrijk documentair geheugen. Deze studie van Gentse archivalia levert nieuwe inzichten op in de politieke cultuur en administratieve gebruiken van een laatmiddeleeuws stad.

Frans Van Cauwelaert Prijs

Naar aanleiding van de tachtigste verjaardag van Frans Van Cauwelaert (1880-1961), minister van staat en in 1938 één van de architecten van de Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België, werden door inschrijving gelden ingezameld die dienden aangewend voor de oprichting van een fonds naar hem genoemd.

Het Frans van Cauwelaertfonds is een stichting die jaarlijks de Frans Van Cauwelaertprijs uitreikt ter bekroning van een veelbelovende wetenschappelijke carrière (tot de leeftijd van 40 jaar). Sinds 2000 is de prijs ondergebracht in de Academie. De prijs, ter waarde van 7500 euro, wordt afwisselend uitgereikt in de exacte en de humane wetenschappen.

Vorige Laureaten:

2001: L. Storme	2009: B. Craps
2002: J. Clement	2010: S. Pleysier
2003: T. Voets	2011: J. Vriens
2004: B. Wauters	2012: P. De Leemans en M. Kestemont
2005: G. Neyens	2013: L. Decin
2006: A. Dillen	2014: K. Abts en O. Agirdag
2007: J. Irobi-Devolder	2015 : P. Ost
2008: J. Haemers	2016: S. Ducheyne

Laureaat 2017: Philippe TASSIN

Philippe Tassin is geboren in België en heeft aan beide zijden van de Atlantische Oceaan gewoond. Reeds op 17-jarige leeftijd toonde hij zijn interesse voor wetenschap tijdens de internationale chemieolympiade in Kopenhagen, waar hij een bronzen medaille in de wacht sleepte. Hij volgde de opleiding burgerlijk ingenieur aan de Vrije Universiteit Brussel, waar hij in 2005 met felicitaties afstudeerde. Daarna begon hij met zijn onderzoek naar optische metamaterialen, waarvoor hij een doctoraat in de toegepaste wetenschappen ontving, eveneens met felicitaties van de jury. Tijdens en na zijn doctoraat deed hij onderzoek in onder meer Griekenland (Universiteit van Kreta), de Verenigde Staten van Amerika (Iowa State University en Ames Laboratory) en Zweden (Chalmers University en Technology). Als hoofddocent leidt Philippe Tassin nu een onderzoeksteam dat de wisselwerking van licht met nieuwe nanofotonische materialen bestudeert. Zulke materialen laten toe om licht te manipuleren op manieren die niet mogelijk zijn met natuurlijke materialen. Het onderzoek van zijn team wordt veelvuldig gepubliceerd in vooraanstaande wetenschappelijke tijdschriften, zoals Science, Physical Review Letters en Nature Photonics, en toegelicht tijdens lezingen op internationale conferenties. Daarnaast

doceert prof. Tassin natuurkunde en optica en is hij actief in de wetenschapspopularisering en de promotie van wetenschap en technologie bij jongeren. Onder andere geeft hij voordrachten op middelbare scholen en is hij

betrokken bij wetenschapstentoonstellingen, wetenschapsfestivals en de website ikhebeenvraag.be.

Samenvatting onderzoek

Philippe Tassin en de leden van zijn onderzoeksteam doen onderzoek naar nieuwe gestructureerde optische materialen. Natuurlijke materialen hebben zeer interessante optische eigenschappen, die aan de basis liggen van zowel baanbrekende wetenschappelijke experimenten als consumententoepassingen zoals bijvoorbeeld microscopen, optische vezels voor het internet en schermen voor tv's en mobiele telefoons. Maar natuurlijke optische materialen kennen ook hun beperkingen: de kleurenweergave van tv-schermen is niet perfect en de capaciteit van een optische vezelverbinding is beperkt. Deze beperkingen kunnen opgelost worden met behulp van artificiële materialen, ook metamaterialen genoemd, die bestaan uit vele kleine elektrische circuits i.p.v. uit atomen. Met metamaterialen kunnen optische eigenschappen bekomen worden die niet bestaan in natuurlijke materialen of die veel sterker zijn dan in natuurlijke materialen. Een eerste voorbeeld van metamaterialen die door Philippe Tassin werden ontwikkeld zijn metamaterialen waarin licht zich opmerkelijk traag voortplant. Een aantal jaar geleden ontwikkelde hij met zijn medewerkers een materiaal waarin elektromagnetische golven zich 100.000 keer trager voortplanten dan in vacuüm. Een tweede type metamaterialen waar hij aan werkt zijn instelbare metamaterialen gebaseerd op grafeen. Grafeen bestaat uit één enkel laagje koolstofatomen en heeft zeer interessante eigenschappen. Met behulp van grafeen is het mogelijk om metamaterialen te ontwerpen waarvan de eigenschappen veranderd kunnen worden. Tenslotte werkt het onderzoeksteam van prof. Tassin aan het ontwerp van optische toepassingen met behulp van transformatieoptica. Dit is een methode die technieken van de algemene relativiteitstheorie van Einstein leent om lichtstralen in willekeurige paden te laten bewegen. Onder andere gebruikten ze transformatieoptica om de emissie van licht te verbeteren, om licht op een chip te manipuleren en om de reflectie van licht op een metamateriaal te wijzigen.

Prijs van de Vlaamse Wetenschappelijke Stichting

In 1928 werd de Vlaamse Wetenschappelijke Stichting opgericht ter ondersteuning van verschillende Vlaamse wetenschappelijke initiatieven. Sinds 2002 reikt de Stichting beurtelings een prijs uit in de Humane, de Exacte en de Biomedische wetenschappen; zij doet dit in het kader van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten. De geldprijs ter waarde van € 10.000 is bedoeld voor jonge onderzoekers (tot 40 jaar).

Laureaat 2017: Caroline MASQUILLIER

HIV/AIDS Competent Huishouden: De intermediaire rol van het huishouden bij 'community-based' zorg voor personen die leven met HIV/AIDS in Zuid-Afrika.

Caroline Masquillier (°1988) is werkzaam als post-doc onderzoekster en gastprofessor aan het departement Sociologie van de Universiteit Antwerpen. Haar onderzoek kadert binnen de medische sociologie, met specifieke aandacht voor de HIV- en TB-epidemie in Zuid-Afrika. Ze verdedigde in 2016 succesvol haar doctoraat getiteld "Bridging the gap: the intermediate role of the household in community-based support for people living with HIV/AIDS in South Africa". Ze onderzocht, met behulp van kwantitatieve en kwalitatieve methoden, de rol van het huishouden in de gemeenschaps-gebaseerde steun voor patiënten met HIV en TB in Zuid-Afrika. Dit onderzoek leert dat de gemeenschaps-gebaseerde steun dient te worden aangepast aan de patiënt en zijn huishouden, daar de generieke steun de meest kwetsbare patiënten, die de steun het meest nodig hebben, minder bereikt. In haar doctoraat toonde Caroline aan dat het mobiliseren en versterken van huishoudens waarin een HIV-positieve patiënt leeft, een potentieel succesvolle strategie kan zijn om de HIV/AIDS-epidemie in te dijken. In samenwerking met Belgische en Zuid-Afrikaanse partners, zal Caroline de bevindingen van haar doctoraat in de praktijk brengen. In een nieuw onderzoeksproject zal ze hiervoor een gemeenschaps-gebaseerde interventie opstarten om de HIV/AIDS-vaardigheden in de huishoudens te versterken, zodat de HIV-positieve patiënt op een duurzame manier zal gesteund worden doorheen het behandelingstraject.

Recent heeft Caroline ook een Photovoice onderzoeksproject opgestart rond sociale inclusie van kinderen met een beperking in Uganda. Met dit project wil ze niet alleen op een participatieve kwalitatieve manier sociale inclusie onderzoeken, maar ook het brede publiek bereiken, onder meer door middel van tentoonstellingen. Dit kadert in haar passie voor creatieve wetenschapscommunicatie, waarvoor ze met haar project "field" een Vocatio prijs ontving in 2017. Caroline is ervan overtuigd dat video en fotografie een unieke kans bieden om het menselijke verhaal achter wetenschappelijke resultaten te portretteren – om het brede publiek te informeren, te inspireren en engageren.

De jury voor de Prijs van de VWS 2017 looft het onderzoek van Caroline Masquillier in het bijzonder voor het feit dat de betekenis van haar werk de geografische en tijdelijke ruimte van haar onderzoeksveld overstijgt. Haar werk is sterk, theoretisch en methodologisch belangrijk, innovatief, beleidsondersteunend en maatschappelijk zeer relevant.

Onderscheiding Wetenschapscommunicatie

Omdat onderzoekers vaak een hoge druk ervaren om wetenschappelijke artikels te publiceren en ook voornamelijk op hun onderzoek worden geëvalueerd, vergt het een serieuze inspanning om daarnaast ook nog eens over dat onderzoek te communiceren bij het grote publiek. Daarom reiken de KVAB en de Jonge Academie elk jaar één loopbaanprijs en verschillende jaar Prijzen uit aan wetenschappers met een uitzonderlijke verdienste in wetenschapscommunicatie. Op dit moment is met de onderscheidingen geen geldprijs verbonden.

De onderscheiding wordt beheerd door een stuurgroep die ook optreedt als jury. Ze bestaat uit specialisten in wetenschapscommunicatie, namelijk negen medewerkers van de expertisecellen wetenschapscommunicatie van de Vlaamse associaties van universiteiten en hogescholen, leden van de Academie en Jonge Academie en verder vertegenwoordigers van andere Vlaamse of Belgische onderzoeksinstituten, de industrie (essenscia) en het overheidsbeleid (EWI, VARIO), aangevuld met drie experts (VRT, Eos, professor wetenschapscommunicatie). De stuurgroep werd in 2017 voorgezeten door prof. Herman Van Goethem (lid KVAB, historicus UAntwerpen) en prof. Evelien Smits (lid Jonge Academie, kankeronderzoekster UAntwerpen). In 2017 koos de stuurgroep als loopbaanprijslaureaat prof. Filip Lardon (UAntwerpen). Zij selecteerde ook 15 laureaten van een jaar Prijs. De laureaten werden bekendgemaakt op 21 september 2017.

Voor het event waarop de laureaten worden gehuldigd, werkten de KVAB en Jonge Academie opnieuw samen met VLIR-uos en FWO. Op 16 november 2017 organiseerden deze partners samen 'Kom Naar Buiten' in het Paleis der Academiën, een dagprogramma met een voordracht (Koen Wauters, VRT), met parallelle workshops en in de namiddag de huldezitting van de onderscheidingen. De zitting werd geopend met een videoboodschap van minister Muylers, een keynote door André Van Steirteghem (Emeritus UZ VUB). Daarop werden de prijzen uitgereikt aan de laureaten, met een wederwoord van de loopbaanprijslaureaat en korte interviews door Jan Hautekiet met de jaar Prijslaureaten. Voor de uitreikingszitting en workshop waren 134 personen ingeschreven.

De vruchtbare samenwerking met wetenschapsmagazine Eos werd in 2017 verdergezet. Men kon online stemmen (3500 uitgebrachte stemmen) tussen de jaar Prijslaureaten voor de Eos publieksfavoriet, die uiteindelijk gezamenlijk naar François De Schutter, Ben Laenen, David Lagrou en Dries Vos (VITO) ging. Deze prijs werd ook uitgereikt op 16 november 2017. In de communicatiecampagne werd dit duidelijk aangekondigd.

Laureaten Jaarprijs 2017:

Laureaat: Filip MEYSMAN en Huib HUYSE

Filip Meysman en Huib Huyse worden onderscheiden voor hun uitmuntend Citizen Science project CurieuzeNeuzen met een zeer grote betrokkenheid van de lokale bevolking: inwoners van Antwerpen zelf laten ontdekken hoe het gesteld is met de luchtkwaliteit in hun straat en hen op die manier zelf ambassadeur laten worden van maatregelen voor een gezondere lucht.

Laureaat: Ben LAENEN, François DE SCHUTTER, David LAGROU en Dries VOST

Ben Laenen, François De Schutter, David Lagrou en Dries Vost worden onderscheiden voor hun Musical 'ontSTEMd!' en de beleevingsdagen op de Balmatt-site. Een project volledig buiten de typische comfortzone van onderzoekers (dans, theater, muziek), en met een enorme betrokkenheid van 3000 leerlingen. Het woord geothermie vergeten zij nooit meer!

Laureaat: Arne VERLIEFDE en Sebastiaan DERESE

Arne Verliefde en Sebastiaan Derese worden onderscheiden voor hun Pilootinstallatie voor nutriëntrecuperatie uit menselijke urine op Gentse Feesten 2016, een project dat het ruime publiek doet nadenken over een belangrijk mondiaal vraagstuk en laat zien hoe wetenschap een antwoord kan bieden: de dringende nood in derdewereldlanden naar een 'eco'-oplossing voor de verwerking van afvalwater. Bovendien brengen zij het thema op een ludieke manier aan de man/vrouw tijdens de Gentse Feesten en kunnen mensen zelf ervaren dat het werkt.

Laureaat: Gwen DE WASSEIGE

Gwen de Wasseige wordt onderscheiden voor de kwaliteit en het enthousiasme van haar communicatie over hedendaagse onderzoeksresultaten uit de fysica en sterrenkunde als huiswetenschapper bij 'Van Gils & Gasten', waardoor ze honderdduizenden kijkers laat nadenken over wetenschap.

Laureaat: Marjan DOOM

Marjan Doom wordt onderscheiden voor de tentoonstelling 'Post Mortem. Vesalius tussen kunst en wetenschap', een tot de verbeelding sprekende kruisbestuiving tussen wetenschap en kunst op een unieke locatie en in samenwerking met drie instituten. Er werd voldoende aandacht besteed om het onderwerp te brengen voor een breed publiek, van secundaire scholen over onderzoekers tot een kunst en cultuur minnend publiek.

Laureaat: Jan VAN DER STOCK en Annelies VOGELS van Illuminare

Jan Van der Stock en Annelies Vogels van Illuminare worden onderscheiden voor hun succesvolle, internationaal gewaardeerde tentoonstelling 'Op zoek naar Utopia' in Museum M in Leuven. Het werk van het volledige team van Illuminare (Studiecentrum voor Middeleeuwse Kunst, KU Leuven) bracht een zeer breed publiek in contact met de onderzoeksresultaten van een grote groep academici uit de humane wetenschappen.

Laureaat: Martijn PETERS

Martijn Peters wordt onderscheiden voor zijn originele en entertainende manier om als wetenschapsvlogger het leven van een wetenschapper achter de schermen te laten zien via OMGitsScience . Als gepassioneerde wetenschapscommunicator slaagt hij er ongetwijfeld in om via de sociale media jongeren zo op termijn warm te maken om de wereld van de wetenschap te ontdekken en te vervoegen.

Laureaat: Vincent GINIS

Vincent Ginis wordt onderscheiden voor zijn interactieve website 'Toegelicht' over de misconcepten rond lich als onderdeel van zijn multimediale communicatie over wetenschap en onderwijs, die ook de aandacht van de pers trekt. Dit is het archetype van een activiteit die we graag zien bij jonge wetenschappers.

Laureaat: Han LAMERS en Bettina REITZ-JOOSSE

Han Lamers en Bettina Reitz-Joosse worden onderscheiden voor hun goed opgezette en opgevolgde pers- en publiekscommunicatiecampagne naar aanleiding van de publicatie van hun boek *The Codex Fori Mussolini: A Latin Text of Italian Fascism* (Londen: Bloomsbury, 2016) in Vlaanderen en Nederland. De (internationale) weerklink toont aan dat de inspanning loont.

Laureaat: Anneleen MASSCHELEIN

Anneleen Masschelein wordt onderscheiden voor dit project 'Ex Vitro' dat ze samen met haar collega's opzette en dat een mooie kruisbestuiving tussen kunst en wetenschap realiseert in het kader van 500 jaar Utopia. Met de vele facetten wordt een ruim en divers publiek bereikt: een artist-in-residence programma, een tentoonstelling in het Arenbergpark en een app voor kinderen.

Laureaat: Vera MEYNEN

Vera Meynen wordt onderscheiden voor de jarenlange inspanning van het hele Kekulé-cyclus team om deze lezingenreeks maatschappelijk relevant, interessant en draaiende te houden.

Laureaat: Evgenia SALTA

Evgenia Salta wordt onderscheiden voor haar interactieve, leer-door-te-ondervinden 'zebravissen-en-hersenonderzoek-workshop' voor kinderen, over een thema dat direct relevant is in onze vergrijzende samenleving en velen van ons aanbelangt. De kinderen pikken niet alleen wetenschappelijke informatie op, ze worden ook aan het denken gezet over het gebruik van proefdieren, wat een extra dimensie toevoegt.

Laureaat: Arvi SEPP, Alex HAIDER & Margret OBERHOFER

Arvi Sepp, Alex Haider & Margret Oberhofer worden onderscheiden voor de volgehouden organisatie van Deutschcafé, een reeks evenementen waar het brede publiek op een informele manier kennis kan maken met, of de kennis kan onderhouden van de Duitse cultuur, literatuur, geschiedenis,... Op een ongedwongen, maar wetenschappelijk onderbouwde manier wordt de interesse in Duits als taal levendig gehouden.

Laureaat: Dirk LEFEBER

Dirk Lefeber wordt onderscheiden voor zijn team's deelname aan het Cybathlon-event, met bijhorende uitgebreide communicatie via Twitter, Facebook en Youtube in combinatie met regelmatige nieuwsberichten op de website. Een mooi gegrepen kans om de positieve impact van robotica (ook) wat aandacht te geven en tegelijk jongeren misschien warm te maken om later deze (studie)richting uit te gaan.

Laureaat: Ben VERHOEVEN

Ben Verhoeven wordt onderscheiden voor voor zijn veelvuldige deelname aan allerhande initiatieven en vormingen die op vlak van wetenschapscommunicatie genomen worden (FameLab, Bright Club BXL, Wetenschapsweek, Dag van de Wetenschap, Kinderuniversiteit). Dit getuigt van een permanente aandacht en inzet voor wetenschapscommunicatie en een doorgedreven zin om de passie voor zijn onderzoeksdomein, computationele taalkunde, te delen met een zo groot mogelijk publiek. Zoveel enthousiasme kan niet anders dan inspirerend werken.

Laureaat Loopbaanprijs 2017: Filip LARDON

Filip Lardon wordt onderscheiden met de loopbaanprijs wetenschapscommunicatie voor zijn jarenlange inzet met betrekking tot sensibilisering en informatiedoorstroming rond gezondheid en ziekte, voornamelijk rond de ziekte kanker. Inzichten en vooruitzichten van het wetenschappelijk kankeronderzoek vertaalt hij op een laagdrempelige manier voor het brede publiek, onder andere met boeken en voordrachten. In het bijzonder wordt hij geprezen voor zijn blijvend enthousiaste inzet om de problematiek van roken bij de "bron" aan te pakken: het informeren en sensibiliseren

van een zo ruim mogelijk publiek en dan vooral jongeren. Meerdere boeken, voordrachten, een speciaal ontwikkelde website, een fietsevenement, veelvuldige tussenkomsten in allerhande media, een enorme en continue inzet om het brede publiek en jongeren te informeren (met zijn antirookvoordrachten bereikte hij al meer dan 10.000 scholieren in totaal, jaarlijks zo'n 750). Zelfs die hij niet persoonlijk kan benaderen probeert hij toch te bereiken door de uitwerking van een gedifferentieerd les- en informatiepakket op maat van leerlingen en leerkrachten. Een dergelijke volgehouden inspanning kan haar effect op het kankeronderzoek en op de volksgezondheid niet missen en is een erkenning meer dan waard.

Situering

De Klasse van de Menswetenschappen nam in 2017, onder leiding van Marie-Claire Foblets, Ron Lesthaeghe en Koenraad Matthys, het initiatief om een Denkerscyclus te ontwikkelen rond het thema 'Multiculturalism: How can society deal with it?'. Hiermee nam de KVAB een brandend actueel en bijzonder geladen onderwerp als studieobject. Deze problematiek situeert zich immers tegen de achtergrond van een demografisch steeds meer heterogene westerse wereld, in het bijzonder in Europa.

Als buitenlandse experts werden de professoren Tariq Modood en Frank Bovenkerk uitgenodigd. Tariq Modood is een Britse autoriteit inzake etnische minderheden. Hij is Professor of Sociology, Politics and Public Policy aan de University of Bristol. Modood is tevens founding Director of the Centre for the Study of Ethnicity and Citizenship. Frank Bovenkerk is een Nederlands cultureel antropoloog en criminoloog. Hij is als professor emeritus verbonden aan het Willem Pompe Instituut, het criminologisch en strafrechtelijk instituut van de Universiteit Utrecht. Sinds 2009 is hij bijzonder hoogleraar radicaliseringsstudies aan de FORUM Frank J. Buijs leerstoel van de Universiteit van Amsterdam.

De focus van deze Denkerscyclus werd gelegd op meervoudige identiteiten in conflict en in harmonie en nam daarbij volgende deelaspecten onder de loop: 'Multiculturalisme in scholen' en 'Culturele diversiteit en criminaliteit'. De diversiteit in expertise van de leden van de Klasse van de Menswetenschappen maakt dat deze problematiek vanuit verschillende invalshoeken kon bestudeerd worden: sociologisch, demografisch, juridisch, cultureel psychologisch, taalkundig, ...

De coördinatie en wetenschappelijke leiding van het programma berustte bij de Stuurgroep die als volgt werd samengesteld:

- Marie-Claire Foblets (KMW, KU Leuven)
- Ron Lesthaeghe (KMW, VUB)
- Koen Matthijs (KMW, KU Leuven)
- Jaak Billiet (KMW, KU Leuven)
- Herman De Dijn (KMW, KU Leuven)
- Godelieve Laureys (KMW, UGent)
- Batja Mesquita (KMW, KU Leuven)
- Karel Velle (KMW, UGent)
- Kristiaan Versluys (KMW, UGent)

Activiteiten

Een eerste verkennende vergadering met de Stuurgroep vond reeds plaats in 2016 waar beide Denkers werden bekend gemaakt met de formule van het Denkersprogramma en waarbij beslist werd te focussen op twee thema's die nauw aansluiten bij hun expertise. Naar aanleiding van dit overleg hebben zij een gezamenlijke conceptnota uitgewerkt die als belangrijk uitgangspunt diende voor de gespreksrondes die volgden.

Van 16 tot en met 18 januari 2017 verbleven beide Denkers in België voor een eerste Fact Finding. Er vonden site visits plaats aan de universiteiten van Leuven, Gent, Antwerpen en Brussel waar ze van gedachten wisselden met Vlaamse onderzoekers uit diverse disciplines teneinde een beeld te krijgen van de Vlaamse onderzoeksagenda. Deze bezoeken hebben de Denkers toegelaten om een zicht te krijgen op de stand van het wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen met betrekking tot de multiculturele samenleving.

Een tweede Fact Finding vond plaats in Brussel op 17 en 18 maart 2017. Drie besloten rondetafels werden georganiseerd rond de thema's 'identiteit', 'het schoolwezen' en 'vraagstukken van ordehandhaving (zowel in Vlaanderen als in Brussel)'. Tal van op de praktijk gerichte deskundigen namen hieraan deel en waren bereid getuigenissen af te leggen. Zo waren naast de onderzoeksinstituten van de universiteiten ook o.m. vertegenwoordigers van UNIA, Minderhedenforum, Afrika Platform, Museum Midden-Afrika Tervuren, Gemeenschapsonderwijs GO, Katholiek onderwijs en de gemeente Molenbeek aanwezig op één van de drie gesprekken.

Daarnaast hebben beide Denkers elkaar tussendoor ook meermaals in Bristol getroffen en werden tal van ad hoc gesprekken gevoerd.

Op vrijdag 23 juni 2017 werd een slotsymposium georganiseerd in de Academie waarop een eerste versie van het rapport van de Denkers ter discussie werd voorgelegd aan enkele respondenten en vervolgens aan het brede publiek. Tijdens elk van de drie sessies gaven de Denkers eerst toelichting bij hun visie, gevolgd door de reactie van een viertal Vlaamse respondenten. Onder de respondenten waren o.m. de academische wereld met enkele onderzoeksinstituten, het Vlaams agentschap voor Integratie, de Scholengemeenschap GO, het Katholiek onderwijs en de gemeente Molenbeek vertegenwoordigd. Nadien werd het publiek, dat met 120 deelnemers vrij talrijk aanwezig was, in de discussie betrokken.

De resultaten van deze interactie werden meegenomen en uiteindelijk gebundeld in het finale rapport van de Denkers. Dit rapport werd gepubliceerd in de reeks Standpunten van de Academie onder de titel "Multiculturalism: How can society deal with it? – A Thinking Exercise in Flanders" en werd voorgesteld in de Academie op maandag 18 december 2017 in aanwezigheid van Tariq Modood en Frank Bovenkerk.

Resultaten en impact

Nieuwe ideeën

Het doel van het slotsymposium was enerzijds terug te koppelen naar de verschillende experts met wie de Denkers reeds ontmoetingen hebben gehad, en anderzijds om nuttige input te krijgen van een reeks andere deskundigen die bekend zijn met de problematiek. Aan de hand van deze interacties konden zij een definitief rapport neerleggen dat nauw aansluit bij de maatschappelijke realiteit van de Vlaamse samenleving, wat op zijn beurt de garanties moet verhogen dat de beleidsvoorstellen die worden geformuleerd ook effectief een antwoord kunnen zijn op de reële vraagstukken van de multiculturele samenleving vandaag in Brussel en Vlaanderen. Voor het extensieve verslag van de Denkers en hun conclusies wordt verwezen naar de eindrapportering en in het bijzonder naar de publicatie van het finale rapport.

Het was meteen duidelijk dat het thema van de multiculturele samenleving in Vlaanderen voor één enkele Denkerscyclus veel te uitvoerig zou zijn om op een exhaustieve manier te behandelen. Vandaar het voornemen van de Stuurgroep, en in het bijzonder van de Klasse Menswetenschappen, om ook in de komende jaren blijvend aandacht te besteden aan deze problematiek. Een Standpunt in de reeks van de Academie behoort alvast tot de mogelijkheden.

Het volledige eindrapport van deze denkerscyclus is beschikbaar op de website van de KVAB.

Tariq Modood

Frank Bovenkerk

Situering

Transparantie is de consensus van onze tijd. In zowat ieder debat dat vandaag gevoerd wordt, klinkt de roep voor meer transparantie - of het nu gaat over publiek bestuur, de financiële markten, zakelijk management, lobbying, civiele bescherming, open space kantoren, big data, open source software enz., in al deze uiteenlopende domeinen wordt algemeen geacht dat een grotere transparantie leidt tot betere resultaten. In een samenleving die openheid van informatie en verantwoordelijkheid van alle actoren hoog in het vaandel draagt, wordt transparantie aanzien als het wondermiddel bij uitstek waarmee iedere bezorgde burger institutionele rechtvaardigheid kan eisen en verduisteringspraktijken, fraude of omkoperij een halt kan toeroepen.

Met deze Denkerscyclus, op initiatief van de Klasse van de Kunsten, wil de KVAB bijdragen tot het publieke debat over de grenzen van transparantie. Wat onthult transparantie? Wat verhuult transparantie? Wat kunnen inzichten vanuit de kunsten en het spel van zichtbaar/onzichtbaar ons bijleren over de inherente logica van transparantie en bemiddeling? Is de evolutie in de richting van meer transparantie een evolutie naar een meer open en kritische samenleving of dreigt het gevaar dat meer transparantie net leidt tot een samenleving die terugplooit op zichzelf?

Als internationaal expert werd Emmanuel Alloa, filosoof en cultureel theoreticus aan de Universiteit van St. Gallen (Zwitserland), bereid gevonden mee te denken over deze problematiek. Alloa is onderzoeksdirecteur aan de School of Humanities and Social Sciences van de Universiteit van St. Gallen en was gastprofessor in onder meer Amerika, Brazilië, Mexico, Frankrijk en Oostenrijk.

Het wetenschappelijk comité bestond uit de Denker, Bart Verschaffel (UGent) en Herman Parret (KU Leuven).

Activiteiten

Op 22 september 2017 werd een besloten seminarie georganiseerd waarbij het thema breed geëxploreerd werd, met een bijzondere nadruk op de esthetica en de visuele kunsten. De verschillende bijdragen en casestudies uit de architectuur, fotografie, film, maar ook het wetenschappelijk onderzoeksbeleid en de studie van religieuze praktijken brachten parallelle inzichten naar voor.

Het seminarie diende als voorbereiding voor het publieke slotsymposium 'The Limits of Transparency – What does Transparency show? What does Transparency hide?', dat plaatsvond in het Paleis der Academiën op 11 en 12 december 2017. Naast de

esthetische vraagstelling werd vooral aandacht besteed aan de maatschappelijke effecten van de verwachting van transparantie. Emmanuel Alloa gaf er een zeer gesmaakte keynote lezing, gevolgd door een reactie van Philippe Van Parijs (UCL). Naast lezingen van John Pitseys (UCL), Antoinette Rouvroy (FNRS, Université de Namur) en Herman Parret (KU Leuven) waren er tal van internationale bijdragen waaronder David Heald (The Adam Smith Business School, University of Glasgow), Dorota Mokrosinska (Leiden University), Antonio Somaini (Université Sorbonne Nouvelle – Paris 3), Sara Guindani (Fondation Maison des Sciences de l'Homme – Université Paris 8), Patrick Vandermeersch (Groningen University) en Christophe van Gerrewey (EPFL Lausanne). Het symposium werd afgesloten met een 'artist' talk van de wereldbekende beeldend kunstenaar Thomas Hirschhorn.

Resultaten en impact

Nieuwe ideeën

Uit de bijdragen van het besloten seminarie kwam duidelijk naar voor hoe welbepaalde, specifieke vormen van transparantie worden gefabriceerd binnen een maatschappelijke context en hoe zij elk hun eigen schaduw afwerpen en een eigen soort opaciteit produceren en verhullen. Het interessante aan deze artistieke reflecties is dat ze zelden gebiologeerd zijn door de transparantie als effect – tenzij als Orwelliaanse nachtmerrie – maar, allicht omdat ze dichter bij de letterlijkheid van de transparantie en de oorsprong van de metafoor werken, veeleer net de ondoorzichtigheid beseffen en thematiseren.

Voor het extensieve verslag van de Denker en zijn conclusies wordt verwezen naar de eindrapportering.

Verder zal getracht worden om de bijdragen van het slotsymposium te bundelen en te publiceren in de reeks Verhandelingen van de Academie.

Het volledige eindrapport van deze denkerscyclus is beschikbaar op de website van de KVAB.

Emmanuel Alloa

Bart Verschaffel

Binnen de internationaliseringsstrategie van de Academie is eveneens de uitwerking van een Vlaams Denkersprogramma opgenomen. De bedoeling hierbij is om, specifiek gericht op de EU stakeholders in Brussel, voort te bouwen op degelijk uitgewerkte projecten waaraan leden van de Academie intensief hebben meegewerkt. In 2017 werd onder leiding van Ivo Van Vaerenbergh, voorzitter van de Reflectiegroep Energie en lid van de Klasse Technische Wetenschappen, aan een dergelijk Vlaams programma vorm gegeven.

Het internationaal symposium dat doorging op 29 november kwam er naar aanleiding van het KVAB-standpunt 'De eindgebruiker centraal in de energietransitie', een initiatief van de Reflectiegroep Energie in samenwerking met EnergyVille en voorgezeten door Ronnie Belmans. Dit document brengt belangrijke technologische en organisatorische evoluties in de energiesector in kaart en bespreekt concrete scenario's met aanbevelingen om de energietransitie zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. De focus ligt daarbij op de kleine eindgebruiker en hoe hij een wisselwerking aangaat met de spelers in het systeem. De Engelse vertaling van dit standpunt zorgde ervoor dat de inhoud kon gevaloriseerd en voorgesteld worden aan de Europese aanwezigheid in Brussel. Belangrijke spelers op de markt werden in het programma vertegenwoordigd door o.m. Olivier Hersent (Actility Benelux), James Matthys-Donnadieu (ELIA) en Ronnie Belmans (Energyville) die de meest recente ontwikkelingen en opportuniteiten op het gebied van energie kwamen voorstellen. Na de lezingen was er ruimte voor debat en een afsluitende netwerkreceptie.

De volledige programmabrochure en de presentaties zijn raadpleegbaar op de website van KVAB.

Contactfora

De Academie coördineert jaarlijks wetenschappelijke bijeenkomsten of contactfora. Deze hebben tot doel Vlaamse wetenschappers of kunstenaars te verenigen rond specifieke thema's in de natuurwetenschappen (inclusief de biomedische wetenschappen), de menswetenschappen en de kunsten. Ook anderstalige landgenoten en buitenlandse gasten kunnen uitgenodigd worden.

Dankzij de verbeterde financiële toestand van de Academie, werd op 6 februari 2014 ingegaan op een vraag vanuit de Klasse van de Menswetenschappen om voor 2014 een bedrag van € 10.000 (buiten convenant) te voorzien voor ondersteuning van contactfora. Tijdens haar vergadering van 4 mei 2014 stelde de Bestuurscommissie verder vast dat de koppeling van de contactfora aan de Standpunten of het Denkersprogramma moeilijk of niet uitvoerbaar was. Gezien aparte financiële middelen voorzien zijn, ging de Bestuurscommissie dan ook akkoord om de contactfora opnieuw los te koppelen van de Standpunten en van het Denkersprogramma.

Voor de organisatie van goedgekeurde contactfora worden, voor maximaal twee dagen, zalen in het Paleis der Academiën ter beschikking gesteld en wordt de hiermee samenhangende logistieke ondersteuning verstrekt door het personeel van de Academie. De Raad van Bestuur van de Academie bepaalt elk jaar, in het licht van het beschikbare budget, het maximale bedrag van de toelagen. Voor aanvragen ingediend in 2017 kon een financiële toelage toegekend worden van maximaal € 1500.

De aanvragen worden tweemaal per jaar afgesloten, op 1 april en op 1 oktober.

Activiteiten 2017

- 23 januari: Filip Meersman (UAntwerpen): *"Pushing the boundaries of cellular and molecular imaging"*
- 9 en 10 februari: Hilde Heynen (KU Leuven): *"Theory's History, 196X-199X. Challenges in the historiography of architectural knowledge"*
- 9 en 10 februari: Michèle Vanmaele (UGent): *"Actuarial and Financial Mathematics Conference 2017 (AfMathConf2017)"*
- 15 tot en met 17 maart: Marc Van den Bossche (VUB): *"19th Annual Conference of the Society for Phenomenology and Media"*
- 22 april: Roger Weynants (Koninklijke Militaire School): *"The Physics of Living Systems"*
- 31 mei: Johan Wagemans (KU Leuven): *"BAPS 2017"*
- 11 en 12 september: Christophe Verbruggen (UGent): *"Digital approaches towards serial publications (18th-20th centuries)"*
- 14 en 15 september: Luc Lavrysen (UGent): *"Governing Facts and Feelings in Environmental Decision-Making: Towards Equal Opportunities in Environmental Governance"*
- 6 oktober: Leo Storme (UGent): *"Coding Theory and Cryptography VII"*
- 20 oktober: Jozef Anné (KU Leuven): *"Current Highlights in Microbiology"*
- 1 december: Marc Nyssen (VUB): *"Man and Machine"*

De Commissie Historische Wetenschappen (Cohiwet) coördineert o.l.v. Marc Boone alle initiatieven van de KVAB i.v.m. geschiedenis. Cohiwet volgt ook de historische reeksen op van de KVAB, zij het zijdelings, omdat er voor het Nationaal Biografisch Woordenboek, de *Iusti Lipsi Epistolae* en de *Catalogus Catalogorum Belgii* aparte commissies bestaan. In 2017 stonden volgende activiteiten op het programma:

- De publicatie van de acta van het symposium 'De Wereld van Geleerden 1815-1830' dat doorging op 18 november 2016 werd voorbereid in 2017. Deze bundel bevat een inleiding opgesteld door de editors Jo Tollebeek (KVAB), Els Witte (KVAB) en Ginette Kurgan (ARB), vervolgens bijdragen van Hervé Hasquin (ARB), Remieg Aerts (Radbouduniversiteit Nijmegen), Els Witte (KVAB/Cohiwet/VUB), Pieter Dhondt (University of Eastern Finland), Jean Paul Van Bendegem (VUB), Nele Bracke (UGent), Jo Tollebeek (KVAB/Cohiwet/KU Leuven), Joep Leerssen (Universiteit Amsterdam) en Klaas van Berkel (Universiteit Groningen), gevolgd door een repertorium van de leden van de ARB van 1816 tot en met 1830 opgesteld door Olivier Damme (archivaris van de ARB).

Voor de bijdrage in het Engels werd een deskundige ingeschakeld voor de controle van de taal, voor de andere werd een beroep gedaan op neerlandicus W. Waterschoot voor het Nederlands, en G. Kurgan en J.-L. De Paepe voor het Frans. Het boek van ca. 250 blz. zal begin 2018 gedrukt zijn.

- Nog in 2017 werd de publicatie voorbereid van de bundel die uitgegeven wordt n.a.v. de Denkerscyclus met Ian Buruma (najaar 2015, zie jaarboek KVAB 2015). De publicatie zal verschijnen in 2018.
- Cohiwet behartigt ook de ordening en de toegankelijkheid van het archief van de KVAB, waarvoor in 2017 geen medewerker uit de opleiding archivistiek kon worden gevonden. In overleg met het bestuur van de KVAB zal financiering gezocht worden voor de aanwerving van een archivaris gedurende één jaar.
- Cohiwet levert ook de jury aan die om de twee jaar de kandidaturen voor de prijs Pro Civitate voor Geschiedenis evalueert (Nederlandstalige taalrol). Vier leden van Cohiwet hebben mee geëvalueerd: Marc Boone, Herman Van der Wee, Els Witte en Walter Prevenier.

Reflectiegroep Energie

Deze permanente denktank van de Academie werd opgericht in 2012. Ze bestaat voor de helft uit leden van de Klasse Technische Wetenschappen, aangevuld met leden uit de Klassen Natuurwetenschappen en Menswetenschappen en met experts uit de energiesector. Ze bundelt binnen de KVAB alle initiatieven rond het thema Energie en werkt aan Standpunten. Daarnaast wil ze samen met derden (bv. ie-net, industriële partners...) meewerken aan een energiepodium, dat debatten, voordrachten, studiedagen en/of conferenties organiseert, en waar internationaal gerenommeerde experts uitgenodigd worden.

Onder impuls van de Reflectiegroep Energie publiceerde een werkgroep van de Klasse Technische wetenschappen het KVAB-Standpunt 'De eindgebruiker centraal in de energietransitie'. Dit Standpunt werd ook het centrale thema van een Vlaams Denkersprogramma tijdens hetwelke een Engelstalige versie van de tekst werd gebruikt om Europese stakeholders van gedachten te laten wisselen.

Activiteiten

- 23 mei: debatavond "Marktmodellen in de energiesector".
- 29 november: symposium "The central role of end users in the energy transition"

Het Academisch Cultureel Forum organiseert symposia, lezingen en concerten en richt zich tot een breed geïnteresseerd publiek. Men streeft ernaar om zoveel mogelijk te werken met terugkerende en dus vaste cycli waarin de 4 Klassen van de Academie in al hun disciplines evenwichtig worden vertegenwoordigd. Daarnaast wordt getracht om activiteiten aan te bieden die klassenoverschrijdend zijn, met de focus op inter- en multidisciplinariteit.

De samenwerking met zusteracademie KANTL werd in 2016 reeds versterkt (cf. inrichting van het symposium '500 jaar Utopie'). In 2017 werd naar aanleiding van de creatie van het multimediacproject en de opera 'Revelations' van Wim Henderickx, lid van de KVAB, door de KANTL een Hadewijchproject uitgewerkt, genaamd 'Die minne es al' - 'Klein Hadewijchfestival'. Dit vond plaats in het voorjaar in Antwerpen, in Gent en in Brussel. Naast publiciteit rond dit initiatief, o.m. in Academieberichten nr. 65, de website en de elektronische nieuwsbrief, werd op woensdag 21 juni 2017 in dit kader tijdens de klassenvergadering van de Klasse Kunsten om 14.30 uur een publieke lezing met Wim Henderickx over de genese van zijn project gehouden.

Een tweede initiatief dat dit jaar gezamenlijk werd opgestart door KANTL en KVAB betreft nogmaals het voor het publiek toegankelijk maken van muziek, nu op gedichten van de overleden dichter Hubert Van Herreweghen. Verschillende componisten (ook academieleden zoals Piet Swerts en wijlen Vic Nees) hebben meerdere van zijn gedichten op muziek gezet. Momenteel zijn de teksten, de muziek en videofragmenten, grotendeels voorhanden en aangeleverd door het archief van de VRT. Er wordt nu naar een manier gezocht om deze voor het publiek toegankelijk te maken, bv. via een website, via Youtube of een ander digitaal kanaal.

Het ACF probeert tevens ad hoc activiteiten in te richten met andere instellingen (zowel binnen de geledingen van KVAB als daarbuiten). Het concert met Russell Hirschfield, i.s.m. de Klasse Kunsten, dat omwille van terreurdreiging op 24 maart 2016 werd afgelast, vond uiteindelijk plaats op 20 september 2017.

Ook voor het eindejaarsrecital wordt er met de Klasse Kunsten samengewerkt. Op vrijdag 24 november bracht het duo Yolente de Maeyer (viool) en Nikolaas Kende (piano) werken van componisten-academieleden uit recentere periode.

Andere initiatieven die dit jaar hebben plaatsgevonden naast de bestaande cycli zijn:

- 8 november 2017, 17.30 uur: Voordracht door de laureaat van de VWS-prijs 2016, Joris Vriens: Pijn komt binnen langs een achterpoort in de warmtegevoelige TRPM3 pijn detector
- 15 november 2017, 17.30 uur: Voorstelling van de nieuwe gedichtenbundel van Frans Boenders 'Apeiron'.

Bestaande cycli:

Da Vincilezingen

Deze hebben tot doel de invloed die bepaalde Vlamingen of Vlaanderen in de wereld hebben gehad naar buiten te brengen. Het gaat niet enkel om wetenschappers of wetenschappen, ook om figuren met grote uitstraling in andere domeinen zoals Peter Benoit, Mercator, Vesalius... In 2016 werd dit concept verruimd. Ook de invloed van wetenschap en cultuur van hedendaagse wetenschap(pers) en hedendaagse cultuur(beoefenaars) naar de toekomst wordt geïntegreerd. Er werden in 2017 twee Da Vincilezingen ingericht:

- 13 september: Da Vincilezing met Egbert Lox (KVAB): Umicore's voorbeelden van duurzaam ondernemen
- 11 oktober: Hugo De Man (KVAB): imec-Technologieontwikkeling voor een betere wereld.

Lentecyclus

Sinds 1998 wordt in het voorjaar een cyclus ingericht rond een belangrijk actueel thema uitgediept in subthema's en behandeld in meerdere namiddagssessies. Het thema van de Lentecyclus in 2017 was 'Europa, ons Vaderland?!'. Deze Lentecyclus kwam er op initiatief van Mark Eyskens (KMW). Naast een uitvoerige verslaggeving in Academieberichten n° 66 verscheen er n.a.v. deze cyclus ook het Standpunt n°52 met als titel 'Europa in de problemen' samengesteld door Mark Eyskens.

- 25 april 2017: Van Victor Hugo tot Jean-Claude Juncker
Chair: Marc Maresceau (UGent, KVAB)
 - 'Wording van Europa: Van Europese Gemeenschap naar Europese Unie' door Steven Vanhecke (KU Leuven)
 - 'Geniale Founding Fathers' door Vincent Dujardin (UCL)
 - 'De Basisverdragen anno 2017' door Paul Demaret (Gewezen Rector Europa College, Brugge; ULg)
 - 'EU besluitvorming in de praktijk' door Karel De Gucht (Gewezen EU Commissaris; VUB)
- 2 mei 2017: Europa met vallen en opstaan
Chair: Frans Boenders (KVAB)
 - 'Verdieping of uitbreiding' door Jan Wouters (KU Leuven, KVAB)
 - 'Duitse eenmaking en de euro' door Mark Eyskens (KU Leuven, KVAB)
 - 'Bankencrisis' door Paul De Grauwe (London School of Economics, KVAB)
 - 'Migratie en Asiel' door Kris Pollet (Senior Legal and Policy Officer, European Council on Refugees and Exiles)
- 9 mei 2017: Topical Issues
Chair: Inge Govaere (UGent, KVAB)
 - 'The key role of the Court of Justice in European Integration' door Koen Lenaerts (President European Court of Justice).

- 'Brexit' door Sir Francis Jacobs (Former Advocate General European Court of Justice; Professor King's College, London)
- 'The EU and its Neighbours' door Marc Maresceau (UGent, KVAB)
- 'Closing speech & Concluding Remarks' door Herman Van Rompuy (Former President of the European Council)

Concertenreeks

in 2017 werden twee concerten georganiseerd (cf. supra). De Academie wil in deze reeks naast de buitenlandse componisten in het bijzonder ook Vlaamse muziek en Vlaamse componisten aan bod laten komen:

- 20 september: Concert met Russell Hirschfield (piano) met werken van Claude Debussy, Alexander Scriabin, Luc van Hove, André Laporte en Piet Swerts (de laatste drie zijn tevens lid van de Klasse Kunsten van de KVAB).
- 24 november: Eindejaarsrecital met het duo Yolente de Maeyer (viool) en Nikolaas Kende (piano), met werken van August De Boeck, Joseph Ryelandt, Jef Maes, Ernest van der Eycken, Victor Legley en Willem Kersters (de laatste vier waren lid van de KVAB).

Vlaamse Academische Stem - VLAST

Teneinde een draagvlak voor de Academie te creëren bij de buitenwereld en tevens geïnteresseerde buitenstaanders in contact te brengen met leden van KVAB en KANTL werd in 2003 'De Vlaamse Academische Stem' (VLAST) opgericht als vriendenkring van de Vlaamse academiën KANTL en KVAB, ook wel eens 'Vrienden van de Academie' genoemd. VLAST organiseert voor haar leden culturele uitstappen, vnl. museumbezoeken, en nodigt hen uit op de publieke activiteiten van de KVAB, in het bijzonder die van het ACF. VLAST slaagde erin om in de loop van de voorbije 15 jaar een groep getrouwen rond zich te scharen die de werking van de Koninklijke Academiën erg genegen zijn. De bezoeken zijn exclusief voor leden van VLAST, KVAB en KANTL.

VLAST behartigt binnen de werking van de KVAB de publieksactiviteiten buiten het Paleis der Academiën in tegenstelling tot de werking van het ACF, dat gericht is op de evenementen georganiseerd door de KVAB i.s.m. de KANTL binnen het Paleis der Academiën.

Sinds 2017 probeert VLAST haar activiteiten nog breder bekend te maken in een aparte elektronische uitnodiging 'In de kijker', via de elektronische maandelijkse nieuwsbrief van KVAB en via de Academieberichten, in het begin van het jaar.

Stuurgroep

VLAST is momenteel een commissie van de Academie maar werd in 2003 gestart als vzw. In 2017 organiseerde zij 7 activiteiten met gemiddeld 20 deelnemers per activiteit. De activiteiten worden vastgelegd door een stuurgroep, voorgezeten door Mark Eyskens, waarin zowel leden zetelen van KVAB, KANTL als externen. Het secretariaat van VLAST wordt sinds midden 2016 waargenomen door een stafid.

Activiteiten

- 17 maart: Malta, Land of Sea, Bozar Brussel
- 18 april: Goya-Lashai in het Tekenkabinet, MSK Gent
- 11 mei: Expo Pol Bury, Time in Motion & Pol Bury in het Paleis. Ontdek de archieven, Bozar Brussel
- 31 mei: Bezoek aan het mim, Muziekinstrumentenmuseum Brussel
- 29 september: Christoffel Plantin, Manager van het jaar 1572, Museum Plantijn-Moretus Antwerpen
- 24 oktober: Europalia Arts Festival Indonesië, Ancestors & Rituals, Bozar Brussel
- 30 november: Oceania. Reizen in het onmetelijke, Jubelparkmuseum Brussel

2017 markeerde voor de Jonge Academie de start van haar vijfde werkjaar (april 2017 – maart 2018). Begin 2017 werden tien nieuwe leden geselecteerd, met name acht wetenschappers en twee kunstenaars. De Jonge Academie gelooft immers in de kruisbestuiving tussen kunst(enaars) en wetenschap(pers). Lidmaatschap duurt vijf jaar.

De nieuwe leden werden geïnaugureerd op de publieke zitting van 16 maart, waarop ook het voorzitterschap van de Jonge Academie werd overgedragen van Lies Geris en Marian Verhelst naar Lieve Van Hoof en Niel Hens.

Een nieuwe editie van het Magazine van de Jonge Academie (Maja), met als thema "wetenschap (en kunst) en de publieke ruimte" werd voorgesteld aan het academische publiek op hetzelfde event. 9000 exemplaren werden verspreid onder alle collega's werkzaam aan een Vlaamse universiteit. Er werd dat jaar ook gewerkt aan de Maja van 2018 over Wetenschap en Kunst.

De formule van tweedaagse bijeenkomsten in het voorjaar en het najaar, samen met de sociale dag (in 2017 in Leuven) biedt de leden van de Jonge Academie een open forum voor boeiende, interdisciplinaire gesprekken over wetenschap, kunst en de samenleving. Op de voor- en najaarstweedaagse werken alle leden in werkgroepen aan nieuwe initiatieven en een publieksevenement. De najaarstweedaagse van 23-24 november 2017 stond in het teken van reflectie op de eerste vijf jaren van de Jonge Academie, want in 2018 verlaten de leden van de eerste generatie de Jonge Academie. Zij zullen plechtig uitgezwaaid worden op de voorjaarstweedaagse van 2018 en worden vanaf april 2018 alumni.

Naast de inauguratiezitting organiseerde de Jonge Academie in 2017 twee publieksevents los van de tweedaagse bijeenkomsten. Daarvoor sloeg ze de handen in elkaar met belangrijke partners.

- Met het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie hield de JA op 8 november 2017 een focusdag over Open Science, waarop 130 deelnemers de stand van zaken opmaakten en de blik vooruit wierpen. Na tien plenaire voordrachten en drie parallelle sessies concludeerde Lennart Martens dat Open Science als concept gemeengoed geworden is, maar er nu investeringen nodig zijn van overheid en funders om open wetenschap ook écht te laten werken en renderen.
- In samenwerking met Scholars At Risk en het Nederlandse UAF zette de Jonge Academie Refugees in Arts & Academia op, een publieksevenement op 4 juli 2017 om de problematieken in het licht te stellen waarmee vluchtelingen, die aan een universiteit willen werken of studeren, geconfronteerd worden. Daaraan voorafgaand bracht de Jonge Academie vertegenwoordigers van de universiteiten samen in een workshop van Scholars At Risk, om te belichten

wat universiteiten kunnen doen om wetenschappers die in hun thuisland vervolging vrezen, een veilige, tijdelijke onderzoeksplek te geven. Sinds het event zijn er banden gesmeed waardoor de Jonge Academie en de VLIR in 2018 samenwerken in actiegerichte werkgroepen rond dit thema.

Daarnaast tracht de Jonge Academie ook een breder publiek te informeren over en warm te maken voor de wondere wereld van de wetenschap, dankzij samenwerking met mediapartners. Op radio Klara bracht Werner Trio in zijn programma "New Minds on the Block" opnieuw interviews met tien jonge wetenschappers en kunstenaars uit de Jonge Academie. Samen met de redacteurs van De Standaard ontwikkelde de Jonge Academie het format voor de Week van het Weten, een weekspecial in De Standaard waarin wetenschappers uit diverse disciplines naar eenzelfde vraagstuk kijken.

2017 was het markante startjaar van de inmiddels succesvolle Universiteit van Vlaanderen, een professioneel wetenschapscommunicatie-initiatief dat aantrekkelijk gebrachte "colleges" van 15 minuten door Vlaamse wetenschappers opneemt en in het publiek domein verspreidt (YouTube, www.universiteitvanvlaanderen.be, VRT.nu, Knack.be ...). De Jonge Academie is één van de oprichtende partners, naast de vijf Vlaamse universiteiten, de VRT en Knack. De Jonge Academie bracht de universiteiten dichter bij elkaar en speelt een adviserende rol zoals de universiteiten.

Wetenschapscommunicatie is belangrijk voor de Jonge Academie. Samen met de KVAB reikt de Jonge Academie de jaarprijzen en loopbaanprijzen wetenschapscommunicatie uit aan verdienstelijke onderzoekers die uitmuntend over hun passie communiceren. Daarnaast werkt de Jonge Academie ook mee (voornamelijk in het juryproces) van de PhD Cup van Scriptie vzw en andere partners.

Samen met De Jonge Akademie van Nederland werkt de Jonge Academie aan een digitalisering van het educatieve bordspel Expeditie Moendoes tot een browsergame.

Internationaal onderhoudt de Belgisch/Vlaamse Jonge Academie goede contacten met de Young Academies van andere Europese landen en met supranationale structuren zoals de Global Young Academy en de Young Academy of Europe. In eigen land zijn er binnen de verschillende universiteiten overlegmomenten tussen de rectorale beleidsploeg en de geleding van de Jonge Academie.

Over al deze werkzaamheden communiceert de Jonge Academie via haar website, e-mailnieuwsbrief, Twitter, Facebook en LinkedIn.

De KVAB verkreeg ook in 2017 een subsidie van de Nationale Loterij voor de werking van de Jonge Academie.

Activiteiten

- 16 maart: Inauguratiezitting nieuwe leden
- 16 en 17 maart: Voorjaarstweedaagse (enkel leden)
- 4 juli: Publieksevent Refugees in Art & Academia
- 8 november: Focusdag Open Science ism. Dep. EWI
- 23 en 24 november: Najaarstweedaagse (enkel leden)

Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit

De Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit is een inhoudelijk onafhankelijk orgaan dat gehuisvest is binnen de KVAB. Dat betekent dat de Academie een secretaris ter beschikking stelt en dat de vergaderingen en hoorzittingen plaatsvinden in het Paleis der Academiën. De VCWI is samengesteld uit 9 hoogleraren, drie uit elk van de domeinen exacte - humane - biomedische wetenschappen. Ze wordt voorgezeten door prof. em. André Van Steirteghem (VUB) en ondersteund door secretaris Bert Seghers (KVAB) en een juridisch adviseur. Het comité van toezicht van de VCWI bestaat uit vertegenwoordigers van de stichtende instellingen: de vijf universiteiten, het FWO en de academiën KVAB en KAGB. Het stelt de leden van de VCWI aan en kan het reglement en het huishoudelijk reglement van de VCWI wijzigen. Het wordt thans voorgezeten door KVAB-lid Jacques Willems en secretariael ondersteund door KVAB-beleidsmedewerker Bert Seghers.

Naast de universiteiten, FWO en academiën erkennen ook andere onderzoeksinstellingen de VCWI als adviserend orgaan. Het zijn VIB, VITO, imec, Flanders Make, ILVO, INBO, Agentschap Onroerend Erfgoed, Agentschap Plantentuin Meise, ITG en VLIZ.

Wedsamenstelling

In 2017 wijzigde de samenstelling van de VCWI, omdat het (eerste) vierjarige mandaat van de eerste leden afliep. Het comité van toezicht bevestigde het vertrouwen in André Van Steirteghem (reproductieve geneeskunde, VUB / UZ Brussel) als voorzitter en verlengde ook het mandaat van Jan De Houwer (psychologie, UGent), Steven Gillis (taalkunde, UAntwerpen), Els Van Damme (plantenbiochemie, UGent) en Sabine Van Doorslaer (materiaalfysica, UAntwerpen). Vier leden verlieten de VCWI op 7 oktober 2017: Marcel Ameloot (biofysica, UHasselt), Ludo Froyen (materiaalkundig ingenieur, KU Leuven), Jean Paul Van Bendegem (filosofie, VUB) en Christel Van Geet (kinderhematologie, KU Leuven / UZ Leuven). De volgende hoogleraren werden aangesteld als nieuwe leden van de VCWI: Ann Nowé (computerwetenschappen, VUB), Ivo Lambrichts (regeneratieve geneeskunde, UHasselt), Gert Storms (cognitieve psychologie, KU Leuven) en Séverine Vermeire (gastro-enterologie, KU Leuven / UZ Leuven). De voorzitter van het comité van toezicht inaugureerde de leden van de nieuw samengestelde VCWI en bedankte de afscheidnemende VCWI-leden op het interuniversitair symposium van 18 oktober 2017.

Ook het Comité van Toezicht werd opnieuw samengesteld. Alle instellingen bevestigden de zittende vertegenwoordiger voor een nieuw mandaat.

Adviezen

Haar reglement dicht de VCWI een tweeledige taak toe: enerzijds advies verlenen over klachtendossiers wetenschappelijke integriteit, nadat ze al zijn behandeld door de eigen instelling, en anderzijds het uitbrengen van algemeen advies over wetenschappelijke integriteit, naar aanleiding van het verzoek van aangesloten instellingen.

In 2017 kwamen zeven tweedeadviesaanvragen binnen op het adres van de VCWI (2017-A t.e.m. 2017-G). De VCWI werkte in 2017 vier rapporten uit met een tweede advies (2017-01 t.e.m. 2017-04). Van deze vier tweede adviezen wordt een geanonimiseerde samenvatting gepubliceerd in het jaarverslag van de VCWI op www.vcwi.be. De andere drie dossiers waren tijdens de jaarwisseling nog in behandeling.

In juni 2017 publiceerde de VCWI een algemeen advies over plagiaat (en zelfplagiaat) in projectaanvragen voor onderzoeksfinanciering, na het verzoek daartoe door een instelling. De VCWI adviseert instellingen die onderzoek financieren om aanvragers te verzoeken om te beschrijven wie betrokken was bij de aanvraag en met welke andere aanvragen de voorliggende overlapt. Tegelijkertijd wordt ook aanbevolen om dergelijke informatie niet of met voorzichtigheid te gebruiken bij het selecteren van de aanvragen. Tot slot wordt aangeraden om voorlopig terughoudend te zijn bij het vaststellen van plagiaat. Het algemeen advies over plagiaat in projectaanvragen werd toegestuurd aan alle instellingen die de VCWI erkennen. Daarnaast werden ook de Vlaamse minister bevoegd voor het beleidsdomein wetenschap en innovatie, het Departement EWI en de VLIR aangeschreven.

Interuniversitair symposium wetenschappelijke integriteit

De VCWI coördineerde de organisatie van het derde interuniversitaire symposium wetenschappelijke integriteit, op 18 oktober 2017, in samenwerking met de universiteiten. Dit kwam er naar aanleiding van de wedersamenstelling van de VCWI en verving het jaarlijkse besloten netwerkmoment voor al wie beroepsmatig in aanraking komt met kwesties van wetenschappelijke integriteit.

Op het programma stonden voordrachten van Roel Fernhout (voorzitter van het Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit van Nederland; over LOWI en VCWI), Els Van Damme (over de vernieuwde gedragscode voor wetenschappelijke integriteit van ALLEA, zie verder) en Geert Molenberghs (UHasselt; over statistiek). Daarna volgde een interactief dilemmaspel, met discussies over wat je zou doen in fictieve maar herkenbare concrete onderzoekssituaties, uitgewerkt door de UGent. De namiddag bracht een sessie over de snel veranderende wereld van open science (open data, preregistration ...) en het potentieel van het Open Science Framework om openheid en integriteit van onderzoek te versterken. Verder was er een

panelgesprek met journalisten en academici over de publieke communicatie over gevallen van wetenschapsfraude. Het symposium van 18 oktober sloot af met de plechtige inauguratie van de vier nieuwe leden van de VCWI, en het bedanken van de vier afzwaaiende leden.

Alle aanwezigen kregen de Engelstalige Europese gedragscode voor wetenschappelijke integriteit mee.

Met goedkeuring van de voorstellers werden alle presentaties online beschikbaar gesteld via de website van de VCWI (op www.vcwi.be/ontmoetingsdagen#2017).

Binnen- en buitenlandse contacten

- Voorzitter André Van Steirteghem en secretaris Bert Seghers zijn lid van ENRIO (European Network of Research Integrity Offices). Ze namen deel aan de ENRIO-vergadering van 27 mei 2017 in Amsterdam en de secretaris aan deze van 2 en 3 oktober 2017 in Lissabon. De secretaris coördineerde in het voorjaar van 2017 een bevraging van ENRIO-leden om de nationale organen voor wetenschappelijke integriteit in Europese lidstaten in kaart te brengen.
- Van 29 t.e.m. 31 mei ging in Amsterdam de 5th World Conference on Research Integrity door. De wereldconferenties zijn het grootste ontmoetingsmoment omtrent wetenschappelijke integriteit. Voorzitter en secretaris waren er aanwezig en netwerkten er met ambtsgenoten en anderen. De secretaris gaf er een voordracht over het landschap wetenschappelijke integriteit in Vlaanderen, mede namens de CWI's van de universiteiten.
- Op 29 mei ontmoetten de voorzitters en secretarissen van LOWI en VCWI elkaar voor een nadere kennismaking en uitwisseling van ervaringen.
- Op 24 maart stelden ALLEA (ALL European Academies) en de Europese Commissie de herziene European Code of Conduct for Research Integrity voor. Deze "revised edition" werd voorbereid door een klein team dat werkte in de schoot van de Permanent working group on science and ethics van ALLEA. Els Van Damme, lid van de VCWI en KVAB, maakte deel uit van dit zeskoppig team.
- De VCWI-secretaris heeft contact gehad met de integriteitsverantwoordelijken in kleinere wetenschappelijke instellingen die nog in de opstartfase van hun CWI en wetenschappelijke-integriteitsbeleid zijn, veelal ter voorbereiding van hun erkenning van de VCWI.

Voor meer informatie, de samenstelling van de VCWI en het comité van toezicht, een overzicht tweede adviezen over klachtendossiers inzake wetenschappelijke integriteit, verwijzen we naar het jaarverslag VCWI van 2017, publiek online op www.vcwi.be.

Inleiding

De reeks Standpunten wordt in het convenant als volgt omschreven: 'de publicatiereeks van de Academie waarin zij gefundeerde informatie verschaft over ontwikkelingen die op langere termijn de samenleving beïnvloeden, waarbij zij tijdig kan wijzen op tegenstrijdigheden en te verwachten knelpunten, probleemstellingen kan formuleren en beleidsalternatieven kan aangeven'.

Op basis van deze definitie neemt de KVAB de volgende teksten in aanmerking voor publicatie als Standpunt: geschriften die (a) een synthese geven van wetenschappelijke en/of artistieke inzichten en ontwikkelingen en van de beleidsmatige implicaties ervan of (b) een beschrijving, analyse en evaluatie van maatschappelijke ontwikkelingen en/of de hierop betrekking hebbende beleidsmaatregelen. Een verzameling lezingen of samenvattingen ervan of wetenschappelijke studies zonder duidelijke beleidsmatige dimensie worden niet in overweging genomen.

De Standpunten worden opgesteld in het Nederlands, waar mogelijk met een Engelstalige samenvatting erbij. Een Standpunt wordt opgesteld door een enkele of een beperkt aantal auteurs, of door een permanente of occasionele werkgroep. De naam van de auteur of de auteurs wordt op het Standpunt vermeld.

De omvang van een Standpunt is beperkt. De tekst ervan (illustraties en verwijzingen inbegrepen) bedraagt normalerwijze niet meer dan 32 blz., maar wanneer het onderwerp dit vraagt, kan hiervan worden afgeweken.

Het bestuur van elke Klasse fungeert als redactiecomité. Dit comité kan aan de auteurs redactionele en andere suggesties doen en geeft aan de Klasse advies over de aanvaardbaarheid van de tekst in het licht van wat voorafgaat. Het bestuur kan zich hierbij laten bijstaan door een of meer andere leden van de Klasse.

Een tekst wordt pas opgenomen in de reeks van de KVAB-Standpunten indien deze door minstens één Klasse van de KVAB wordt gedragen. Dit betekent dat de Klasse van oordeel is dat het document beantwoordt aan de hiervoor beschreven vereisten en van een hoge kwaliteit is, redactioneel zowel als inhoudelijk. Het betekent niet dat elk lid van de Klasse het eens is met elk onderdeel van de tekst.

De Academie publiceert ieder jaar minstens acht Standpunten

Overzicht

Nummer	Auteur(s) of editor(s)	Titel	Klasse(n)
40b*	H. De Dijn, I. Veretennicoff, D. Willems	Being a professor in 2016	Natuurwetenschappen, Menswetenschappen, Kunsten, Technische wetenschappen
44b*	R. Belmans, P. Vingerhoets, I. Van Vaerenbergh	The central role of end users in the energy transition	Technische wetenschappen
48	P. Verdonck, M. Van Hulle (e.a.)	Datawetenschappen en gezondheidszorg	Technische wetenschappen m.m.v. de Koninklijke Academie voor Geneeskunde
49	Y. Berbers, M. Hildebrandt, J. Vandewalle (e.a.)	Privacy in tijden van internet, sociale netwerken en big data	Technische wetenschappen m.m.v. Menswetenschappen en Jonge Academie
50	B. Baert (e.a.)	Iconologie of 'La science sans nom'	Kunsten
51	T. Modood, F. Bovenkerk	Multiculturalism – How can Society deal with it?	Menswetenschappen
52	M. Eyskens	Europa in de problemen	Menswetenschappen
53	L. Steels (e.a.)	Artificiële intelligentie: Naar een vierde industriële revolutie?	Natuurwetenschappen m.m.v. Technische wetenschappen en Menswetenschappen
54	G. Gheysen, R. Custers, D. Van Der Straeten en D. Inzé	Ggo's anno 2018. Tijd voor een grondige herziening.	Natuurwetenschappen m.m.v. Technische Wetenschappen
55	C. Waelkens	De deelname van Vlaanderen aan internationale onderzoeksinfrastructuren: uitdagingen en aanbevelingen	Natuurwetenschappen
55b	J-P. Henriët	Mijlpalen in internationale wetenschappelijke samenwerking	Natuurwetenschappen
56	P. Swerts, P. Chielens, L. Posman	A Symphony of Trees. Wereldcreatie naar aanleiding van de herdenking van de derde slag bij Passendale 1917	Kunsten

De Standpunten met nummers 49, 53 en 54 zijn klassenoverschrijdende Standpunten.

* Standpunt 40b en 44b zijn een Engelse vertaling van in 2016 gepubliceerde Standpunten. De Engelse vertaling van Standpunten draagt bij tot een verbetering van de internationale uitstraling van de Academie.

Individuele bespreking

P. Verdonck, M. Van Hulle (e.a.), *Datawetenschappen en gezondheidszorg, KVAB/Klasse Technische Wetenschappen, 2017.*

De toepassing van datawetenschappen in de gezondheidszorg biedt mogelijkheden op verschillende vlakken: het verhogen van de effectiviteit en kwaliteit van de zorg voor de patiënt, een betere gezondheid voor de bevolking in het algemeen en een daling van de kosten.

Met Big Data kunnen ongeziene hoeveelheden informatie verwerkt worden om nieuwe patronen te ontdekken. Beter gebruik van gezondheidsgerelateerde gegevens kan helpen om ziektes beter te begrijpen, betere diagnoses te stellen, therapieën te evalueren en nieuwe te ontwikkelen... Hiervoor moeten medische gegevens beschikbaar zijn op zodanige wijze dat de identiteit van de patiënt niet te achterhalen is.

Het evenwicht tussen bescherming van persoonsgegevens enerzijds en het creëren van kansen voor onderzoek en productontwikkeling anderzijds is cruciaal. De huidige EU-richtlijn (General Data Protection Regulation) tracht deze twee doelstellingen te verzoenen. Het ontbreekt nu echter nog aan een wetgevend kader voor het ter beschikking stellen van medische data op een betrouwbare, transparante wijze en met respect voor de privacy van de patiënt. Dit Standpunt formuleert aanbevelingen voor het toekomstige beleid inzake big data in de gezondheidszorg.

Y. Berbers, M. Hildebrandt, J. Vandewalle (e.a.), *Privacy in tijden van internet, sociale netwerken en big data, KVAB/Klasse Technische Wetenschappen, 2017.*

Bescherming van onze persoonsgegevens is een grondrecht. De leefwereld van jong en oud wordt vandaag gekenmerkt door een verregaande digitalisering: internet-der-dingen, informatievergaring over locaties, sociale media, het aanwenden van big data in het profileren van passagiers en consumenten... Welke gevaren voor onze privacy houden zich schuil in onze digitale leefwereld?

Dit Standpunt van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten richt zich vooral tot privégebruikers van alle generaties die zich, al dan niet terecht, zorgen maken over de gevaren waaraan hun privacy blootgesteld is in een wereld van big data. Lezers krijgen een dieper inzicht in de mogelijkheden en beperkingen van de technologie, maar ook in commerciële belangen en hun relatie tot de inperking van en de gevaren voor onze persoonlijke privacy. Een aantal gevallenstudies maakt de problematiek aanschouwelijk en concreet. Het Standpunt besluit met aanbevelingen voor ICT-verantwoordelijken, alerte burgers, bouwers van ICT- en Internet der Dingen-apparaten, overheden, bedrijven en het onderwijs.

B. Baert (e.a.), Iconologie of 'La science sans nom', KVAB/Klasse Kunsten, 2017.

Dit Standpunt is een betoog over de mogelijkheden van de iconologie, een nog steeds actuele methodiek binnen de kunstwetenschappen. Andere benamingen zijn Bildwissenschaften, anthropologie visuelle of visual studies. De iconologie legt zich toe op het doorgronden van het visuele medium in zijn culturele context, zowel uit het verleden als in de hedendaagse tijd. Barbara Baert, de auteur van dit standpunt, verdedigt de noodzaak van een multidisciplinaire iconologie. Ze gaat samenwerkingsverbanden aan met de antropologie, de theologie, de filosofie, de literatuurwetenschap en de psychoanalyse. Verre van zich te beperken tot esthetiek en stijl stelt de iconologie universeel menselijke thema's aan de orde, zoals de zintuiglijke ervaring, de aanraking, het bloed, de vruchtbaarheid, de gezondheid, leven en dood. De auteur is de opvatting toegedaan dat de iconoloog zich niet alleen dient te interesseren voor de grote kunst, maar voor elke beeldende uiting, niet alleen voor evidente thema's, maar ook voor schijnbaar onbeduidende motieven.

In zijn voorwoord onderstreept Maximiliaan Martens het maatschappelijke belang van de radicaal innovatieve onderzoeksstrategie van Barbara Baert, in een context van de explosief toegenomen massificatie van de beeldcultuur via de sociale media, en de rol van beelden in het creëren van een (al dan niet virtuele) zelfidentiteit.

Francis Strauven licht de geschiedenis en betekenis van de iconologie toe binnen de kunstwetenschappen.

Bart Verschaffel vult dit standpunt aan met een reflectie op het huidige gebureaucratiseerde onderzoeksbeleid, waarbinnen de carrière van Barbara Baert de uitzondering wordt. De dominante 'projectlogica', gericht op een naïeve productiviteit en verplichte consensus, staat haaks op de uitdagingen van haar werk: intellectuele wendbaarheid en het verlangen om te vinden wat men niet heeft gezocht.

De aanleiding tot deze publicatie was de uitreiking van de Francqui-Prijs aan Barbara Baert, lid van de Klasse der Kunsten van de KVAB, op 8 juni 2016 in het Paleis der Academiën te Brussel. Het Standpunt bevat de integrale dankrede die de laureate in aanwezigheid van koning Filip van België uitsprak.

M. Eyskens, Europa in de problemen, KVAB/Klasse Menswetenschappen, 2017.

De Europese eenmaking is een proces dat is gestart na de Tweede Wereldoorlog om de vrede tussen de oorlogvoerende landen in Europa te verankeren, op een originele wijze. Vooruitziende leiders kozen voor het structureren van de economische integratie als onlosmakelijk bindmiddel tussen de lidstaten. Europa is inmiddels uitgegroeid tot een veelzijdige politieke unie, de EU, die vooralsnog 28 lidstaten telt en

goed is voor 25% van het globale wereldproduct en 50% van alle sociale uitgaven op de planeet, met slechts 7% van de wereldbevolking. Is Europa ons vaderland? Niet alle Europeanen denken er zo over. Sommigen willen de EU verlaten, anderen vinden het Europese beleid onpersoonlijk en ondoorzichtig. MEN beslist! They have a vote but no voice. Wat is het antwoord op deze mistroostigheid? Meer Europa! Maar welk Europa dan, en hoe maken we het?

L. Steels (e.a.), *Artificiële intelligentie. Naar een vierde industriële revolutie.*, KVAB/Klasse Natuurwetenschappen, 2017.

Artificiële Intelligentie (AI) zit wereldwijd in de lift. Dankzij betere algoritmen, meer computerkracht en meer data, is het nu mogelijk om allerlei toepassingen te bouwen in heel wat domeinen van menselijke activiteit: van geneeskunde tot administratie, van autonome wagens tot intelligente zoekmachines voor het web. Hierdoor is een soort goudkoorts ontstaan, vooral in Amerika en China, waarbij bestaande ondernemingen, maar ook nieuwe start-ups, op grote schaal investeren. Er ontstaat een nieuwe industrie met mogelijk een grote maatschappelijke impact.

Dit KVAB Standpunt legt uit wat AI is, wat er allemaal mee mogelijk is, welke ethische vragen het oproept, en hoe diverse landen op deze nieuwe technologie inspikken. Het geeft bovendien een aantal aanbevelingen zodat ook onze regio mee kan profiteren van deze ontwikkeling.

G. Gheysen, R. Custers, D. Van Der Straeten, D. Inzé, *Ggo's anno 2018. Tijd voor een grondige herziening*, KVAB/Klasse Natuurwetenschappen, 2017.

Een van de grootste uitdagingen in de 21ste eeuw is het op een meer duurzame wijze voeden van een nog steeds groeiende wereldbevolking. Ggo-technologie wordt in deze context vaak genoemd, vreemd genoeg enerzijds als deel van de oplossing maar anderzijds ook als obstakel dat een oplossing in de weg staat. De reden voor deze tegenstelling is dat de discussie meestal over andere elementen gaat dan de ggo's zelf. Ze gaat bijvoorbeeld over monoculturen, herbicidengebruik of over negatieve gevolgen van de ggo-regelgeving. De regelgeving duwt de technologie immers in handen van kapitaalkrachtige multinationale bedrijven en beperkt in bepaalde gevallen het aantal rassen dat op de markt kan worden gebracht.

Bovendien zetten nieuwe technieken zoals genome editing de regelgeving onder druk. In veel gevallen leiden deze nieuwe technieken tot planten die ook als gevolg van klassieke veredeling kunnen ontstaan. Als we een grotere diversiteit aan zaadbedrijven en aan robuuste rassen willen om de landbouw duurzamer te maken, dan is het hoog tijd om wat we in de afgelopen decennia over ggo-technologie hebben geleerd in de Europese regelgeving te verwerken.

Dit standpunt geeft inzicht in de ggo-technologie en –regelgeving en besluit met aanbevelingen voor toekomstig beleid.

C. Waelkens, De deelname van Vlaanderen aan internationale onderzoeksinfrastructuren: uitdagingen en aanbevelingen, KVAB/Klasse Natuurwetenschappen, 2017.

Dankzij internationale samenwerkingen rond gemeenschappelijke grote onderzoeksinfrastructuren – die soms gestart zijn nog vóór stappen werden gezet naar economische en politieke eenmaking van Europa – is Europa vandaag wereldleider in verschillende basiswetenschappen. In vele gevallen behoorde België trouwens bij de initiatiefnemers. Vandaag bieden deze internationale onderzoeksinfrastructuren aan Vlaamse onderzoekers talrijke mogelijkheden om internationaal toonaangevend te zijn in wetenschappelijke en technologische spitsdomeinen.

Dit Standpunt wil verduidelijken op welke wijze de internationale onderzoeksinfrastructuren transformationeel zijn voor de wetenschapsbeoefening in Europa, in België en in Vlaanderen. Aanbevelingen worden geformuleerd om de wetenschappelijke exploitatie van die infrastructuren te optimaliseren en op die manier bij te dragen tot innovatie in Vlaanderen.

P. Swerts, P. Chielens, L. Posman, A Symphony of Trees. Wereldcreatie naar aanleiding van de herdenking van de derde slag bij Passendale 1917, KVAB/Klasse Kunsten, 2017.

Welke meerwaarde kan een componist van de naoorlogse generaties bieden? Deze vraag stelde Piet Swerts zichzelf toen hij het verzoek ontving om een herdenkingswerk te creëren naar aanleiding van de honderdste verjaardag van WOI.

De metafoor van de bomen – herinneringsbomen – lag aan de basis van zijn avondvullende compositie, A Symphony of Trees. Het werk werd opgedragen aan de nagedachtenis van oorlogsdichter, soldaat en componist Ivor Gurney (1890-1937) en aan de vernietigde en wederopgebouwde stad Ieper.

In dit Standpunt beschrijft Piet Chielens de context waarin de Gurneys gedichten tot stand kwamen. Het compositieproces wordt uit de doeken gedaan door Piet Swerts: in de kern ervan zit een getallensymboliek geïnspireerd door de 138 herdenkingsbomen die in Ieper werden aangeplant als symbool voor de frontlinie. Swerts geeft een omstandige muzikale analyse.

In de nabeschuiving analyseert Lucien Posman het culturele klimaat waarbinnen Swerts en zijn collega's zich als componist konden ontwikkelen. Hij formuleert aanbevelingen betreffende de structurele ondersteuning van de groei en ontwikkeling van jonge generaties componisten en musici en de restauratie van de 'compositieopdracht'.

De KVAB heeft een lange traditie op het gebied van wetenschappelijke publicaties. KVAB Press verzorgt een aantal uitgaven in eigen beheer: de reeks Standpunten, het Nationaal biografisch woordenboek en een aantal gelegenheidspublicaties. Sinds 2014 werkt de Academie ook samen met de internationale wetenschappelijke Uitgeverij PEETERS voor de publicatie van vijf wetenschappelijke reeksen: *Iusti Lipsi Epistolae*, *Iuris Scripta Historica KVAB*, *Collectanea Hellenistica KVAB*, *Corpus Catalogorum Belgii* en *Verhandelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten Nieuwe Reeks*. Voor elk van deze reeksen is een afzonderlijke wetenschappelijke redactieraad verantwoordelijk. Deze redactieraden stimuleren nieuwe publicaties en bewaken de kwaliteit van de gepubliceerde werken aan de hand van een geformaliseerde peer-review procedure.

KVAB behoudt de vrijheid om daarnaast in eigen beheer te publiceren.

Overzicht van de publicaties per reeks in 2017:

Collectanea Hellenistica KVAB

Van Beek B., The archive of the architectones Kleon and Theodoros (P. Petrie Kleon), Collectanea Hellenistica (KVAB), Volume VII, Peeters, Leuven, 2017 (ISBN: 978-90-429-3500-6, € 92).

This book contains the edition of 124 Greek papyrus documents, mostly letters and accounts, from the archive of Kleon and Theodoros, the engineers who were responsible for the upkeep of the large scale irrigation system in the Fayum province of Egypt during the reigns of Ptolemy II and III, between 260 and 237 BC. They were also involved in the stone quarries and in building works. The Kleon archive is contemporaneous with the famous Zenon archive and offers a window on the same multicultural society from a different angle. Most texts were published at the very beginning of the

20th century, with numerous errors of reading and in a user-unfriendly way; 37 are published here for the first time. In the new edition papyrological studies of the last century are incorporated and the persons are situated in their historical context, including a royal visit to the province in 253 BC. Kleon's family lived in the capital Alexandria more than 300 km north of his work place and had close connections with the royal court, whereas the architects also received petitions from Egyptian quarrymen in a rather poor Greek.

Verhandelingen van de KVAB, Nieuwe Reeks

Herman, A., 'Gesamtkunstwerk': de ontwikkeling van een idee. Duitse muziekethetica tussen Verlichting en Romantiek, Verhandelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten. Nieuwe reeks, Volume 31, Peeters, Leuven, 2017.

(ISBN: 978-90-429-3519-8, € 48).

Het begrip Gesamtkunstwerk wordt doorgaans met grote vanzelfsprekendheid gekoppeld aan de figuur van Richard Wagner. Hierbij wordt de specifieke inhoud van de term vaak verengd tot 'het samenbrengen van de verschillende kunstvormen in een multimediaal totaalspektakel'. Dit boek schetst een tijdlijn die loopt van de Verlichting tot de Hoogromantiek in Duitsland, en wil door prominente denkers als Alexander Baumgarten, Immanuel Kant en E.T.A. Hoffmann in het verhaal te betrekken, peilen naar de diepste wortels van het Gesamtkunstwerk. Een brede culturele analyse van het tijdsgewricht waarin de notie tot stand kwam, verklaart waarom de muziek in de negentiende eeuw haar amusementsfunctie oversteeg en de voertaal werd om de dunne grens tussen rationaliteit en irrationaliteit, en tussen individu en samenleving, te thematiseren.

Het Nationaal Biografisch Woordenboek (NBW) verschijnt sinds 1964 en telt nu 22 delen. In meer dan een halve eeuw verscheen er dus gemiddeld een deel om de 2 jaar en 5 maand. Het streven is om om de twee jaar een deel klaar te hebben. Enkel in de jaren 1990 waren er enkele opvallende haperingen in dit ritme. Daarvoor en daarna werd dit streefdoel doorgaans gehaald. Het repertorium is een onderneming die gedragen wordt door de drie Vlaamse academiën, de KVAB, de KANTL en de KAGB. Die instellingen stelden in 1961 een Commissie samen die sindsdien de publicatie begeleidt. Het laatste deel verscheen in 2016. Het jaar 2017 is dus een jaar waarin geen NBW verschijnt. Dat betekent evenwel niet dat de arbeid dan stil ligt. Integendeel.

Na het verschijnen van het NBW deel 22 in november 2016 werd onmiddellijk gestart met de voorbereiding van deel 23. Omdat het NBW een lopend repertorium is bevat elk deel figuren van A tot Z. Er wordt naar gestreefd opdat elk deel figuren bevat uit alle perioden van de nationale geschiedenis en uit een breed spectrum van maatschappelijke sectoren. Na het verschijnen van deel 22 werd de werklijst van het NBW aangepast: alle in dat deel verschenen lemmata met de daaraan verbonden auteurs werden verwijderd, waarna er nog ca. 240 lemmata overbleven met daaraan gekoppeld zo'n 140 auteurs. In de loop van 2017 werden de auteurs uit de werklijst gecontacteerd met de vraag om indien mogelijk hun bijdragen af te werken en te bezorgen aan de redactiesecretaris. Tevens werden door de commissieleden nieuwe voorstellen gedaan en werden ook bevoegde auteurs aangebracht, waardoor in de loop van het jaar de werklijst opnieuw aangroeide tot ca. 330 lemmata met ca. 180 auteurs. In 2017 hebben zo'n 40 auteurs in totaal 100 biografieën ingestuurd. Daarvan werden er een 50-tal redactioneel voorbereid om aan de drukker te bezorgen die daarvan de eerste drukproef maakt. De helft daarvan werden reeds door de commissievoorzitter - tevens neerlandicus - prof. dr. W. Waterschoot nagelezen. 50 zijn momenteel redactioneel nog in voorbereiding en enkele werden uitgesteld vanwege teveel mankementen. In totaal zijn er nu ca. 100 biografieën bij de redactie, wat op zich voldoende is voor een nieuw deel, dat moet verschijnen eind 2018. Tevens worden er tot 1 maart nog een aantal verwacht.

Een aspect dat sinds het NBW deel 17 ook steeds goed wordt opgevolgd is de vertegenwoordiging van een voldoende aantal vrouwen. De geschiedenis was tot voor kort immers hoofdzakelijk een geschiedenis van mannen. In de eerste 16 delen van het NBW varieert het aantal vrouwen tussen 1 en 4%. Sindsdien is dat aantal enorm opgetrokken naar 10, 15 en 20% en meer. Op de 100 biografieën die in 2017 voor deel 23 bij de redactie zijn toegekomen zijn er 15 lemmata of 15% biografieën van vrouwen. Dit is een 5% minder vrouwen vergeleken met het vorige deel, maar dit aantal kan nog toenemen met de bijdragen die nog in voorbereiding zijn.

Sinds deel 17 worden ook illustraties opgenomen. Deze worden in eerste instantie gevraagd aan de auteurs. Als er illustraties ontbreken zal de redactiesecretaris die zelf zoeken in bepaalde gespecialiseerde beeldarchieven zoals het Letterenhuis in Antwerpen, KADOC, het Liberaal Archief, Amsab e.d. Eind 2017 zijn er voor nagenoeg alle lemmata - voorzien in deel 23 - reeds illustraties voorhanden.

De Commissie van het NBW en de redactiesecretaris staan in voor een nauwkeurige kwaliteitscontrole van alle bijdragen. Dat gebeurt in de commissievergaderingen maar ook ad hoc. In sommige gevallen worden externe experts geraadpleegd. Het NBW werkt daarbij nauw samen met het Rijksarchief. In de loop van 2017 werd een drukke correspondentie gevoerd met de auteurs en met de leden van de Commissie NBW die bij bepaalde onderwerpen nauw betrokken zijn. De voorbereiding voor deel 23 staat hiermee zo ver dat de uitgave in het najaar 2018 zal gerealiseerd worden.

In 2017 verscheen jaargang 28 van de Academieberichten met nrs. 65 (20 pp.), 66 (20 pp.) en 67 (20 pp.). Ook dit jaar kwam de KVAB naar buiten met een gevarieerd berichtenblad dat haar werking voorstelde in de wereld van wetenschappen en kunsten. Uiteraard werd daarin de toespraak van de Gouden Penning 2016 Alain Platel opgenomen ("Thema's om op te dansen") en werden de Denkerscycli voorgesteld, o.m. die over Multiculturalisme en Transparantie. Daarnaast werd de heel actuele Lentecyclus 2017 over "Europa, ons vaderland?" ruim toegelicht.

Naast de veeleer functionele mededelingen over de nieuwe Standpunten en publicaties, de aankondiging van activiteiten (ACF, Contactfora...), de ledenwerking, de bekendmaking van nieuwe leden en de laureaten van de Klassen en fondsprijzen enzovoort, werd ook aandacht besteed aan de tentoonstellingen en concerten van de leden kunstenaars, met in 2017 o.m. Carl De Keyzer (Higher Ground), Hugo Heyrman (Transparency of Time), Piet Swerts (A Symphony of Trees), Dirk Brossé (Ebony Oratorio), Ana Torfs (Power and Other Things) en Michaël Borremans (De Passanten). Bijzondere aandacht kreeg de Driejaarlijkse Prijs van de Vlaamse Minister voor Wetenschapsbeleid die eind 2016 werd toegekend aan het vernieuwde museum "Kazerne Dossin - Memoriaal, Museum en Documentatiecentrum over Holocaust en Mensenrechten".

Verder stonden de Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit, de nieuwe gedragscode voor de wetenschap, de Universiteit van Vlaanderen, de laureaten wetenschapscommunicatie, de internationale samenwerking en All European Academies, de Jonge Academie en het nieuw verschenen boekdeel in de reeks Nationaal Biografisch Woordenboek in de aandacht. En er werden weer enkele onbekende gegevens in de omgeving van het Paleis der Academiën toegelicht.

Nationale Comités

De missie van de nationale wetenschappelijke comités is de promotie en coördinatie van verschillende wetenschappelijke disciplines in België, hoofdzakelijk in een internationale context. De voorwaarde voor de oprichting van een Nationaal Comité is het bestaan van een internationale wetenschappelijke unie in dezelfde discipline, die op haar beurt verbonden is aan ICSU (International Council for Science). Een overzicht van de Belgische wetenschappelijke comités en hun leden is te raadplegen op www.rasab.be.

Activiteiten

Het verslag van de activiteiten van de Nationale Comités wordt jaarlijks gepubliceerd op de website van RASAB (www.rasab.be).

Elke benoeming van nieuwe leden en elke nominatie van een afgevaardigde voor een algemene vergadering van een internationale wetenschappelijke unie moet goedgekeurd worden door de Klassen voor Wetenschappen van de KVAB en de ARB. Deze benoemingen en nominaties worden doorgaans gegroepeerd en 2 tot 3 maal per jaar aan de Klassen voorgelegd. In 2017 gebeurde dit in april en november.

De KVAB geeft aan de Nationale Comités de kans om kosteloos over haar zalen te beschikken voor evenementen (zie lijst externe evenementen). Zij maken hiervan gebruik voor het organiseren van internationale congressen, maar ook voor nationale activiteiten om de uitstraling van hun discipline te bevorderen.

Lijst van Nationale Wetenschappelijke Comités

- Antarctisch Onderzoek
- Biochemie en Moleculaire Biologie
- Biofysica
- Biomedical Engineering
- Bodemkunde
- Fysiologie & Farmacologie
- Geodesie & Geofysica
- Geografie
- Geologische Wetenschappen
- Kristallografie
- Logica, Geschiedenis en Filosofie der Wetenschappen
- Mechanica

- Microbiologie
- Natuurkunde
- Psychologische Wetenschappen
- Quartair onderzoek (BELQUA)
- Radio-Electriciteit
- Scheikunde
- Sterrenkunde
- Wiskunde

Lijst van de Internationale Wetenschappelijke Unies

- Committee on Space Research (COSPAR)
- International Astronomical Union (IAU)
- International Geographical Union (IGU)
- International Geosphere-Biosphere Programme (IGBP)
- International Federation for Medical and Biological Engineering (IFMBE)
- International Mathematical Union (IMU)
- International Union for Physical and Engineering Sciences in Medicine (IUPESM)
- International Union for Quaternary Research (INQUA)
- International Union of Biochemistry and Molecular Biology (IUBMB)
- International Union of Biological Sciences (IUBS)
- International Union of Crystallography (IUCr)
- International Union of Geodesy and Geophysics (IUGG)
- International Union of Geological Sciences (IUGS)
- International Union of History and Philosophy of Science (IUHPS),
 - Division of History of Science and Technology (IUHPS-DHST)
 - Division of Logic, Methodology and Philosophy of Science (IUHPS-DLMPS)
- International Union of Microbiological Societies (IUMS)
- International Union of Pharmacology (IUPHAR)
- International Union of Physiological Sciences (IUPS)
- International Union of Psychological Science (IUPsyS)
- International Union of Pure and Applied Biophysics (IUPAB)
- International Union of Pure and Applied Chemistry (IUPAC)
- International Union of Pure and Applied Physics (IUPAP)
- International Union of Radio Science (URSI)
- International Union of Soil Sciences (IUSS)
- International Union of Theoretical and Applied Mechanics (IUTAM)
- Scientific Committee on Oceanic Research (SCOR)
- Scientific Committee on Solar-Terrestrial Physics

Internationale Samenwerking

Bilaterale Uitwisselingen

In 2017 vonden 7 bilaterale uitwisselingen plaats. 4 Vlaamse wetenschappers bezochten een collega in het buitenland, 3 buitenlandse onderzoekers bezochten een collega in Vlaanderen.

Deze uitwisselingen werden voornamelijk gebruikt voor het opstarten van nieuwe samenwerkingen, het bespreken en publiceren van resultaten van bestaande samenwerkingen en voor het uitwisselen van expertise.

In het kader van de bilaterale samenwerking bezocht een delegatie van de KVAB (prof. Dumortier, prof. Vandewalle en prof. Bocken) in 2017 The Royal Society of Edinburgh. Op 17 oktober werd een bilateraal akkoord ondertekend waarbij beide academies zich engageren om in de toekomst samen te werken. De samenwerking zal zijn onder de vorm van (i) bilaterale uitwisselingen, (ii) gezamenlijke projecten of (iii) symposia rond onderwerpen die de interesse van de wetenschappelijke gemeenschappen van België en Schotland genieten.

Zending van Vlaamse wetenschappers

Zuid-Afrika

23/03-05/04 2017: Bezoek van Alessio Parisi (SCK) aan prof. J. P. Slabbert (iThemba LABS, Cape Town, Zuid-Afrika)

Onderzoeksdomein: Stralingsonderzoek, Radio-Biologie

Doel: Dosimetrische karakterisatie van stralingsbundels (protonen en neutronen) in het kader van medische behandeling (tumorbestrijding).

Resultaten: Hoewel er wat technische en logistieke tegenslagen waren, is men er toch in geslaagd om succesvolle metingen te verkrijgen met behulp van de therapeutische protonenbundel. Het oorspronkelijke objectief om ook neutronenbundels te karakteriseren werd niet gerealiseerd.

Italië

03-11/04/2017: Bezoek van prof. dr. Steven Vanderputten (UGent) aan prof. Nicolangelo d'Acunzio, (Università Cattolica del Sacro Cuore, Milano/Brescia)

Onderzoeksdomein: middeleeuwse religieuze geschiedenis

Doel: (1) het geven van een seminarie, (2) een gezamenlijke publicatie, artikel of zelfs boek, (3) strategisch overleg om financiering van de gezamenlijk activiteiten te verzekeren op langere termijn.

Resultaten: (1) Gastlezing aan de leden en studenten van de Faculteit letteren van de universiteit van Brescia onder de titel "Nuns, canonesses, or something in between? Women's monasticism in the ninth to early eleventh centuries". (2) Plannen voor de co-organisatie van een interdisciplinaire workshop over herinneringspraktijken en identiteitsvorming bij religieuze groepen van de negende en tiende eeuw. De voorziene locatie van deze workshop, die moet plaatsvinden in september 2018 en aanleiding zal geven tot een collectieve publicatie, is Brescia of Rome. (3) Afspraken werden gemaakt om de samenwerking tussen de UGent en Milaan/Brescia uit te spelen teneinde de centrale middeleeuwen nadrukkelijker op de agenda van het onderzoek naar het religieuze gemeenschapsleven en haar maatschappelijke inbedding te plaatsen. Afspraken werden gemaakt omtrent docentenuitwisseling op regelmatige basis.

Oostenrijk

04-12/08/2017: Bezoek van prof. Wim Vandenbussche (VUB) aan prof. Stephan Elspaß (University of Salzburg)

Onderzoeksdomein: historische sociolinguïstiek

Doel: (1) voorbereiden van een gezamenlijke publicatie voor een volume van 'Lower class writing in Europe during the long 19th century', (2) uitwerken van een gezamenlijk onderzoeksproject, (3) het exciperen van archiefmateriaal voor een publicatie rond de taal van arbeidersverenigingen in 19de-eeuws Vlaanderen en Oostenrijk.

Resultaten: Na grondig overleg werd besloten om een onderzoeksproject uit te werken met als focus 'een grondige analyse van de bronnen en antecedenten van de 19de eeuwse taalsituatie, bij voorkeur ook vanuit een comparatief perspectief'. Vijf belangrijke thema's zullen daarbij in twee afzonderlijke PhD's (in 'cotutelle'-statuut) uitgewerkt worden, voor respectievelijk de Vlaamse en Oostenrijkse situatie. Voor elk van de thema's werden in verschillende sessies ruwe maar extensieve onderzoeks aanzetten opgesteld met desiderata rond archiefbronnen in België en Oostenrijk. Daarnaast werden richtlijnen voor het methodologische kader uitgezet, aan te vullen met preciezere analysemethodes op basis van de verdere literatuurstudie.

De publicatieprojecten die initieel naar voren werden geschoven, worden geïntegreerd in de projectaanvragen. Men heeft ervoor gekozen om eerst een stevige basis te ontwikkelen voor de projectaanvragen, om zo de bijbehorende noodzakelijke onderzoeksfondsen te kunnen verwerven.

Zuid-Afrika

19/11-01/12 2017: Bezoek van prof. Jan Baetens (UGent) aan prof. Nedebock en prof. Van Zijl (Universiteit van Stellenbosch)

Onderzoeksdomein: wiskundige modellering

Doel: Gezamenlijke publicatie in het domein van de 'cellular automata' en/of 'agent based models'. Mogelijk langetermijnsamenwerking.

Resultaten: Tijdens prof. Baetens' verblijf werd een seminarie georganiseerd zodat de lokale onderzoekers kennis konden maken met zijn werk. Samen met prof. Van Zijl zal een bijdrage voorbereid worden om deel te nemen aan de 24ste editie van de International Workshop on Cellular Automata and Discrete Complex Systems (AUTOMATA 2018). Dit zou op termijn ook kunnen leiden tot een gezamenlijke publicatie. Tijdens het verblijf werd contact gelegd met de Zuid-Afrikaanse Landmark Foundation. De analyse van de spatio-temporele data (komend van traceringsonderzoek van luipaarden) is weinig vanzelfsprekend en vereist soms expertise waarover de medewerkers van de Landmark Foundation niet beschikken. Er zal via thesisonderzoek ondersteuning verleend worden.

Bezoeken van buitenlandse wetenschappers

Italië

05-13/06/2017: Bezoek van prof. Nicolangelo D'Acunto (Università Cattolica del Sacro Cuore) aan prof. Steven Vanderputten (UGent)

Onderzoeksdomein: middeleeuwse religieuze geschiedenis

Doel: studiebezoek, consultatie van bibliotheek, geven van seminarie, informatie-uitwisseling.

Resultaten: Prof. D'Acunto hield een lezing over de ontvangst van het werk van Henri Pirenne in Italië. Er waren verscheidene contacten met Post-Docs. Mogelijke uitwisselingen tussen beide onderzoeksgroepen in de toekomst werden besproken. Er werd besloten om in 2018 samen een zomerschool, een workshop en een conferentie te organiseren in België.

Estland

16-22/05/2017: Bezoek van Dr. Alfonso T. Garcia-Sosa (University of Tartu) aan Dr. Bart Roman (UGent)

Onderzoeksdomein: biotechnologie

Doel: exploratie van mogelijke samenwerking rond onderzoek naar kankerinvasie inhibitoren.

Resultaten: Er werden contacten gelegd en faciliteiten bezocht, waaronder ook het ziekenhuis. Prof. Garcia-Sosa gaf een lezing.

Servië

27/11-03/12 2017: Bezoek van prof. Stevan Pilipovic (University of Novi Sad, Department of Mathematics and Informatics) aan prof. Jasson Vindas (UGent).

Onderzoeksdomein: wiskunde

Doel: Afwerken van drie gezamenlijke publicaties.

Resultaten: Door de intense samenwerking tijdens het bezoek werd goede vooruitgang gemaakt bij de afwerking van de vermelde drie publicaties: de belangrijkste handelt over zogenoemde 'class-estimates', een tweede over 'Besov type spaces' (gezamenlijk werk met D. Scarpalezos) en de derde over 'boundary value problems' (gezamenlijk werk met R. Carmichael). Daarnaast nam prof. Pilipovic deel aan een seminarie van de vakgroep wiskunde en waren er gedachtenwisselingen met andere professoren binnen de vakgroep en doctoraatsstudenten.

Coördinatie binnen RASAB

RASAB, the Royal Academies for Science and the Arts of Belgium, werd in 2001 opgericht door de KVAB en de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique (ARB). Zij is verantwoordelijk voor de coördinatie van de activiteiten op nationaal en internationaal niveau van de twee academies, zoals de nationale wetenschappelijke comités en de vertegenwoordiging van België in de federaties van academies. RASAB wordt bestuurd door de voorzitters en vast secretarissen van beide academies, aangevuld met één vertegenwoordiger van elke Klasse.

De KVAB is soms rechtstreeks, soms via RASAB, lid van verschillende federaties en samenwerkingsverbanden van academiën, zowel op Europees niveau als op wereldniveau. Een overzicht van de lidmaatschappen en de Belgische vertegenwoordigers is te vinden op www.rasab.be.

Deelname aan internationale samenwerkingen

EASAC

Vertegenwoordigingsmissies in 2017:

- EASAC Energy SP, Athene 23-26/04/2017: Jan Kretzschmar
- EASAC Council Meeting, Talinn 25-26/05/2017: Freddy Dumortier
- EASAC General Assembly, Sofia, 22-26/11/2017: Freddy Dumortier

Experten genomineerd door de KVAB in werkgroepen of als peer reviewer van EASAC in 2017:

- EASAC Report on Sustainability and Multi-functionality in Europe's forests: Bart Muys
- EASAC Report on Genome Editing: Rene Custers, Dirk Inzé, Lieve Gheysen
- EASAC Report on Negative Emission Technologies: Johan Martens en Guy Marin

ICSU

Vertegenwoordigingsmissies in 2017:

- ICSU meeting Riga, 10-15/5/2017: C. Vandermotten
- ICSU meeting Taipei, 21-30/10/2017: C. Vandermotten

CAETS

CAETS (Council of Academies of Engineering and Technological Sciences) is de wereldvereniging van ingenieursacademies. Paul Verstraeten is via BACAS (Belgian Academy Council of Applied Sciences) lid van de Board of Directors van CAETS (International Council of Academies of Engineering and Technological Sciences) en bracht vanuit die rol verslag uit van de activiteiten in deze geledingen.

ALLEA

Vertegenwoordigingsmissies in 2017:

- WG Science and Ethics, Amsterdam 9-10/1/2017 : Els Van Damme
- WG Science and Ethics, 8-9/06/2017 Stockholm: Els Van Damme
- Algemene Vergadering, 3-6/09/2017: Hubert Bocken
- WG e-Humanities 4-6/12/2017: Bernard Rentier

SAPEA

Op 13 december 2016 is het samenwerkingsverband SAPEA (Science Advice for Policy by European Academies) gestart. SAPEA voert een project uit voor de EC als een samenwerkingsverband van 5 Europese academienetwerken: Academia Europaea, ALLEA (ALL European Academies), EASAC (European Academies Science Advisory Council), Euro-CASE (European Council of Academies of Applied Sciences, Technologies and Engineering), en FEAM (Federation of European Academies of Medicine). Het algemeen objectief van het project is om wetenschappelijke expertise bijeen te brengen, die tijdskritisch, onafhankelijk en evidentie-gebaseerd is, uit meer dan 100 Europese academies en uit meer dan 40 landen én die gericht is naar het hoogste beleidsniveau in Europa en het brede publiek.

Om de samenwerking tussen de academies te versterken, en de academies te steunen bij het produceren van deze evidentie-gebaseerde beleidsadviezen in SAPEA werd op 21 en 22 september 2017 in Madrid een SAPEA workshop georganiseerd voor de academieverantwoordelijken uit Europa. Deze werd ook bijgewoond door vele voorzitters en verantwoordelijken uit de 5 Europese Academienetwerken. De KVAB werd er vertegenwoordigd door de voorzitter Joos Vandewalle.

Samenwerking tussen federaties

De Europese Commissie heeft een budget van € 6.000.000 voorzien in het H2020-programma, bedoeld voor een betere samenwerking tussen de verschillende netwerken van academies, met als doel meer geïntegreerd en interdisciplinair beleidsadvies. De KVAB, die zelf interdisciplinair is in haar structuur en haar activiteiten, maakt deel uit van de 'Project Review Group' van EASAC en heeft via deze weg zeggenschap in het ontwerp en de strategie van het consortium van academienetwerken.

De federaties kunnen ook gebruik maken van het Paleis der Academiën als ontmoetingsplaats. Hiervan wordt dankbaar gebruik gemaakt, niet alleen door de vaste partner EASAC, maar tevens door andere federaties zoals ALLEA en Euro-CASE.

Georges Van der Perre (10 januari 1942 – 14 september 2017)

Erelid van de Klasse van de Technische Wetenschappen

We zijn hier talrijk bijeen gekomen om afscheid te nemen van Georges Van der Perre. Een groot man, niet alleen van gestalte maar ook van ideeën, initiatieven, inzet en bijdragen. Ik heb Georges gekend over een groot deel van zijn professionele carrière als collega, vriend, en boeiende gesprekspartner, en meer bepaald in zijn activiteiten voor de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten KVAB. Georges was van 2000 tot 2007 programmadirecteur van wat toen nog de gemeenschappelijke kandidaturen burgerlijk ingenieur noemden. Dit was alles behalve een simpele periode, die Georges zelf ook omschrijft als 'een roller coaster'. Er is toen flink gesleuteld aan de gemeenschappelijke basis van de ingenieursopleiding met de invoering van een semestersysteem, de bachelor-master hervormingen, een VLIR evaluatie en de invoering van nieuwe vakken over probleem oplossen en ontwerpen. Ook zijn inzet voor de biomedische ingenieurstechnieken en zijn onderzoek hierover in biomechanica zijn heel vernieuwend en baanbrekend. Steeds was dit een boeiende interactie waar Georges even goed een luisterend oor bood, als een gedreven boodschap met verhelderende en vernieuwende inzichten bracht en dat alles ondersteunde met een warme stem.

Maar ik zal me hier verder concentreren op de activiteiten voor de Academie. In 1996 werkte hij mee aan een rapport van CAWET (Comité van de Academie voor Wetenschappen en Techniek) van KVAB over "Permanente vorming, toekomst voor ingenieur, wetenschapper, en onderneming in een technologische maatschappij". In 1998 werd hij een vast lid van die permanente werkgroep CAWET en in 2009 werd hij erelid van KTW, de nieuwe klasse van de Technische Wetenschappen bij de oprichting van deze klasse binnen KVAB. En als erelid beperkte hij zijn inzet zeker niet tot een passieve rol. In 2013 was hij samen met confrater Jan Van Campenhout de drijvende kracht van een werkgroep die een KVAB Standpunt publiceerde met als titel "Van Blended naar open learning? Internet en ICT in het Vlaams hoger onderwijs". Wanneer de KVAB in 2013 de 75ste verjaardag viert van de verzelfstandiging van een Vlaamse Academie, wordt een boek uitgegeven met als sprekende titel "Mee met morgen". Daarin worden 50 korte essays van leden opgenomen, en een bijdrage van Georges over dit thema kon niet ontbreken. Hierin stelt hij heel pertinente vragen over de universiteit van de 21ste eeuw zoals "Zullen ze zichzelf grondig vernieuwen door MOOC's, OER open educatieve bronnen

gebaseerde leeropdrachten, en andere internet en ICT-gebaseerde leeractiviteiten te accrediteren? " Aansluitend daarop coördineerde hij in 2014 meesterlijk het KVAB Denkers- programma "Blended Learning" namelijk het mengen van virtuele en fysieke vormen van onderwijs en leerprocessen. De twee buitenlandse denkers zijn wereldexperten die hiervoor langdurig naar Brussel kwamen. Diana Laurillard van Londen en Pierre Dillenbourg van Lausanne reageren met groot verdriet op het overlijden van Georges. Diana Laurillard zegt het in haar mail zeer gevat en terecht: "Georges was deeply committed to promoting and improving the quality and value of higher education, and I was impressed at the way he carried this through into action as part of his role at the Royal Flemish Academy. He had the vision to see that digital technology could contribute to the ambitions of the Flemish Universities, and applied his engineer's mind to working out how to make the Academy work more efficiently and effectively in the modern digital world." Hij beperkte zich niet tot het maken van verzorgde en inhoudrijke rapporten, maar hij verstond de kunst om dit ook via gesprekken met beleidsverantwoordelijken, en publieke activiteiten en debatten in het paleis van de Academiën breed te verkondigen. In dat kader pleitte hij voor een Vlaams platform voor Technologie in het Onderwijs met internationale visibiliteit. Dit jaar nog startte hij in maart mee een werkgroep op over "Learning analytics in het hoger onderwijs". Het doel hier is om de digitale sporen die de studenten tijdens hun studieloopbaan op internet maken op een respectvolle manier te gebruiken om het leerproces te verbeteren.

Op 17 januari 2017 vergezelde hij zijn nieuwjaarswensen aan het bestuur van KTW met een herinnering aan zijn interventie op de vergadering van 24 november 2016. "De Academie moet zich concentreren op de prangende problemen van de maatschappij (oorlogen, terrorisme, armoede, vluchtelingen, migratie, diversiteit, ongelijkheid, spanningen tussen culturen en godsdiensten, crisis van democratie, sociaaleconomische modellen...) en hiervoor vernieuwende (en geëngageerde) inzichten en oplossingen aanbrengen. Hierbij moet ze klassen overschrijdend werken, volop gebruik maken van haar interdisciplinair potentieel, en "out of the box" denken. Ze moet intensief samenwerken met zusteracademies in het buitenland." Je ziet dat hij als metaalkundig ingenieur dit jaar nog flinke ijzers in het vuur van KVAB had.

Georges kwam voor als een eerder voorzichtig man, maar tegelijk had hij een enorme gedrevenheid voor zijn missie, en maatschappelijk engagement voor een modern hoger onderwijs dat gebruik maakt van de recente technologieën. Hij had een brede systemische visie op de rol van de universiteit in de samenleving, waarbij de digitale instrumenten in dienst staan van de kwaliteit van het onderwijs. Zijn aangeboren zin om samen te werken en te inspireren maakten hem ook tot een erg gewaardeerd lid van de Academie.

Allerbeste Georges, namens de Academie zijn we jou heel dankbaar voor jouw inspiratie, rustige gedrevenheid, en inzet voor kwaliteitsvolle en impactvolle activiteiten. We vinden het vreselijk om zo vroeg afscheid te moeten nemen van jou. Jouw inzichten en raadgevingen blijven echter bij ons leven en zijn waardevol voor

onze verdere plannen en activiteiten. We bieden jouw familie en vrienden onze oprechte deelneming aan namens de KVAB en in het bijzonder de klasse van de Technische Wetenschappen.

Joos Vandewalle

Klasse van de Natuurwetenschappen

Gewone leden:

1. Thys van den Audenaerde D. (1978)
2. Van Montagu, baron M. (1987)
3. Thas J. (1988)
4. Gomes W. (1989)
5. Kühn E. (1990)
6. Schamp N. (1990)
7. Vandekerckhove J. (1990)
8. Hirsch C. (1994)
9. Heyde K. (1996)
10. Jacobs P. (1996)
11. Gijbels R. (1997)
12. Dumortier F. (1998)
13. Kersters K. (1998)
14. Van Broeckhoven C. (1999)
15. Van Houtte P. (1999)
16. De Kimpe N. (2003)
17. Waelkens C. (2003)
18. Inzé D. (2005)
19. Van Dyck D. (2006)
20. Vincx M. (2006)
21. Ceulemans R. (2009)
22. Maex K. (2009)
23. Poesen J. (2009)
24. Steels L. (2009)
25. Van Damme E. (2009)
26. Van Maldeghem H. (2009)
27. Backeljau T. (2010)
28. Hofkens J. (2010)
29. Schoofs L. (2010)
30. Swennen R. (2010)
31. Tavernier J. (2010)
32. Van Tendeloo G. (2010)
33. Aerts C. (2011)
34. Baets R. (2011)
35. Bogaerts A. (2011)
36. De Mazière M. (2011)
37. Gheysen G. (2011)
38. Martens J. (2011)
39. Peeters F. (2011)
40. Van de Peer Y. (2011)
41. Moens L. (2012)
42. Sevrin A. (2012)
43. Vandenabeele P. (2012)
44. Van Den Broeck C. (2012)
45. Cuyt A. (2013)
46. Neyens G. (2013)
47. Van Lipzig N. (2013)
48. Van Speybroeck V. (2013)
49. Darras V. (2014)
50. De Feyter S. (2014)
51. Van der Linden A. (2014)
52. Binnemans K. (2015)
53. Gijbels I. (2015)
54. Van Der Straeten D. (2016)
55. Verschuren D. (2016)
56. Vaes S. (2017)
57. Van Huffel S. (2017)

Ereleden:

1. Geukens F. (1958)
2. Peters J. (1970)
3. Gullentops F. (1962)
4. Fiers, baron W. (1973)
5. Smeyers P. (1983)
6. Vanhecke L. (1973)
8. Bruynseraede Y. (1988)
9. Vermeersch P. (1990)
10. Vanquickenborne L. (1986)
11. De Schryver F. (1989)
12. Van Landuyt J. (1994)
13. Veretennicoff I. (1998)

7. Coomans A. (1978)

Buitenlandse leden:

1. Allen J. (1991)	18. Martin J. (2011)
2. Bourgain J. (2012)	19. Masuhara H. (1998)
3. Brandl H. (1992)	20. Nolte R. (2000)
4. Claeson T. (2003)	21. Rahmat-Samii Y. (2001)
5. Daubechies I. (2011)	22. Sato H. (1991)
6. de Jager C. (1967)	23. Schuller I. (1998)
7. De Vincentiis M. (1988)	24. Smets E. (2012)
8. Denucé J. (1983)	25. Spaepen F. (2000)
9. Dézsi I. (1978)	26. Srivastava H. (1991)
10. Ebbesen T. W. (2011)	27. 't Hooft G. (1981)
11. Fresco L. (2015)	28. Van Doninck W. (2014)
12. Halzen F. (2015)	29. Van Marcke E. (1999)
13. Hewish A. (1989)	30. Van Swygenhoven H. (2014)
14. Hirsch P. (1995)	31. Weck M. (1994)
15. Korpel A. (1987)	32. Weckhuysen B. (2015)
16. Lehn J.-M. (1990)	33. West R. (1981)
17. Liu S. (1990)	

Klasse van de Menswetenschappen

Gewone leden:

1. Dewachter W. (1986)
2. Witte, barones E. (1988)
3. Steel C. (1989)
4. Willems D. (1989)
5. van Outryve d'Ydewalle, ridder G. (1992)
6. Van Rompuy, baron P. (1994)
7. Bocken H. (1994)
8. Lesthaeghe R. (1996)
9. Verhofstadt-Denève L. (1997)
10. De Dijn H. (1997)
11. Tasmowski L. (1998)
12. Clarysse W. (1998)
13. Van Uytfanghe M. (1998)
14. Waelkens, ridder M. (1998)
15. Weyembergh M. (1999)
16. Alen, baron A. (1999)
17. Billiet J. (2001)
18. De Nauw A. (2001)
19. Versluys K. (2001)
20. Foblets, barones M. (2001)
21. Cousy H. (2002)
22. Batens D. (2002)
23. Symoens H. (2003)
24. Cantillon, barones B. (2003)
25. Standaert N. (2003)
26. De Grauwe P. (2004)
27. Maresceau M. (2004)
28. Laureys G. (2007)
29. Boone M. (2008)
30. Wouters J. (2008)
31. Van Damme M. (2009)
32. Vandenbergen A.-M. (2009)
33. Van Goethem H. (2009)
34. Verschaffel L. (2009)
35. Veugelers R. (2009)
36. De Clercq M. (2010)
37. Tollebeek J. (2010)
38. Van Den Berghe L. (2010)
39. Velle K. (2010)
40. Wagemans J. (2010)
41. Bourgeois J. (2011)
42. Buysse A. (2011)
43. Konings J. (2011)
44. Lamberigts M. (2011)
45. Geens K. (2012)
46. Praet D. (2012)
47. Schokkaert E. (2012)
48. Vandenborgh K. (2012)
49. Velaers J. (2012)
50. Davidse K. (2013)
51. Deneckere G. (2013)
52. Maes B. (2013)
53. Pauwels C. (2013)
54. Verhetsel A. (2013)
55. Heirbaut D. (2014)
56. Onghena P. (2014)
57. Van Hulle C. (2014)
58. Verhulst S. (2014)
59. Keunen B. (2015)
60. Matthijs K. (2015)
61. Mesquita B. (2015)
62. Van Houtte M. (2015)
63. Govaere I. (2016)
64. Van Riel G. (2016)
65. Demoen K. (2017)
66. Van Eeckhoutte W. (2017)

Ereleden:

1. Vervliet H. (1968)
2. Van Caenegem, baron R. (1974)
3. Van der Wee, baron H. (1977)
4. Huyse L. (1994)
5. De Mey M. (1994)
6. Storme M. (1982)
7. Eyskens M. (1988)
8. Dobbelaere K. (1992)
9. Prevenier W. (1985)
10. Simons L. (1997)

11. Derolez A. (1992)
12. Van der Haegen H. (1988)

13. Van der Cruysse D. (1998)
14. Peeters T. (1985)

Buitenlandse leden:

1. Ahrweiler H. (1981)
2. Andrews N. (2014)
3. Arnade P. (2017)
4. Babcock R.G. (2005)
5. Blockmans W. (2004)
6. Blok D. (1990)
7. Cadiet L. (2010)
8. Carpi F. (1997)
9. Clarck P. (2015)
10. Cuvigny H. (2016)
11. De Boeck P. (2012)
12. De Vries J. (2003)
13. Dewulf J. (2017)
14. Dupré L. (1985)
15. Fenik B. (1988)
16. Frijhoff W. (2005)
17. Gottwald P. (2005)
18. Haegeman L. (1994)
19. Hermans H. (2017)
20. Hess B. (2010)
21. Hooghe L. (2011)
22. Howell M. C. (2015)
23. Jacobs F. (2005)
24. Janssen F. (2004)

25. Kaufmann F.-X. (1991)
26. Kocka J. (2016)
27. Lairg, Lord Irvine of (2005)
28. Lerchner G. (1994)
29. Lesger C. (2008)
30. Levelt W. (1999)
31. Ma J. (2010)
32. Maeijer J. (1983)
33. Markesinis, Sir B. (1990)
34. Mathias P. (1988)
35. McConica J. (1988)
36. McGing B. (2008)
37. Moureau F. (2005)
38. Nijkamp P. (2000)
39. Nowotny H. (2014)
40. Quirk, Sir R. (1975)
41. Requejo Isidro M. (2017)
42. Schuyt C. (2001)
43. Shetreet S. (2014)
44. Skafte-Jensen M. (1997)
45. Sorabji R. (2008)
46. Stronach D. (1988)
47. Tax P. (1999)
48. Victor B. (2013)

Klasse van de Kunsten

Gewone leden:

1. Marijnissen R. (1970)
2. Van Gysegem P. (1981)
3. Van de Velde C. (1986)
4. Van Reeth B. (1990)
5. Boenders F. (1991)
6. Coryn R. (1993)
7. Dr. Heyrman H. (1993)
8. D'Haene R. (1993)
9. De Keersmaecker A.-T. (1998)
10. Fabre J. (1998)
11. Strauven F. (2000)
12. Van Hove L. (2001)
13. De Jonge K. (2001)
14. Balis A. (2002)
15. De Bondt W. (2003)
16. Elias W. (2003)
17. Stroo C. (2003)
18. Van der Stighelen K. (2003)
19. Delaere M. (2005)
20. Panamarenko (1998)
21. Coninx, baron S. (2004)
22. Robbrecht P. (2005)
23. Van der Stock J. (2005)
24. Buylen M. (2006)
25. Decraemer H. (2006)
26. Van Hee M.-J. (2007)
27. Bergmans A. (2007)
28. Van Kerckhoven A.-M. (2008)
29. De Buck S. (2009)
30. Maes F. (2009)
31. Posman L. (2009)
32. Smets M. (2009)
33. Van der Wee B. (2009)
34. Vermote P. (2009)
35. Delrue R. (2010)
36. Martens M. (2010)
37. Ruyters M. (2010)
38. Vandenbroeck P. (2010)
39. Verschaffel B. (2010)
40. Coomans de Brachène T. (2011)
41. De Keyzer C. (2011)
42. Rathé F. (2011)
43. Bergé P. (2012)
44. Swerts P. (2012)
45. Van Landeghem J. (2012)
46. Vandenabeele L. (2012)
47. Baert B. (2013)
48. Troch F. (2013)
49. Van Parys A. (2013)
50. Vermeersch V. (2013)
51. Borremans M. (2014)
52. de Zegher C. (2014)
53. Henderickx W. (2015)
54. Brossé D. (2016)
55. Hanssen K. (2016)
56. Torfs A. (2016)
57. Tas R. (2017)
58. Van Gelder H. (2017)

Ereleden:

1. Devlieghe L. (1986)
2. Goris A. (1994)
3. Nivelle A. (1988)
4. Servais R. (1973)
5. Laporte A. (1990)
6. Bossuyt I. (1993)
7. Vandereycken R. (1996)
8. Delmarcel G. (1999)
9. Huys B. (1980)
10. Tinel K. (1986)
11. Sabbe H. (1999)
12. Vlieghe H. (1990)

Buitenlandse leden:

1. Châtelet A. (1990)
2. Colomina B. (2009)
3. DaCosta Kaufmann Th. (1997)
4. de Bodt S. (2003)
5. De Jongh E. (1988)
6. Eötvös P. (2014)
7. Fillitz H. (1988)
8. Foucart J. (1991)
9. Frampton K. (2010)
10. Gerszi T. (1992)
11. Goezu A. (1990)
12. Haverkamp-Begemann E. (1984)
13. Hennel-Bernasikowa M. (1995)
14. Hirsch K. (1995)
15. Lachenmann H. (1997)
16. Lasala J. L. (1997)
17. Lebic L. (2004)
18. Marrow J. (1997)
19. Mayer-Meintschel A. (1988)
20. McGrath E. (2003)
21. Neutelings W.-J. (2011)
22. Ottenheym K. (2012)
23. Pollock G. (2015)
24. Roussev S. (2004)
25. Sauerländer W. (1988)
26. Schuijjer M. (2008)
27. Sluijter E.-J. (2004)
28. Spronk R. (2009)
29. Strazza G. (2000)
30. Trémois P.-Y. (1971)
31. Van de Wetering E. (1994)
32. Van Grevenstein-Kruse A. (2010)
33. Von Moos S. (2009)
34. Winner M. (1990)
35. Zhong H. (1992)

Klasse van de Technische Wetenschappen

Gewone leden:

1. Van Cauwenberghe A. (1988)
2. Kretschmar J. (1996)
3. Vandewalle J. (1996)
4. Leuridan J. (1998)
5. Vanderleyden J. (1998)
6. Van Vaerenbergh I. (1998)
7. Verstraete W. (1997)
8. De Moor B. (2000)
9. Van Overschée W. (2000)
10. Willems, baron J. (2001)
11. Verhoeven R. (2002)
12. Verstraeten P. (2002)
13. Bossyns L. (2004)
14. Gosselin D. (2004)
15. Van Landeghem H. (2004)
16. Verdonck P. (2004)
17. Van Roost J. (2005)
18. Beazar G. (2006)
19. Belmans R. (2006)
20. D'haeseleer W. (2006)
21. Lox E. (2006)
22. Moldenaers P. (2006)
23. Oosterlinck, baron A. (2006)
24. Heynen H. (2009)
25. Höfte M. (2009)
26. Malcorps C. (2009)
27. Schoukens J. (2009)
28. Wauters D. (2009)
29. Bernard A. (2010)
30. Fransaer D. (2010)
31. Taerwe L. (2010)
32. Van Walle E. (2010)
33. Wevers M. (2010)
34. Bonte L. (2011)
35. Thienpont H. (2011)
36. Velge H.-J. (2011)
37. Verbauwheide I. (2011)
38. De Bruycker P. (2012)
39. De Schutter J. (2012)
40. Monard E. (2012)
41. Buelens C. (2013)
42. Hubin A. (2013)
43. Berbers Y. (2014)
44. Delcour J. (2014)
45. Marin G. (2014)
46. Baelmans M. (2015)
47. Keppens G. (2015)
48. Lagae L. (2016)
49. Van De Walle R. (2016)

Ereleden:

1. Froment G. (1984)
2. Van Bladel J. (1984)
3. Van den Balck V. (1989)
4. Haemers G. (1992)
5. Meers U. (1992)
6. Van Belle N. (1992)
7. Van Keymeulen J. (1992)
8. Van Remortel J. (1992)
9. Wissaert R. (1992)
10. Gobin R. (1994)
11. Beernaert S. (1995)
12. Naze M. (1995)
13. Depaemelaere J.-P. (1996)
14. Aernoudt E. (1997)
15. Deman J. (1998)
16. Deroo H. (1998)
17. Soens M. (1998)
18. Ulens S. (1988)
19. Beeckman J.-P. (2001)
20. Leners R. (2002)
21. De Man H. (1990)
22. Frimout, burggraaf D. (1994)
23. Van Brussel H. (1990)
24. Verbaeten P. (2000)
25. Tambuyzer E. (2006)
26. Michiels L. (2004)

27. Van Campenhout J. (2011)
28. Berlamont J. (2001)
29. Gelders L. (1989)

30. Lagasse P. (1996)
31. Vandamme E. (2000)
32. Verpoest I. (2004)

Buitenlandse leden:

1. Adriaens P. (2012)
2. Bird Robert Byron (1994)
3. Ceder G. (2015)
4. de Hoop Adrianus T. (1997)
5. Desmedt Y. (2015)
6. D'Hooghe Alexander (2016)
7. Ferrero A. (2010)
8. Frangopol D. (2016)
9. Mareels I. (2010)
10. Monostori L. (2011)
11. Noterdaeme J.-M. (2012)

12. Rabaey J. (2011)
13. Sweldens W. (2011)
14. Vandebroek S. (2010)
15. Van Houten F. (2011)
16. Van Mieghem J. (2015)
17. Van Wassenhove L. (2010)
18. Verriest E. (2012)
19. Waterman R. (2010)
20. Zijm H. (2016)
21. Zwaenepoel W. (2010)

Commissies van de Academie

Kandidaturencommissie

Klasse van de Natuurwetenschappen:

Van Dyck D., bestuurder	De Schryver F. (2017-2019)
Waelkens C., onderbestuurder	De Kimpoe N (2018-2020)
Van Houtte P., aftredend bestuurder	Thas J. (2018-2020)
Dumortier F., vast secretaris	Van Damme E. (2017-2019)
	Vinckx M. (2018-2020)

Klasse van de Menswetenschappen:

Laureys G., bestuurder	Dewachter W. (2018-2020)
Versluys K., onderbestuurder	Tollebeek J. (2018-2020)
Bocken H., aftredend bestuurder	Van Damme M. (2016-2018)
Dumortier F., vast secretaris	Buyse A. (2017-2019)
	Van Uytfanghe M. (2017-2019)

Klasse van de Kunsten:

Bergmans A., bestuurder	Baert B. (2016-2018)
Van Kerckhoven A.-M., onderbestuurder	Coryn R. (2017-2019)
Posman L., aftredend bestuurder	Delaere M. (2016-2018)
Dumortier F., vast secretaris	Strauven F. (2018-2020)
	Van Hove L. (2018-2020)

Klasse van de Technische Wetenschappen:

Verstraeten P., bestuurder	Delcour J. (2018-2020)
Monard E., onderbestuurder	Gelders L. (2016-2018)
Willems J., aftredend bestuurder	Höfte M. (2018-2020)
Dumortier F., vast secretaris	Kretzschmar J. (2018-2020)
	Malcorps C. (2018-2020)

Laureatencommissie

Klasse van de Natuurwetenschappen:

Van Dyck D., bestuurder
Vandewalle J., voorzitter
Dumortier F., vast secretaris

Martens J. (2018-2020)
Peeters F. (2018-2020)
Vandenabeele P. (2018-2020)
Van Maldeghem H. (2018-2020)

Klasse van de Menswetenschappen:

Laureys G., bestuurder
Vandewalle J., voorzitter
Dumortier F., vast secretaris

Billiet J. (2018-2020)
Buysse A. (2016-2018)
Onghena P. (2016-2018)
Verhetsel A. (2016-2018)

Klasse van de Kunsten:

Bergmans A., bestuurder
Vandewalle J., voorzitter
Dumortier F., vast secretaris

De Bondt W. (2018-2020)
Van Landeghem J. (2018-2020)
Swerts P. (2016-2018)
Boenders F. (2016-2018)

Klasse van de Technische Wetenschappen:

Verstraeten P., bestuurder
Vandewalle J., voorzitter
Dumortier F., vast secretaris

Monard E. (2018-2020)
Vandamme E. (2018-2020)
Van Remortel J. (2018-2020)
Willems J. (2018-2020)

Langlopende Projecten

Adviesraad Contactfora

Kretzschmar J., voorzitter Adviesraad
Vandewalle J., voorzitter
Dumortier F., vast secretaris
Leven G. (KAGB)
Bergmans A.
Monard E.

Schamp N.
Tasmowski L.
Van Maldeghem H.
Van Parys A.
Wagemans J.
Lambrecht N., secretaris

Academisch Cultureel Forum

Boenders F., voorzitter
Eyskens M., voorzitter
Dumortier F., vast secretaris
Vandeweghe W., vast secretaris KANTL
Vandewalle J., voorzitter KVAB
Vlaminck E., voorzitter KANTL
De Wit M., directeur KANTL
Bocken H.
Buylen M.
Coryn R.
Deroo H.
Gosselin D.
Hirsch C.
Huys B.

Kretzschmar J.
Strauven F.
Thys van den Audenaerde D.
Tollebeek J.
Van Caenegem R.
Vandamme E.
Van der Cruysse D.
Van Hove L.
Vanderstighelen K.
Veretennicoff I.
Waelkens C.
Wissaert R.
Serrien E., secretaris

Wetenschappelijke commissie van het Nationaal Biografisch Woordenboek

Waterschoot W., voorzitter
Symoens H., ondervoorzitter
Dumortier F., vast secretaris
Boenders F.
Geboes K. (KAGB)
Gelders L.
Musschoot A. M. (KANTL)
Porteman K. (KANTL)
Prevenier W.
Simons L.

Strauven F.
Van der Wee, baron H.
Van de Weghe W. (KANTL)
Van Gorp H. (KANTL)
Velle K.
Witte, barones E.
Willaert F. (KANTL)
Rombaut H., redactiesecretaris

Vlaamse Academische Stem (VLASt)

Bestuur

Eyskens Marc, voorzitter
Dumortier Freddy, schatbewaarder
Vandeweghe Willy, secretaris
Rombaut Hans, administratief secretaris
Beernaert Stan

Brems Hugo
Bruynseraede Yvan
Musschoot Anne-Marie
Van de voorde, baron Aloïs
Walschot Willem

Ereleden

Boenders Frans
De Boodt-Maselis Marie-Christiane
De Bruyckere Luc
De Keersmaecker Paul
De Schutter Georges
De Smedt Marcel
Duverger Erik
Elias Willem
Jacobs Pierre
Lateur Patrick
Gelders Ludo
Offeciers Mieke

Schamp, baron Niceas
Van den Bremt S.
Van Gorp Hendrik
Van Hove Luc
Van Landuyt Joseph
Vanneste Marc
van Outryve d'Ydewalle Géry
Van Waeyenberge Piet
Van Wassenhove Johan
Vlaminck Erik
Willaert Frank
Willems Dominique

Leden

Anderson Alan
Badts Hugo
Baes Paul
Beazar Guido
Beddegenoodts Marc
Beek Maggy
Blanken Katja
Boesmans Bart
Bollen Ria
Bruyninckx Eddy
Cabus-Steens Anne-Marie
Ceulemans André
Cooreman Louis
Danneels Johan
De Brouwer Carlos
Debusscher Armande
Decraene André
De Graeve Bert
Delcourt-Verstraeten André
De Meester Paul
De Nolf Rik
De Schryver Johan

Devisch Noël
De Wachter Marcia
Donck Lieven
Dufresne Luc
Dupré-Van de Walle A. en L.
Fransaer Dirk
Frimout Dirk
Geukens Liliane
Gijbels-Delperdange Hélène
Haegemans Luc
Hens Hugo
Hessmans Luc
Jaspers Michel
Lafaut Noël
Leekens René
La Meir Jeanine
Leroy Philippe
Lodeweyckx Magda
Loosen Erik
Luck Lucien
Moerman André
Naze Michel

Notebaert Alexandre
Peeters Alfons
Peeters Willy
Peumans Hugo
Pots-Fontaine Yannick en Christel
Princen Joseph en Lydwine
Proesmans Jan
Seghers Peter
Smets Urbain-Alain
Standaert Jean-Marie
Sterckx Luc
Storme Marcel
Troch Paul
Vanagt Huguette
Van Coppenolle Luc
Vandamme Hugo
Van den Balck Valentin

Vandenplas-Holper Christiane
Vandeputte Danielle
Vandeputte Gilbert
Van de Steene Boudewijn
Vandewalle Joos
Van de Wielle Anna
Van Gorp Gunhilde
Van der Cruysse Jacques
Van Overschée Willy
Van Overstraeten-Clerens Roger
Van Pottelberge Walter
Van Roost Joost
van Walle Eric
Vanvolsem-Timperman Serge
Vlassenbroeck Walter
Wauters Magda
Woolmore Kevin

Reflectiegroep Energie

Van Vaerenbergh I., voorzitter
Albrecht J.
Belmans R.
D'haeseleer W.
De Buck P.
Desmet J.
Devogelaer D.
Dufresne L.
Fransaer D.

Gosselin D.
Hens H.
Kretzschmar J.
Sterckx L.
Ulens S.
Van Mierlo J.
Van Roost J.
Verschraegen F.
Welch K.

Adviesraad Jonge Academie

Willems D., voorzitter
Symoens H., vice-voorzitter
Thas J.
Vandewalle J.
Vandeweghe W. (KANTL)
Van Hove L.

Van Kerckhoven A.-M.
Dumortier F., vast secretaris
Verstraeten P.
Waelkens C.
Willaert F. (KANTL)
Seghers B., beleidsmedewerker

Stuurgroep Wetenschapscommunicatie

Van Goethem H., voorzitter	Rademaekers I.
Smits E., voorzitter	Ramakers L.
Aerts C.	Deslé B.
Schamp N.	Grieten E.
Verschaffel L.	Smeyers E.
Van Landeghem J.	Santermans K.
Van der Stighelen K.	De Marrée J.
Delcour J.	Verkest S.
Monard E.	Moeremans L.
Dumortier F.	Ratinckx E.
Spruyt B.	Reynaert J.
Lebeer S.	Hautekiet J.
Van Rijckegem C.	Scheers R.
Franck K.	Lefever K.
Vanpaemel G.	Seys J.
	Albert J., secretaris

Commissie Historische Wetenschappen

Boone M., voorzitter	Symoens H.
Van Goethem H., ondervoorzitter	Tollebeek J.
Bourgeois J.	Van Caenegem R.
Clarysse W.	Van der Stighelen K.
De Jonge K.	Van der Wee H.
Deneckere G.	Van de Velde C.
Derolez A.	Vandorpe K.
Dumortier F., vast secretaris	Velle K.
Martens M.	Vlieghe H.
Prevenier W.	Waelkens M.
Simons L.	Witte, barones E.
Strauven F.	Rombaut H., secretaris

Wetenschappelijk Comité Humanisme in de Nederlanden

Vanden Broecke S., voorzitter	Golvers N.
Derolez A., vice-voorzitter	Heesakkers C.
N., secretaris	Lamberigts M.
Bracke W.	Laureys M.
De Landtsheer J.	Papy J.
De Nave F.	Peeters H.
De Schepper M.	Sacré D.
De Smet R.	Sué S.

Dumortier F., vast secretaris
Forrez R.
Van Houdt T.
Vervliet H

Symoens H.
Tournoy G
Verweij M.
Waterschoot W.

Wetenschappelijk Comité Klassieke Studies

Clarysse W, voorzitter
Boiy T.
De Coninck L
De Groote M.
Delattre A
Depauw M
Engels D.
Erdkamp P
Hauben H.
Huys M.
Laes C.
Ma J.
McGing B.
Melaerts H.

Poblome J.
Saerens C.
Schorn S.
Schepens G
Uytterhoeven I.
Van Beek B.
Vandorpe K
Van Nuffelen P.
Van Rengen W
Van Uytfanghe M
Verreth H
Waelkens M.
Wouters A.
Zuiderhoek A.
Dumortier F., vast secretaris

Wetenschappelijk Comité Rechtsgeschiedenis

Heirbaut D., voorzitter
Van Caenegem, baron R., ere-voorzitter
Monballyu J., ere-voorzitter
Aerts K.
Avonds P.
Bauer D.
Bouckaert B.
Christiaens J.
Coppein B.
Dauchy S.
De Koster M.
De Ruyscher D.
De Win P.
Debaenst B.
Decaluwé M.
Decock W.
Delbecke B.
Deseure B.
Dhondt F.
Dusil S.
Forrez R.

Opsommer R.
Put E.
Quintelier B.
Roden D.
Stevens F.
Symoens H.
Van de Voorde J.
Van Den Auweele D.
Van Den Broeck J.
Van der Beken T.
Van Goethem H.
Van Goethem G.
Van Haecke L.
Vanhemelrijck F.
Van Hofstraeten B.
Van Hulle I.
Van Melkebeek M.
Van Petegem P.
Vandenbogaerde S.
Velaers J.
Velle K.

Grevers H.
Guthke T.
Horvat S.
Janssens G.
Lambrecht D.
Laske C.
Lavrysen L.
Leesen T.
Lesaffer R .
Magits M.
Martyn G.
Oosterbosch M.

Verboven K.
Verfaillie J.
Verhas C.
Verleden F.
Vermeersch G.
Vermeir R.
Verscuren A.
Verstraete J.
Waelkens L.
Wauters B.
Wijffels A.
Dumortier F., vast secretaris

Commissies voor de Academische Fondsen

O. Callebautfonds

De Octaaf Callebautprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de kwaliteitsvoeding, en meer algemeen van de voedingsomstandigheden ook in de derde wereld. Deze prijs omvat twee luiken: de gewone prijs kan om de twee jaar toegekend worden voor een studie die betrekking heeft op hoger vermeld domein. Daarnaast kan om de drie jaar een onderzoekskrediet worden toegekend met het oog op navorsing op het hoger aangeduid terrein.

Kerstens K.

Thys van den Audenaerde D.

Van Damme E.

Schamp, baron N.,

Dumortier F., vast secretaris

Mgr. J. Coppensfonds

De Jozef Coppensprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van: de geschiedenis van de Leuvense universiteit; de geschiedenis van de Bijbelse exegese; oudtestamentische studies. De prijs wordt om de vijf jaar toegekend.

Lamberigts M.

Steel C.

Symoens H.

Dumortier F., vast secretaris

Mgr. C. De Clercqfonds

De Mgr. Charles de Clercprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de religieuze geschiedenis van Vlaanderen. Deze prijs wordt om het jaar toegekend.

Lamberigts M.

Steel C.

Symoens H.

Dumortier F., vast secretaris

O. Dupontfonds

Het navorsingskrediet van het Octaaf Dupontfonds is bestemd om fundamenteel wetenschappelijk onderzoek te bevorderen op het gebied van menselijke en dierlijke fysiologie en fysiopathologie, met toepassing van biotechnologische methoden. De toekenning gebeurt om de twee jaar met beurtrol tussen de Académie royale de Médecine de Belgique (2015), de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (2017), de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België (2019), de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique (2021), enz.

Foidart J.-M., vast secretaris van de Académie royale de Médecine de Belgique
Ieven G., Algemeen secretaris van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België
Viviers D., vast secretaris van de Académie royale de Belgique
Dumortier F., vast secretaris van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten

E. Duvergerfonds

De Erik Duvergerprijs is bestemd om een belangrijk oorspronkelijk kunsthistorisch of historisch werk te bekronen dat handelt over de Nederlanden tot het jaar 1900 en dat in grote mate steunt op archivalische bronnen. Deze prijs wordt om de twee jaar toegekend.

Cousy H.	Strauven F.
Bergmans A.	Symoens H.
	Dumortier F., vast secretaris

J. Gillisfonds

De Jan Gillisprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de geschiedenis van het wetenschappelijk denken. De prijs wordt om de twee jaar toegekend.

Gijbels R.	Steel C.
Thys Van den Audenaerde D.	Dumortier F., vast secretaris

Mgr. R. Lenaertsfonds

De Mgr. Renaat Lenaertsprijs is bestemd om een verdienstelijk en onuitgegeven werk op het gebied van de muzikwetenschap te bekronen, gesteld in het Nederlands, of in een internationaal erkende congrestaal. De prijs wordt om de twee jaar toegekend.

Huys B.	Sabbe H.
Laporte A.	Dumortier F., vast secretaris

Mac Leodfonds

De Julius Mac Leodprijs is bestemd voor een verdienstelijk en oorspronkelijk werk op het gebied van de biologie in de breedste zin van het woord en in het Nederlands opgesteld. Deze prijs is bestemd voor studenten aan een universiteit of een inrichting voor hoger onderwijs.

Backeljau T.
Coomans A.
Kerstens K.
Kühn E.

Thys van den Audenaerde D.
Vincx M.
Dumortier F., vast secretaris

M.-C. Maselisfonds

De Marie-Christiane Maselisprijs is bestemd om een belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de kinderpsychotherapie en -psychiatrie. De prijs wordt om de twee jaar toegekend.

Buysse A.
De Mey M.
De Rijdt L.

Kristoffersen I.
Vandenbussche I.
Verhofstadt-Denève L.
Dumortier F., vast secretaris

H. Schoutedenfonds

De Henri Schoutedenprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de zoölogie. Deze prijs zal om de twee jaar toegekend worden aan een studie over faunistiek (bij voorkeur van Afrika), systematiek, ecologie, ethologie of anatomie der dieren.

Coomans A.
Kerstens K.

Thys van den Audenaerde D.
Dumortier F., vast secretaris

H. Vanderlindenfonds

De Henri Vanderlindenprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de sterrenkunde. Deze prijs wordt om de twee jaar toegekend.

Bruynseraede Y.
Aerts C.

Waelkens C.
Dumortier F., vast secretaris

F. Van der Muerenfonds

De Floris Van der Muerenprijs is bestemd om oorspronkelijk en voortreffelijk wetenschappelijk werk op het gebied van de musicologie in de breedste zin van het woord te bekronen. Deze prijs wordt om de vier jaar door de Klasse der Kunsten toegekend voor het werk van een navorser, beneden de 40 jaar, dat in het Nederlands geschreven is.

Huys B.
Laporte A.

Sabbe H.
Dumortier F., vast secretaris

P. van Oyefonds

De Paul van Oyeprijs is bestemd om oorspronkelijk onuitgegeven werk te bekronen in voorkeuorde over: veldwerk op het gebied der hydrobiologie in de breedste zin van het woord; systematiek der protisten of der evertebraten; biogeografie; algemene biologie.

Backeljau T.
Coomans A.
Kerstens K.

Thys van den Audenaerde D.
Vincx M.
Dumortier F., vast secretaris

F. Van Cauwelaerfonds

Het Frans Van Cauwelaert Fonds heeft tot doel Vlaams wetenschappelijk onderzoek aan te moedigen. Dit zal geschieden door het toekennen van een prijs aan auteurs van Belgische nationaliteit voor een oorspronkelijk, in de regel in het Nederlands gesteld werk van onbetwistbaar wetenschappelijke waarde, hetzij in boekvorm gedrukt of als manuscript aan het Frans Van Cauwelaert Fonds ingezonden.

Deze prijs wordt afwisselend toegekend aan: 1. natuur-, ingenieurs-, wiskundige wetenschappen, 2. morele, rechtskundige, economische en politieke wetenschappen, 3. biomedische wetenschappen, 4. filosofische, taalkundige, geschiedkundige en archeologische wetenschappen.

Van Rompuy H., voorzitter
Billiau A.
Brutsaert D.
Buysse A.
Devoldere L.
Foblets M.-C.
Gheysen G.
Heyde K.
Laureys G.
Monard E.
Peeters T.
Simons L.
Storme M., erevoorzitter
Symoens H.

Thas J.
Van Cauwelaert K.
Van Cauwelaert P.
Vandamme E.
Van Damme M.
Van Dyck D.
Van Outryve d'Ydewalle, ridder G.
Velaers J.
Dumortier F., vast secretaris
Rombaut H., secretaris

Instellingen onder voogdij van de Academie

Koninklijke Commissie voor Geschiedenis

De Hemptinne T., voorzitter
de Moreau de Gerbehaye C.,
ondervoorzitter
Vanthemsche G., secretaris-
penningmeester
Kupper J.- L., adjunct-secretaris-
penningmeester
Bruneel C.
Cauchies J.-M.
Demoulin B.

Deploige J.
Duvosquel J.-M.
Janssens G.
Piette V.
Tollebeek J.
Van Goethem H.
Van Loon J.
Velle K.
Yante J.-M.

Ereleden:

Goossens J.
Goosse A.
Milis L.

Prevenier W.
van Caenegem, baron R.

Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie

Baiwir E.
Boutier M.-G.
Cajot J., algemeen secretaris
Cauchies J.-M., algemeen voorzitter
De Grauwe L.
Debrabandere F.
Devos M.
Fauconnier J.-L.
Germain J., secretaris Waalse afdeling
Goossens J.
Hanton C.
Kempeneers P.
Lechanteur J.
Leenders K.
Loicq J.

Mariage F.
Marynissen A.
Mennen V., secretaris Vlaamse afdeling
Pierret J. -M.
Renard E., voorzitter Waalse afdeling
Roobaert B.
Segers J.
Van Keymeulen J.
Van Langendonck W.
Van Loon J., voorzitter Vlaamse afdeling,
algemeen voorzitter
Van Nieuwenhuysen P.
Vandekerckhove R.
Vannieuwenhuyze B.
Willems M.
Wintgens L.

Ereleden:

Counet M.-T.
De Schutter G.
Francard M.
Gaziaux J;-J.
Goosse A.

Mantou R.
Ryckeboer H.
Van Osta W.
Van Durme L.
Willemyns R.

Belgisch Historisch Instituut te Rome

Boone M., vertegenwoordiger KVAB (2013-2017)

Studiecentrum voor de vijftiende-eeuwse Schilderkunst in de Zuidelijke Nederlanden en het Prinsbisdom Luik

Vertegenwoordigers KVAB

N., voorzitter

Delmarcel G.

Stroo C.

Vlieghe H.

Van der Stock J.

Vertegenwoordigers ARB:

Colman P.

Duvosquel J.-M.

Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis

Duvosquel J.-M., directeur

Archief- en Bibliotheekwezen in België

Daelemans F., voorzitter

Interuniversitair Centrum voor Hedendaagse Geschiedenis

N., voorzitter

Union Académique Internationale

Vertegenwoordigers van de Academie:

Steel C.

Martens M.

Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit (VCWI)

Van Steirteghem A., voorzitter

Seghers B., secretaris

De Houwer J.

D' Hooghe D., juridisch adviseur

Gillis S.

Lambrichts I.

Nowé A.

Storms G.

Van Damme E.

Van Doorslaer S.

Vermeire S.

Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit (VCWI)
Comité van Toezicht

Willems J., voorzitter
Seghers B., secretaris
Bouillon R.
Deruyck F.
De Tavernier J.

Rigo J.-M.
Snyders D.
Willems D.
Willems H.

**Vlaamse
overheid**

KONINKLIJKE VLAAMSE ACADEMIE VAN BELGIE

VOOR WETENSCHAPPEN EN KUNSTEN

